
Til: UIM (uim@uim.dk), Caroline Krogh (cakr@uim.dk)
Fra: Stinne Bech (sbech@amnesty.dk)
Titel: Amnesty Internationals bemærkninger til forslag til lov om hjemrejse for udlændinge uden lovligt ophold, sagsnr. 2020-6279.
Sendt: 22-12-2020 13:15
Bilag: Amnesty Internationals bemærkninger til forslag om hjemrejselov (sagsnr. 2020-6279).pdf;

Til rette vedkommende

Se venligst vedhæftet Amnesty Internationals bemærkninger til udkast til Lov om hjemrejse for udlændinge uden lovligt ophold.

Med venlig hilsen

Stinne Lyager Bech
Policychef/Head of Policy

Amnesty International
Dansk Afdeling/Danish Section
Gammeltorv 8, 5 sal
1457 København K
Tel: (+45) 33 45 65 65
Mob: (+45) 25 34 95 45
E-mail: sbech@amnesty.dk
Twitter: @StinneBech
www.amnesty.dk

København, den 22. december 2020

AMNESTY INTERNATIONALS BEMÆRKNINGER TIL UDKAST TIL FORSLAG TIL LOV OM HJEMREJSE FOR UDLÆNDINGE UDEN LOVLIGT OPHOLD

Udlændinge-og Integrationsministeriet har ved e-mail den 1. december 2020 anmodet om Amnesty Internationals eventuelle bemærkninger til udkast til Lov om hjemrejse for udlændinge uden lovligt ophold.

Med lovforslaget overføres en række bestemmelser fra udlændingeloven til hjemrejseloven samtidig med, at en række nye initiativer foreslås. Efter lovudkastet vil anvendelsesområdet for hjemrejseloven omfatte de udlændinge, der ikke længere har et lovligt opholdsgrundlag i Danmark. Blandt de nye initiativer foreslås det blandt andet at indføre nye bestemmelser vedrørende medvirken til udsendelse, hjemrejsekontrakt, hjemrejsestøtte og klageadgang.

Målet med lovforslaget er, at flest muligt udlændinge vil vende tilbage til hjemlandet eller det sædvanlige opholdsland af egen fri vilje og så hurtigt som muligt.

Amnesty International har nogle generelle bemærkninger. Derudover vil vi centrere os om to områder: 1) Asylansøgernes retssikkerhed og 2) Frihedsberøvelse.

GENERELLE BEMÆRKNINGER:

Amnesty International anerkender staters legitime ret til at udsende udlændinge, der ikke har et lovligt opholdsgrundlag i Danmark. Det stemmer overens med menneskerettighederne at udsende udlændinge til deres hjemlande, hvis ikke der er velbegrundet frygt for, at de vil blive forfulgt eller blive udsat for overgreb ved en tilbagevenden, eller hvis ikke de har familie i Danmark eller tilknytning hertil, eller andre humanitære grunde taler for et lovligt ophold i Danmark.

Grundlaget for at udsende en udlænding skal dog være en grundig udredning og behandling af det individuelle behov for beskyttelse og mulig risiko for personen ved en udvisning. Vi er i den forbindelse bekymret for, at der med nogle af de nye lovændringer lægges et så stort pres på asylansøgere, at de risikerer at vælge at udrejse frivilligt, før alle deres muligheder for asyl er blevet udtømt i Danmark. Dette kan betyde, at deres asylsag ikke vil blive behandlet tilstrækkeligt og at deres menneskerettigheder bliver krænket ved en tilbagevenden til deres oprindelseslande. Dette vil være i strid med *non-refoulement princippet*. Vi belyser dette nærmere i vores afsnit om asylansøgernes retssikkerhed.

Af lovforslaget fremgår det ikke, hvordan Hjemrejsestyrelsen er blevet eller vil blive kapacitetsopbygget jf. de nye opgaver. Hjemrejsestyrelsen er forholdsvis ny, eftersom den blev oprettet per 1. august 2020. Amnesty International finder det vigtigt med en grundig og nøje kapacitetsopbygning af Hjemrejsestyrelsen – set i lyset af, at de har fået mandat til at udføre en række opgaver, som før har ligget i hænderne på Dansk Flygtningehjælp og

politiet - eksempelvis rådgivning af afviste asylansøgere om deres hjemrejse, frihedsberøvelse mv.

Opsummering af Amnesty Internationals anbefalinger:

Vores bemærkninger og anbefalinger angående retssikkerhed og frihedsberøvelse uddybes nedenfor, men opsummerende:

- At asylsager fortsat automatisk påklages til Flygtningenævnet og at der ikke indføres en tænkepause og herunder kontant belønning til asylansøgere for at afstå fra at lade asylsagen gennemgå en uvildig andenbehandling.
- At diplomatiske forsikringer ikke anvendes til at gennemføre en udvisning, der ellers ville være i modstrid med non-refoulement princippet og at det derfor slettes fra lovforslaget.
- At der indføres et bedre værn mod, at sårbare udlændinge frihedsberøves.
- At muligheden for såkaldt 'motivationsfremmende' frihedsberøvelse ophæves.
- At frihedsberøvelse altid er sidste udvej og altid så kortvarig som muligt.

SPECIFIKKE BEMÆRKNINGER:

1. Asylansøgernes retssikkerhed

Afslaget på asyl og adgang til en uvildig andenbehandling:

Udlændinge- og Integrationsministeriet forslår en lovændring, hvorefter en asylansøger efter afslag på asyl i Udlændingestyrelsen aktivt skal træffe et valg om enten frivilligt at udrejse med hjemrejsestøtte eller om at få sin sag prøvet ved Flygtningenævnet (Indførelse af såkaldt 'tænkepause', s. 148). Ordningen vil indebære, at Hjemrejsestyrelsen i en 14 dages periode vil skulle vejlede udlændingen om muligheden for frivilligt at udrejse med hjemrejsestøtte og informere om f.eks. andelen af stadfæstede afslag i Flygtningenævnet for den pågældendes nationalitet. Ordningen indebærer desuden, at asylansøgeren vil kunne modtage et supplerende kontant støttebeløb i tillæg til hjemrejsestøtten ved sin efterfølgende frivillige udrejse af Danmark, hvis asylansøgeren vælger at fratage sin klage til Flygtningenævnet (lovforslagets § 7, stk 3). Såfremt asylansøgeren vælger ikke at fratage sin klage til Flygtningenævnet inden for 14 dage efter Udlændingestyrelsens afslag, vil afgørelsen som hidtil blive anset som automatisk påklaget til Flygtningenævnet.

Amnesty International anser dette forslag for problematisk. For spørgsmålet er, om myndighederne i tilstrækkelig grad kan sikre, at asylansøgeren får den optimale vejledning i det danske asylsystem? Kan vi have tillid til, at Hjemrejsestyrelsen rådgiver asylansøgeren fyldestgørende om muligheden for at modtage en uafhængig klagevurdering af sin asylsag? Eller risikerer vi, at asylansøgeren føler sig presset af myndighederne og af de penge, han eller hun vil modtage, hvis vedkommende ikke appellerer sin sag til Flygtningenævnet – og dermed sætter sit eget liv og sikkerhed på spil?

Som organisation frygter vi, at den nye ændring vil 'gamble' med udlændingens retssikkerhed.

Med fuld respekt for Hjemrejsestyrelsen kan de ikke forventes at have samme 'set-up' af personer med ekspertise, ressourcer, mangeårige kompetencer og uvildighed som Flygtningenævnet og de advokater, der bistår udlændingen ved denne anden instans. Det kan derfor være uhyre vanskeligt for Hjemrejsestyrelsen at komme med et fyldestgørende billede af, hvordan situationen er i udlændingens oprindelsesland, hvad den pågældendes individuelle asylbehov er, og vurdere hvad chancerne er for at den pågældende udlænding kan få asyl i Flygtningenævnet. Den pågældende asylansøger kan have et individuelt asylbehov på trods af, at han eller hun kommer fra et bestemt land, hvor mange ellers får stadfæstet deres afslag i Flygtningenævnet. Derfor vil Hjemrejsestyrelsen måske i nogle sager vejlede asylansøgeren til ikke at appellere sin sag til Flygtningenævnet, selvom asylansøgeren godt kunne have fået asyl, hvis sagen var kommet videre til Flygtningenævnet.

Efter vores forståelse har Hjemrejsestyrelsen og dens ansatte først og fremmest sigte på at få udlændinge til at udrejse frivilligt fra Danmark. Derfor sætter vi som organisation spørgsmålstegn ved, om rådgivningen i Hjemrejsestyrelsen kan blive så uvildig, grundig og kyndig som nødvendig for, at asylansøgeren kan afgøre om han eller hun vil appellere sin sag til Flygtningenævnet.

Vi finder det derfor fundamentalt i forhold til asylansøgere retssikkerhed, at de pågældende udlændinge automatisk får anket deres sager og hermed også har adgang til uvildige advokater og rekurs, uden at skulle sættes i et individuelt dilemma, som de måske har svært ved at tage stilling til, hvis rådgivningen ikke er optimal.

Det vil være et brud på non-refoulement princippet, hvis asylansøgeren bliver presset til at rejse ud frivilligt på en måde, hvor det nærmest kan fortolkes som 'indirekte tvang' – og hvor vedkommende risikerer overgreb eller krænkelse ved en tilbagevenden. Hvis asylansøgeren ikke har fået en tilstrækkelig asylbehandling i Danmark – og ikke forstår eller ikke har et oplyst grundlag for at afgøre, hvorvidt han eller hun ønsker sin sag behandlet i Flygtningenævnet efter afgørelsen i Udlændingestyrelsen, vil det være et brud på personens retssikkerhed.

Amnesty International anbefaler derfor, at der ikke indføres en tænkepause og herunder kontant belønning til asylansøgere for at afstå fra at lade asylsagen gennemgå en uvildig andenbehandling.

Derudover finder Amnesty International forslaget om tænkepause særligt kritisabelt i forhold til sårbare asylansøgere. Vi er blevet informeret om, at asylansøgere i Udlændingestyrelsen som udgangspunkt ikke bliver udredt for, om de har været udsat for tortur, mishandling eller umenneskelig behandling i deres oprindelseslande. Det er under sagsbehandlingen i Flygtningenævnet, at myndighederne kan rekvirere en torturundersøgelse hos Retsmedicinsk Institut, eller hvor udlændingens advokat anmoder Amnesty Internationals læger om at foretage en torturundersøgelse.

De danske myndigheder vil derfor i endnu højere grad end tilfældet er i dag kunne 'overse' torturoverleverne som en særlig sårbar gruppe – og eksempelvis før og op tidspunktet for hjemsendelsen ikke være tilstrækkeligt oplyste om, hvorvidt de har med traumatiserede flygtninge at gøre. Dette kan være i strid med FN's Torturkomité's anbefalinger.

Brug af diplomatiske forsikringer

Ifølge udlændingeloven kan udlændinge på tålt ophold ikke udsendes hvis der er risiko for bl.a. tortur eller umenneskelig eller nedværdigende behandling eller straf, jf. udlændingelovens § 31. Dette sker for at overholde non-refoulement princippet. I dette lovforslag formuleres dog en kritisabel undtagelse til denne beskyttelse, idet det i forbindelse med reglerne for frihedsberøvelse understreges, at der kan "være reel udsigt til udsendelse, hvis der er **indledt forhandlinger om en diplomatisk forsikring, der har til formål at sikre, at udlændingen kan udsendes uden, at dette vil være i strid med udlændingelovens § 31**". (lovforslaget s 255, vores fremhævning).

Amnesty International vil gerne på det kraftigste advare imod bruges af diplomatiske forsikringer for at få adgang til at udvise udlændinge, der er i fare for tortur, overgreb eller dødsstraf i hjemlandet. Sådanne aftaler har til formål at forhindre, at en stat, der ellers anvender tortur, dødsstraf eller andre overgreb, i en enkeltstående sag, skal afvige fra dette. Det har dog vist sig meget vanskelig at sikre, at sådanne 'forsikringer' overholdes i praksis efter, at udsendelsen har fundet sted.

Det seneste eksempel, hvor en terrordømt marokkaner, Said Mansour, er blevet idømt dødsstraf i Marokko, på trods af 'forsikringer' til Danmark, taler sit tydelige sprog¹. Her blev Said Mansour udsendt som følge af "officielle forsikringer" af de marokkanske myndigheder, blandt andet om, at anklagemyndigheden ikke ville nedlægge påstand om dødsstraf.² Amnesty har gennem årene set talrige andre eksempler på, at diplomatiske forsikringer og garantier ikke bliver overholdt i vores internationale arbejde.

Udover at diplomatiske forsikringer således ikke kan garantere den udvistes sikkerhed, er de også helt principielt med til at underminere det totale forbud mod tortur, der er garanteret i de menneskeretlige konventioner, herunder FNs konvention mod tortur.³

Amnesty International anbefaler derfor, at sætningen om, at diplomatiske forsikringer kan anvendes til at gennemføre en udvisning, der ellers ville være i modstrid med non-refoulement princippet, slettes fra lovforslaget.

---

¹ Blandt andet omtalt her <https://www.dr.dk/nyheder/indland/mansour-doemt-til-doeden-i-marokko-trods-garanti-stiller-den-danske-stat-i-uheldig>

² Udlændinge- og Integrationsudvalget 2020-21 UUI Alm.del - endeligt svar på spørgsmål 198 - <https://www.ft.dk/samling/20201/almdel/uu/spm/198/svar/1730060/2308637.pdf>

³ Se bl.a. denne Amnesty-briefing fra 2017: <https://www.amnesty.org/download/Documents/IOR4061452017ENGLISH.pdf>

Indrejseforbud

Lovforslaget skærper reglerne for indrejseforbuddet. Det fremgår, at udlændingemyndighederne kan meddele et indrejseforbud til den udlænding, der ikke medvirker til sin hjem- eller udrejse, selvom fristen for frivillig udrejse ikke er udløbet. Disse udlændinge vil derfor få et forbud mod at rejse ind igen i Danmark eller et andet Schengen-land i en vis periode, selvom de fortsat befinder sig lovligt i Danmark. (Lovforslaget s. 144.145)

Det fremgår af lovforslaget, at dette indføres for at fremme frivillig udrejse af landet, idet udlændingen kan forkorte indrejseforbuddet eller undgå et indrejseforbud ved at samarbejde om udrejsen. (s. 145)

Amnesty International finder, at der allerede med en udrejsefrist på de nuværende 7 dage er uforholdsmæssig kort frist for den enkelte. Med forslaget vil der blive lagt et yderligere pres på den pågældende udlænding om at udrejse frivilligt – indenfor en allerede urimelig kort tidsperiode, hvor udlændingen måske endnu ikke har udtømt alle sine muligheder for at kunne klage og hermed kunne opnå asyl eller anden beskyttelse.

Grundlæggende er det desuden problematisk, at udlændingen således straffes med et indrejseforbud uden at have begået noget ulovligt, hverken i strafferetlig forstand eller ved at opholde sig ulovligt i Danmark. Der kan være mange individuelle årsager til ikke at ville indgå aftale om afrejse efter få dage eller for, at den pågældende udlænding måske tøver med sin udrejse, herunder udlændingens eventuelle frygt for forfølgelse ved en tilbagevenden.

Et indrejseforbud kan have alvorlige konsekvenser i forhold til udlændingens ret til familieliv, hvis den pågældende har familie i Danmark eller et andet Schengen-land. Amnesty International mener derfor ikke, at det bør iværksættes, som et præventivt eller "motivationsfremmende" tiltag forud for, at det lovlige ophold reelt er udløbet.

Amnesty Internationals anbefalinger:

- For at sikre asylansøgers retssikkerhed anbefaler vi, at afslaget på asyl i Udlændingestyrelsen fortsat ankes automatisk til Flygtningenævnet og uden at den pågældende asylansøger skal tage stilling til dette og uden at der indføres en økonomisk bonus for at frasige sig klageretten.
- For at sikre, at udlændinge ikke udsendes til tortur, mishandling, og dødsstraf, fjernes henvisningen til, at danske myndigheder vil anvende diplomatiske forsikringer.
- Et indrejseforbud bør ikke bruges som motivationsfremmende foranstaltning for at få personen til at udrejse frivillig, når udlændingen stadig befinder sig lovligt i Danmark.

2) Retten til frihed og frihedsberøvelse:

Ifølge lovforslaget gælder der de samme bestemmelser om frihedsberøvelse som hidtil, men de flyttes fra udlændingeloven (§ 36) og nedfældes i stedet i hjemrejselovens (lovforslagets § 16). Som noget nyt foretages afgørelsen om frihedsberøvelse af Hjemrejsestyrelsen.

Migrationsrelateret frihedsberøvelse er tilladt under de internationale menneskerettigheder, såfremt den anvendes restriktivt, proportionelt og i fuld overensstemmelse med international lovgivning (især i forhold til artikel 3 og artikel 5 i den europæiske menneskerettighedskonvention). En række forskere og organisationer har løbende påpeget, at frihedsberøvelse kan krænke migranter og asylansøgere basale rettigheder og kan influere negativt i forhold til personers fysiske og mentale helbred.

Anvendelsen af frihedsberøvelse i Danmark har modtaget international kritik i år, hvor Europarådets Torturkomité, CPT, udgav en rapport om området i januar 2020. Amnesty International har også udtrykt kritik af anvendelsen af frihedsberøvelse, og har eksempelvis skrevet et fælles brev (9.6.2020) til Retsudvalget.⁴

Derfor finder Amnesty International det ærgerligt, at myndighederne ikke bruger lejligheden til at revurdere området omkring frihedsberøvelsen.

Frihedsberøvelse og sårbare grupper

Af lovforslaget fremgår det, at der skal udøves særlig påpasselighed i forhold til at frihedsberøve sårbare grupper (Lovforslaget s. 264).

Amnesty International bifalder, at der skal udøves ekstra hensyn til denne sårbare gruppe, som blandt andet omfatter torturoverlever. FN skriver eksempelvis i deres retningslinjer vedrørende migranter og asylansøgere i sårbare situationer:

*“Avoid the immigration detention of persons who have specific needs or who are particularly at risk of exploitation, abuse, sexual or gender-based violence, or other forms of violence. Such people include, inter alia, pregnant and nursing women, older persons, persons with disabilities, survivors of torture or trauma, migrants with particular physical or mental health needs, LGBTI individuals and stateless persons”.*⁵(princip 8 (3)).

UNHCR har også i deres retningslinjer påpeget, at torturoverlever og andre personer, der har været udsat for fysisk, psykisk eller seksuel vold, som udgangspunkt ikke bør frihedsberøves, da de har brug for ekstra omsorg. Derudover anbefaler UNCHR, at de indsatte løbende skal have undersøgt og vurderet deres fysiske og psykiske velbefindende med henblik på, om de bør løslades, i det internationale undersøgelser viser, at mange indsatte bliver mere syge og får flere symptomer af at være frihedsberøvet.

Amnesty International har tidligere dokumenteret, at den nuværende screening af de indsatte i Ellebæk ikke opfanger alle torturoverlever og psykisk syge. Fra forskellige kilder

---

⁴ <https://amnesty.dk/emner/lighed/ellebaek-baggrund/brev-til-medlemmer-af-retsudvalget>

⁵ <https://www.ohchr.org/Documents/Issues/Migration/PrinciplesAndGuidelines.pdf>

er vi også blevet informeret om, at der ikke foretages løbende undersøgelser af udlændinges mentale og fysiske helbredstilstand.

Derudover bliver eventuelle undersøgelser for tortur, som er foretaget under en asylsag i Flygtningenævnet ikke nødvendigvis overleveret til de nye myndigheder. I de sager ved Hjemrejsestyrelsen måske ikke, at disse personer er sårbare og har været underkastet tortur, mishandling eller umenneskelig behandling i deres oprindelseslande.

Der udøves således ikke i dag den nødvendige påpasselighed overfor sårbare grupper, og derfor anbefaler Amnesty International, at der indføres et bedre værn mod, at sårbare udlændinge frihedsberøves, og at dette understreges i lovforslaget.

Amnesty Internationals anbefalinger:

- Der indføres en effektiv og uvildig screening af udlændingens fysiske og psykiske helbred og om vedkommende har været udsat for tortur eller mishandling i sit oprindelsesland ved ankomst til Institutionen Ellebæk. Denne screening skal udføres af relevante eksperter og være i fuld overensstemmelse med internationale standarder.
- Sårbare udlændinge, herunder torturoverleverede, der frihedsberøves, bør som udgangspunkt ikke frihedsberøves i Institutionen Ellebæk, men tilbydes særlige forhold og faciliteter. Hvis det undtagelsesvist vurderes, at frihedsberøvelse er den eneste udvej, bør der være klare procedurer for hurtig opfølgning og sikring af den sårbare særlige behov, for eksempel placering i en institution med særlige ekspertise eller ressourcer, herunder adgang til lægelig behandling og opsyn.
- De danske myndigheder skal løbende sikre sig, at de indsattes fysiske og mentale helbredstilstand undersøges og dokumenteres af læger, psykologer og psykiatere – med henblik på at sikre, at de frihedsberøvedes ret til sundhed respekteres.

Frihedsberøvelse som motiverende faktor

I lovforslagets § 16 stk. 3 og stk. 4. samt i bemærkningerne fremgår det, at en udlænding **"så vidt muligt skal frihedsberøves"** med henblik på at motivere de pågældende til at samarbejde om sin udrejse, hvis udlændingen ikke medvirker hertil. Der er tale om videreførelse af den nuværende lovgivning (s. 7, vores fremhævelse, samt lovens bemærkninger s. 256ff).

I lighed med en række aktører stiller Amnesty International sig tvivlende overfor, om frihedsberøvelse virker som motiverende faktor for at få udlændingen til at udrejse.

Rigspolitiet har løbende sat spørgsmålstejn ved, om frihedsberøvelsen virker som motiverende faktor. Allerede i 2007 udtalte tidligere vicerigspolitichef Hans-Viggo Jensen følgende:

"Men sanktionerne i form af fratagelse af lommepenge, meldepligt hos politiet og tvangsanbringelser på udsendelsescentre virker heller ikke efter hensigten i forhold til

*afviste asylansøgere i øvrigt, påpeger vicerigspolitichef i udlændingeafdelingen Hans-Viggo Jensen: "Billedet er det samme i forhold til andre nationaliteter som Iran og Somalia. Vi kan drive folk til truget, men ikke tvinge dem til at drikke. Der er ikke salg i de frivillige hjemrejser."*⁶

I en rapport fra det embedsmandsudvalg, der i 2012 blandt andet skulle undersøge asylansøgere muligheder for at bo uden for asylcentre, blev det gentaget, at Rigspolitiets holdning var, at *"erfaringerne har vist, at frihedsberøvelse ikke har den ønskede motiverende effekt"*. Og i januar 2013 var budskabet igen, da Justitsministeriet skulle udarbejde lovbemærkninger til en ændring af udlændingeloven: *Erfaringerne med den administrative frihedsberøvelse "har vist, at frihedsberøvelse ikke har den ønskede motiverende effekt"*⁷

I september 2019 har Rigspolitiet udtalt i et svar til Folketinget, at det ikke muligt for politiet *"at udtale sig generelt om effekten af motivationsfremmende frihedsberøvelse"*⁸

Professor ved Københavns Universitet, Thomas Gammeltoft-Hansen har også udtalt sig i juni 2019: *"Der er reelt ingen forskning på det her område. Det er forbløffende, at man slet ikke har undersøgt, hvad der virker, for politikerne har snakket om motivationsfremmende foranstaltninger i mere end tyve år"*.⁹

Amnesty International anbefaler derfor, at muligheden for såkaldt 'motivationsfremmende' frihedsberøvelse ophæves.

Amnesty Internationals konkrete anbefalinger:

- Frihedsberøvelse bør kun anvendes som allersidste udvej og ikke som en motiverende faktor for at få udlændinge til at udrejse. Derfor bør § 16 stk. 3 og 4 udgå og lovforslaget bør give adgang til frihedsberøvelse "i særlige tilfælde" og ikke som i dag "så vidt muligt."
- Der indskrives konkrete retningslinjer for at sikre, at en frihedsberøvelse skal være af så kort varighed som muligt og at proportionaliteten løbende afvejes.

Amnesty International, 22. december 2020

---

⁶ <https://www.information.dk/indland/2007/11/rigspolitiet-sanktioner-afviste-asylansogere-virker>

⁷ <https://www.tidende.dk/indland/2019/09/09/afviste-asylansogere-frihedsberoves-men-ingen-ved-om-det-nytter/>

⁸ <https://www.tidende.dk/indland/2019/09/09/afviste-asylansogere-frihedsberoves-men-ingen-ved-om-det-nytter/>

⁹ <https://videnskab.dk/kultur-samfund/ingen-har-undersoegt-effekten-af-udrejsecentre-som-sjaelsmark>

Til: UIM (uim@uim.dk), Caroline Krogh (cagr@uim.dk)
Cc: Mette Roerup (metteroe@hotmail.com)
Fra: henrik mottlau (post@henrikmottlau.dk)
Titel: Høringssvar sagsnr. 2020-6279
Sendt: 01-01-2021 11:53
Bilag: Høringssvar hjemrejse 1.jan.21.pdf; Høringssvar hjemrejse 1.jan.21.doc;

kære Udlændinge- og Integrationsministeriet

Hermed høringssvar fra Bedsteforældre for Asyl

Som nævnt i svaret er afviste statsløse ikke nævnt
BfA spørger derfor om, hvor mange der er p.t. og hvor de befinder sig

venlig hilsen henrik mottlau

1. januar 2021

Udlændinge- og Integrationsministeriet
Slotsholmsgade 10
1216 København K.

HØRINGSSVAR sagsnr. 2020-6279 - Hjemrejselov

Et lovforslag på 379 sider lov og bemærkninger afskærer lægmand og formentlig de fleste folketingsmedlemmer i at sætte sig ind i forslaget. Med 1 side pr. minut tager læsningen alene 6 timer, hertil kommer tid til forståelse og refleksion. Den demokratiske proces er kortsluttet. Hjemrejsestyrelsen får det ikke let, hvis de skal forvalte efter denne lov.

Nedenstående er BfA's refleksioner på en langt fra fuldstændig gennemlæsning.

1. Bemærkninger: "Det er en udlændingepolitik, der nyder stor opbakning i befolkningen." Et sådant statement hører ikke hjemme i lovgivning. Det er i øvrigt BfA's erfaring gennem 13 år, at der er mindst ligeså bred opbakning til BfA's krav om en menneskelig udlændingepolitik.

Vendingen "med mindre særlige grunde taler herimod" anvendes så hyppigt, at enkeltpersons skøn i vidt omfang vil tilsidesætte lovens intention om klarhed og tranparen.

"Medvirken til udrejse": Danmark anbringer stik imod statsløsekonventionen FN-godkendte statsløse asylansøgere på hjemrejsecentre. Hvor skal de rejse hen? Statsløse nævnes end ikke i lovforslaget.

3.2.3. Manglende medvirken til sin udrejse vil kunne straffes med bøde eller fængsel indtil 4 måneder jf. den foreslåede bestemmelse i § 24, stk. 1, 2. pkt. (skal vist være §23).

At straffe en afvist indtægtsløs asylansøger med bøde forekommer absurd.

3.4.2. "go prepare" er en fælde, der sætter de tilbageblevne i en håbløs situation, hvis den udrejste ikke ser nogen mulighed for familiens ophold men nu er afskåret fra at komme tilbage til sin familie.

BfA vil foreslå, at udrejse kan ske til et hvilket som helst land efter asylansøgers ønske.

Hjemrejseland/sædvanligt opholdsland indebærer ofte risiko for forfølgelse. Staten kunne med fordel bidrage med et betragteligt støttebeløb, hvis et tredjeland vil modtage asylansøgeren.

Lovforslaget accepterer det totalt urimelige, at frihedsberøvede ikke må besidde mobiltelefon og computer.

p.217 midt: Det forudsættes, at der som udgangspunkt vil blive pålagt meldepligt tre gange om ugen. BfA undrer sig derfor i den grad over Avnstrups krav om meldepligt 2 x dagligt!

Voldelig eller truende adfærd nævnes ofte og strafudmåling præciseres. I stedet burde lovforslaget tage højde for at mennesker i håbløst låst situation let kan fristes til at reagere uhensigtsmæssigt. En menneskelig imødekommenhed ville virke langt bedre end myndighedens truende adfærd.

BfA savner i den grad en øverste grænse for hvor længe en afvist må fastholdes i udsigtsløs hjemrejseposition

BfA ser en god mulighed for forenkling af Udlændingeloven, at der indføres en Hjemrejselov. Det forliggende forslag opfylder desværre ikke det store behov for forenkling - snarere tværtimod.

Venlig hilsen

Bedsteforældre for Asyl, henrik mottlau og Mette Roerup

Til: Caroline Krogh (cagr@uim.dk)
Fra: Merethe Bjerager (meb@uim.dk)
Titel: VS: Høring vedr. lov om hjemrejse for udlændinge uden lovligt ophold
E-mailtitel: VS: Høring vedr. lov om hjemrejse for udlændinge uden lovligt ophold (UIM Id: 1464673)
Sendt: 01-12-2020 15:51

Fra: info cfu-net <info@cfu-net.dk>
Sendt: 1. december 2020 10:53
Til: Merethe Bjerager <meb@uim.dk>
Emne: SV: Høring vedr. lov om hjemrejse for udlændinge uden lovligt ophold (UIM Id: 1464673)

Kære Merethe.

CFU har modtaget høring om lov om hjemrejse for udlændinge uden lovligt ophold (UIM Id: 1464673). Høringen giver ikke anledning til bemærkninger fra CFU.

Med venlig hilsen

Camilla Christensen
Assistent

CFU - Centralorganisationernes Fællesudvalg

Niels Hemmingsens Gade 10, 4.
1153 København K

Telefon 33 76 86 74
Mail: cc@skaf-net.dk

Fra: Merethe Bjerager <meb@uim.dk>
Sendt: 30. november 2020 16:37
Til: Advokatsamfundet <samfund@advokatsamfundet.dk>; Amnesty International <amnesty@amnesty.dk>; BARD - Board of Airlines Representatives in Denmark <info@barid.dk>; Bedsteforældre for Asyl <styregruppen@bedsteforaeldreforasyl.dk>; info cfu-net <info@cfu-net.dk>; Danes Worldwide <danes@danes.dk>; Danmarks Biblioteksforening <dbf@dbf.dk>; Danmarks Rederiforening <info@shipowners.dk>; Danmarks Rejsebureau Forening <drf@travelassoc.dk>; Dansk Arbejdsgiverforening <da@da.dk>; Dansk Flygtninge Hjælp <drc@drc.ngo>; Dansk Flygtningehjælp Ungdom <mail@dfunk.dk>; Dansk Socialrådgiverforening <ds@socialrdg.dk>; Danske Advokater <mail@danskeadvokater.dk>; Danske Regioner <regioner@regioner.dk>; Danske Universiteter <dkuni@dkuni.dk>; Datatilsynet <dt@datatilsynet.dk>; Den Danske Dommerforening <dommerforeningen@gmail.com>; Den Danske Helsinki-Komité for Menneskerettigheder <main@helsinki-komiteen.dk>; Den Katolske Kirke i Danmark <bispekontor@katolsk.dk>; DIGNITY - Dansk Institut Mod Tortur <info@dignityinstitute.dk>; Dokumentations- og Rådgivningscentret om Racediskrimination <drc@drcenter.dk>; Dommerfuldmægtigforeningen <hoeringer@dommerfm.dk>; Domstolsstyrelsen <post@domstolsstyrelsen.dk>; Finansrådet <mail@finansdanmark.dk>; Flygtningenævnet <fln@fln.dk>; Folkehøjskolernes Forening <kontor@ffd.dk>; Folketingets Ombudsmand <post@ombudsmanden.dk>; Foreningen af Offentlige Anklagere <lsc@ankl.dk>; Advokat Jytte Lindgård - FAU Foreningen af Udlændingeretsadvokater <jl@nhglaw.dk>; Færøernes Landsstyre <info@tinganes.fo>; Naalakkersuisut (Grønlands Selvstyre) <info@nanoq.gl>; HK/Danmark <hk@hk.dk>; Odense Universitetshospital - Indvandrermedicinsk Klinik <ode.q@rsyd.dk>; Indvandreradgivningen <postmaster@indvandreradgivningen.dk>; Institut for Menneskerettigheder <info@humanrights.dk>; International Organization for Migration - IOM <iomcopenhagen@iom.int>; Kirkernes Integrationstjeneste <info@kit-danmark.dk>; KL - Kommunernes Landsforening <kl@kl.dk>; knud@vilby.dk; Kvindernes Internationale Liga for Fred og Frihed <wilpfdk@gmail.com>; Retten i Helsingør <helsingor@domstol.dk>; Retten i Herning <herning@domstol.dk>; Retten i Hillerød <hillerod@domstol.dk>; Retten i Hjørring <hjorring@domstol.dk>; Retten i Holbæk <holbaek@domstol.dk>; Retten i Holstebro <holstebro@domstol.dk>; Retten i Horsens <horsens@domstol.dk>; Retten i Næstved <naestved@domstol.dk>; Retten i Odense <odense@domstol.dk>; Retten i Roskilde <roskilde@domstol.dk>; Retten i Svendborg <svendborg@domstol.dk>; Retten i Esbjerg <esbjerg@domstol.dk>; Retten i Glostrup <glostrup@domstol.dk>; Retten i Kolding <kolding@domstol.dk>; Retten i

Lyngby <lyngby@domstol.dk>; Retten i Nykøbing Falster <nykobing@domstol.dk>; Retten i Randers <randers@domstol.dk>; Retten i Svendborg <svendborg@domstol.dk>; Retten i Sønderborg <sonderborg@domstol.dk>; Retten i Viborg <viborg@domstol.dk>; Retten i Aalborg <aalborg@domstol.dk>; Retten på Bornholm <bornholm@domstol.dk>; Retten på Frederiksberg <frederiksberg@domstol.dk>; Landsforeningen Adoption og Samfund <foreningen@adoption.dk>; Landsforeningen af Forsvarsadvokater <pt@strafferetsadvokaten.dk>; Landsorganisation af kvindekrisecentre (LOKK) <sekretariat@lokk.dk>; Mellemfolkeligt Samvirke <ms@ms.dk>; Plums Fond for Fred, Økologi og Bæredygtighed <plumsfond@plumsfond.dk>; Politiforbundet <mail@politiforbundet.dk>; PRO-Vest <vnn@provest.dk>; Vestre Landsret <post@vestrelandsret.dk>; Østre Landsret <praesident@oestrelandsret.dk>; Refugees Welcome <kontakt@refugeeswelcome.dk>; Retspolitisk Forening <formand@retspolitik.dk>; Rigsadvokaten <rigsadvokaten@ankl.dk>; Dansk Røde Kors <info@rodekors.dk>; Rådet for Etniske Minoriteter <rem@siri.dk>; SOS mod Racisme <sos@sosmodracisme.dk>; Udlændingenævnet <udln@udln.dk>; UNHCR Regional Representation for Northern Europe <swest@unhcr.org>; Work-live-stay Southern Denmark <info@worklifestay.dk>; Ældre Sagen <aeldresagen@aeldresagen.dk>; Ægteskab Uden Grænser <info@aegteskabudengraenser.dk>; Erhverv Aarhus <mail@erhvervaarhus.dk>; 3F <horingshenvendelser@3f.dk>; thorkild.hay@3f.dk; direktionssekretariatet@politi.dk
Emne: Høring vedr. lov om hjemrejse for udlændinge uden lovligt ophold (UIM Id: 1464673)

Hermed fremsendes lovforslag til lov om hjemrejse for udlændinge uden lovligt ophold.

Med venlig hilsen
Merethe Bjerager

FORTROLIGHED: Denne e-mail og evt. vedhæftede filer kan indeholde fortrolige oplysninger. Er du ikke rette modtager, bedes du venligst omgående underrette os og derefter slette e-mailen og enhver vedhæftet fil uden at beholde en kopi og uden at videregive oplysninger om indholdet.

Vores persondatapolitik fremgår af vores hjemmesider:

<https://www.skaf-net.dk/persondatapolitik>

<https://www.lc.dk/persondatapolitik>

<https://www.co10.dk/persondatapolitik>

Til: UIM (uim@uim.dk), Caroline Krogh (cagr@uim.dk)
Fra: Eva Singer (eva.singer@drc.ngo)
Titel: høringsvar fra DRC Dansk Flygtningehjælp vedr ny hjemrejselov - jeres sagsnr. 2020-6279
Sendt: 23-12-2020 16:38
Bilag: DRC høringsvar vedr ny hjemrejselov dec2020.docx;

Hermed høringsvar fra DRC Dansk Flygtningehjælp vedr ny hjemrejselov.

Og med ønsket om en god jul og godt nytår til jer alle.

Mvh Eva

Eva Singer
Asylchef
Asylafdelingen

Eva.Singer@drc.ngo
Dir.: +45 3373 5200
mobil +45 2835 4842

DRC DANSK
DRC FLYGTNINGE
DRC HJÆLP

DRC Dansk Flygtningehjælp

Borergade 10, 3.

1300 Kbh K

Tel: +45 3373 5000

flygtning.dk

[linkedin.com/danish-refugee-council](https://www.linkedin.com/company/danish-refugee-council)

[twitter/DRC_dk](https://twitter.com/DRC_dk)

Vi ønsker dig en glædelig jul og et fredfyldt nytår

Wishing you a wonderful Holiday Season
and a peaceful New Year

En vous souhaitant d'excellentes fêtes de fin d'année
et une nouvelle année heureuse et paisible

نتمنى لكم أعياد مجيدة وكل عام وأنتم بخير

Les deseamos unas maravillosas fiestas
y un feliz y próspero año nuevo

Til Udlændinge- og Integrationsministeriet
uim@uim.dk og cakr@uim.dk. Sagsnr. 2020-6279.

23. december 2020

DRC Dansk Flygtningehjælps hørings svar til forslag om lov om hjemrejse for udlændinge uden lovligt ophold

Udlændinge- og Integrationsministeriet har den 30. november 2020 sendt udkast til forslag om lov om hjemrejse for udlændinge uden lovligt ophold i høring med frist for eventuelle bemærkninger den 1. januar 2021.

DRC Dansk Flygtningehjælp sætter som altid pris på muligheden for at fremkomme med bemærkninger, men skal samtidig påpege at høringsfrister bør være på minimum 4 uger, og at juleferier og lign. ikke bør medregnes.

Generelle bemærkninger

- DRC Dansk Flygtningehjælp skal helt indledningsvist påpege, at mennesker på flugt skal have lov til og adgang til at søge asyl. At søge asyl må ikke kriminaliseres. Asylansøgere er som det klare udgangspunkt ikke kriminelle, men derimod mennesker der under ofte voldsomme og traumatiske omstændigheder har måttet flygte fra deres hjemland. Flygtningehjælpen anerkender, at de danske myndigheder ønsker at have tæt kontrol med asylansøgere i Danmark, men dette bør ske uden at kriminalisere mennesker unødigt og med respekt for både det enkelte menneske og for menneskeretlige og humanitære regler og principper.
- DRC Dansk Flygtningehjælp finder flere af de nye tiltag omkring hjemrejsekontrakt og hjemrejsestøtte positive, men finder det beklageligt og i øvrigt uhensigtsmæssigt i forhold til formålet, at forslaget ikke i højere grad tager hensyn til, at afviste asylansøgere ofte har brug for tid til afklaring efter endeligt afslag. At nå fra et endeligt afslag på asyl til at samarbejde om hjemrejsen er sjældent en enkel og lineær proces. Flygtningehjælpen er derfor bekymret over den hastighed og hurtige anvendelse af negative tiltag, som forslaget lægger op til.
- Med henblik på at sikre et effektivt og troværdigt asylsystem skal DRC Dansk Flygtningehjælp endnu engang påpege, at der ved afslag på asyl bør meddeles en udrejsefrist, som giver den berørte person en reel chance for at udrejse inden for fristen. I takt med at overskridelse af udrejsefristen sanktioneres mere og mere alvorligt, desto vigtigere bliver det for de berørte personer at have en reel chance for at overholde fristen. En udrejsefrist på 30 dage vil være i overensstemmelse med Udsendelsesdirektivet og vil give en afvist asylansøger en rimelig chance for at forlige sig med afgørelsen og udrejse inden for udrejsefristen.

- Generelt har DRC Dansk Flygtningehjælp ikke bemærkninger til at relevante regler flyttes eller kopieres fra udlændingeloven og over til en ny hjemrejselov.

Bemærkninger til forslaget enkelte afsnit

Pligten til at udrejse og udrejsekontrol (afsnit 3.1.)

Det fremgår af bemærkningerne til det fremsendte udkast til lovforslag, at udrejsekontrol så vidt muligt foretages samme dag, som Flygtningenævnets forkyndelse eller dagen efter, samt at der ved udrejsekontrollen, hvis udlændingen ikke er udrejst i overensstemmelse med fristen herfor, tages de fornødne skridt til at en udrejse eller udsendelse kan effektueres, og at det herunder vurderes, om udlændingen skal frihedsberøves.

DRC Dansk Flygtningehjælp finder, at det hverken giver mening eller forekommer rimeligt, at der således lægges op til, at det ved en udrejsekontrol samme dag, som der er truffet afgørelse om afslag på asyl eller dagen efter - og på et tidspunkt, hvor der fortsat er det meste af 7 dage tilbage af udrejsefristen - skal vurderes om udlændingen skal frihedsberøves med den begrundelse at vedkommende endnu ikke er udrejst.

Derudover vil det for de fleste være ganske umuligt at udrejse lovligt af Danmark, da de ikke er i besiddelse af rejsellegitimation. Enten fordi de er indrejst i Danmark uden sådan legitimation eller fordi de har fået det beslaglagt af de danske myndigheder i forbindelse med ansøgningen om asyl.

Medvirken (afsnit 3.2.)

Vurderingen af om en afvist asylansøger medvirker eller ej har betydelige faktiske og retlige konsekvenser. Det er derfor positivt, at der med lovforslaget etableres en mere klar retlig ramme for vurderingen, og at denne får form af en skriftlig afgørelse, underlagt forvaltningslovens regler om partshøring og begrundelse.

Det er desuden positivt, at det er forsøgt tydeliggjort både i loven og i bemærkningerne, hvad medvirkensbegrebet dækker over. Det kan i de konkrete sager ind i mellem være ganske vanskeligt at gennemskue, hvad det er for handlinger/fravær af handlinger, der har ført til vurderingen af, at en person ikke medvirker, og ligeledes vanskeligt at gennemskue, hvad der skal til, for at personen igen kan blive betragtet som medvirkende.

I lyset af de konsekvenser det kan have at blive vurderet ikke-medvirkende, finder DRC Dansk Flygtningehjælp, at en afgørelse om ikke-medvirken bør være underlagt klageadgang.

Digital kommunikation (afsnit 3.3.)

DRC Dansk Flygtningehjælp finder forslaget om at indføre en digital kommunikationsløsning hensigtsmæssig og praktisk. Flygtningehjælpen finder, at det bør overvejes at lade ordningen omfatte en bredere gruppe end dem, der er meddelt afslag på asyl af Udlændingestyrelsen.

Derudover skal det understreges, at det naturligvis er afgørende, at der er rimelige regler om fritagelse fra ordningen, og at ordningen og de mulige konsekvenser af ikke at læse og reagere på modtagne meddelelser kommunikerer tydeligt og vedvarende til gruppen. Dertil er det naturligvis afgørende, at kommunikationen foregår på et sprog, som modtageren med rimelighed kan formodes at forstå.

Hjemrejsekontrakt (afsnit 3.4.)

DRC Dansk Flygtningehjælp anerkender formålet om at etablere mere enkle og transparente procedurer efter endeligt afslag på opholdstilladelse samt intentionen om i højere grad at motivere udlændinge, der ikke har ret til at opholde sig i landet, til selv at medvirke til at hjemrejse.

Vi finder det positivt, at der med dele af forslaget lægges op til en øget fleksibilitet og indflydelse på egen hjemrejse. F.eks. er et individualiseret tilbud med fokus på den enkeltes behov om hjemrejseforberedende aktiviteter og undervisning, som kan bibringe kvalifikationer og færdigheder relevante i hjemlandet, positivt. Det kan efter DRC Dansk Flygtningehjælps erfaring potentielt sikre en mere bæredygtig reintegration af hjemvendte udlændinge, da vedligeholdelse af og opbygning af faglige kompetencer er centrale elementer herfor.

DRC Dansk Flygtningehjælp vurderer dog overordnet, at flere af de foreslåede tiltag ikke vil have den ønskede effekt om at flere aktivt medvirker til egen hjemrejse og dermed fremme frivillig udrejse.

Indgåelse af hjemrejsekontrakt inden udløbet af udrejsefrist

Det fremgår af forslaget, at en hjemrejsekontrakt skal indgås så hurtigt som muligt efter endeligt afslag, og som altovervejende udgangspunkt inden udløbet af udrejsefristen, som i de fleste tilfælde vil være 7 dage. Såfremt udlændingen ikke indgår en hjemrejsekontrakt og medvirker til sin hjemrejse, bør vedkommende meddeles et indrejseforbud og have begrænset eller ingen adgang til hjemrejsestøtte. Hvis udlændingen ikke samarbejder kontinuerligt om opfyldelse af kontrakten, vil hjemrejsestøtten endvidere kunne reduceres.

Som nævnt indledningsvist finder DRC Dansk Flygtningehjælp det beklageligt, at der med forslaget ikke i højere grad tages hensyn til, at afviste asylansøgere ofte har brug for tid til afklaring efter endeligt afslag. Flygtningehjælpen finder det u hensigtsmæssigt, at der med forslaget lægges op til at en afvist asylansøger indenfor blot 7 dage efter endeligt afslag skal indgå en kontrakt for at undgå sanktioner såsom reduceret støtte ved hjemrejse og indrejseforbud. Det er Flygtningehjælpens erfaring, at man som afvist asylansøger ofte har vanskeligt ved at forholde sig til sin nye situation i udsendelsesposition på blot få dage. Mange er usikre på fremtiden i hjemlandet, nogle har forladt hjemlandet for flere år siden og har måske mistet eller solgt alt, hvad de ejede. Lang tids ophold i passivitet på asylcenter kan også have påvirket deres handlekraft, ligesom håbet om en ny tilværelse i Danmark kan være vanskeligt at slippe på kort tid. Endelig kan det at vende hjem også for nogle være forbundet med frygt og skam.

At skulle indgå en hjemrejsekontrakt og tage stilling til sin udsendelse få dage efter endeligt afslag risikerer at være kontraproduktivt i forhold til formålet

om, at flere aktivt selv skal medvirke til at vende tilbage. Risikoen for indrejseforbud og begrænset adgang til hjemrejsestøtte er efter DRC Dansk Flygtningehjælps mangeårige erfaring med rådgivning af afviste asylansøgere, ikke motiverende for frivillig udrejse. Derimod kan hastigheden og truslen om sanktioner være en belastning, som i nogle tilfælde efterlader den afviste asylansøger med følelser af apati og frustration og gør det yderligere vanskeligt at indgå i konstruktive drøftelser om fremtiden i hjemlandet.

Fordrende for at øge aktiv medvirken til udrejse er i stedet at skabe tabufrie, trygge 'samtalerum', hvor afviste asylansøgere kan blive rådgivet og roligt drøfte tanker om hjemrejse – også positive tanker, som måske har været fortrængt i en lang periode. DRC Dansk Flygtningehjælp har flere eksempler på rådgivningsforløb med afviste asylansøgere, som først har været meget modvillige i forhold til at udrejse frivilligt, men som efter lange rådgivningsforløb i sidste ende har valgt at udrejse frivilligt af Danmark. Adgangen til hjemrejsestøtte og ressourceopbyggende rådgivning, hvor man har følt sig hørt og hjulpet, har i den forbindelse været helt afgørende, hvorfor DRC Dansk Flygtningehjælp finder det beklageligt, at afviste asylansøgere med herværende forslag ikke tilbydes tilstrækkelig tid til at beslutte sig for at vælge frivillig udrejse, samt at hjemrejsestøtte reduceres, såfremt man ikke tilkendegiver sin medvirken lige efter endeligt afslag.

At det foreslås, at Hjemrejsestyrelsen skal etablere tidlig kontakt til asylansøgere før endeligt afslag og være til stede på relevante indkvarteringssteder, tror DRC Dansk Flygtningehjælp ikke nødvendigvis vil resultere i, at flere afviste asylansøgere lige efter meddelelse af endeligt afslag, vil være afklarede og parate til at vende blikket hjem ad. Komplicerede følelser om fremtiden, frygt og håbet om en ny tilværelse i Danmark vil som oftest ikke kunne vendes til afklaring og aktiv medvirken ved hjælp af tydelig "*orientering om sagsforløbet og muligheder for bistand*" samt "*målrettet vejledning om bl.a. andelen af stadfæstede afslag i Flygtningenævnet*". Tilgangen mangler en nuanceret forståelse for, at afviste asylansøgere er en kompleks gruppe med forskellige ressourcer og udfordringer, og hvor sanktioner og information alene sjældent fører til afklaring og aktive beslutninger om fremtiden.

Tidlig etablering af kontakt og tilstedeværelse på relevante indkvarteringssteder

I forslaget fremgår, at Hjemrejsestyrelsen skal etablere tidlig kontakt til asylansøgere før endeligt afslag og være til stede på relevante indkvarteringssteder. DRC Dansk Flygtningehjælp er i den forbindelse bekymret for, om denne opsøgende vejledning, hvor asylansøgeren også vil blive tilbudt et supplerede kontantbeløb i tillæg til hjemrejsestøtten jf. den foreslåede bestemmelse i § 7, stk. 3, såfremt asylansøgeren frafalder sin klage til Flygtningenævnet, vil resultere i en manglende tiltro blandt asylansøgere til den danske retssikkerhed. At det potentielt kan skabe en mistillid og en følelse af, at sagerne er afgjort på forhånd ved at 'den faste hånd i ryggen' mod lufthavnen placeres allerede inden sagernes endelige afgørelse. Vi ønsker i den forbindelse at opfordre til, at den opsøgende vejledning udføres med stor hensyntagen og fornemmelse for den enkelte asylansøgers situation.

'Go and prepare' ordningen

DRC Dansk Flygtningehjælp har gennem vores mangeårige rådgivningsarbejde med afviste asylansøgere ikke været i kontakt med eller hørt om afviste asylansøgere, som har efterspurgt eller ytret behov for en løsning svarende til den foreslåede 'go and prepare' ordning. Vi finder imidlertid baggrunden for forslaget særdeles positivt; forsøget på at sætte sig i de afviste familiers sted, vurdere hvad de kunne have behov for og tilbyde en øget fleksibilitet i udsendelsesprocessen. Overordnet finder vi således tilbuddet positivt, men er dog bekymrede for, om ordningen i nogle tilfælde vil resultere i en adskillelse af familier, såfremt et familiemedlem rejser i forvejen, men undervejs oplever forhold, der gør, at vedkommende ikke ønsker sin resterende familie tilbage (fx frihedsberøvelse eller generelt vanskelige forhold i hjemlandet). Før en familie tager imod tilbuddet om 'go and prepare', bør de således modtage grundig og omfattende rådgivning om mulige konsekvenser, således at tilbuddet accepteres på et oplyst grundlag – og under særlig hensyntagen til eventuelle børn.

Hensynet til børn i udsendelsesposition

DRC Dansk Flygtningehjælp bemærker, at der i overvejelserne om hjemrejsekontrakten ikke specifikt er nævnt hensynet til børns behov og tarv. Overgangen fra Danmark til hjemland kan være særlig udfordrende for børn (både uledsagede, ledsagede og medfølgende), især hvis de har opholdt sig i Danmark i en længere periode. F.eks. kan det være yderst hensigtsmæssigt at kunne afslutte et skoleår, sikre adgang til skole mv.

Hensynet til barnets tarv bør komme i første række i hjemrejseforberedelserne, og børnevenlig inddragelse bør sikres i hele processen.

Målgruppen

Det fremgår af forslaget, at kernemålgruppen for Hjemrejsestyrelsens udarbejdelse af hjemrejsekontrakt bl.a. bør være udlændinge, der er meddelt endeligt afslag på en ansøgning om asyl, herunder udlændinge udvist ved dom, som er meddelt afslag på asyl, udlændinge, der har frafaldet en ansøgning om asyl og udlændinge, hvis opholdstilladelse er inddraget eller er nægtet forlænget og under forudsætning af, at de er indkvarteret på et indkvarteringssted.

DRC Dansk Flygtningehjælp ønsker i den forbindelse klarhed over, om frihedsberøvede afviste asylansøgere også vil være omfattet af hjemrejsekontrakten og de støttemuligheder, der er inkluderet heri, bl.a. hjemrejseforberedende aktiviteter.

Endvidere fremgår det, at der vil kunne indgås en hjemrejsekontrakt for udlændinge, hvis opholdstilladelse er bortfaldet eller inddraget på andet grundlag herunder familiesammenføring, men at der imidlertid ikke vil være adgang til at opnå hjemrejsestøtte. DRC Dansk Flygtningehjælp har gennem årene mødt flere udlændinge, der er kommet til Danmark for mange år siden – nogle som børn – i forbindelse med familiesammenføring, og som vil være meget vanskeligt stillet, hvis de skal tilbage til et land, som de måske kun kender perifært, uden nogen form for støtte. I sådanne situationer bør det være muligt at få tilbudt både hjemrejsekontrakt og reintegrationsstøtte.

Hjemrejsestøtte (afsnit 3.6.)

DRC Dansk Flygtningehjælp er i kontakt med mange afviste asylansøgere, hvor tilbuddet om hjemrejsestøtte er et afgørende element i beslutningen om at udrejse frivilligt. Vi ser derfor positivt på det øgede fokus på mulighederne for hjemrejsestøtte.

Vi finder det særdeles positivt, at det foreslås, at der skal etableres alternative støttemuligheder i form af udbetaling af kontant hjemrejsestøtte (svarende til det, der gives i in-kind støtte) til udlændinge fra lande, hvor der ikke tilbydes et reintegrationsprogram.

Reducering af støtte

Vi finder det imidlertid særdeles beklageligt, at størrelsen på hjemrejsestøtten så hurtigt reguleres efter, om udlændingen kontinuerligt har medvirket til sin udsendelse. Vi henviser i den forbindelse til vores bemærkninger til pkt. 2.4 (Hjemrejsekontrakt), hvor det baseret på vores mangeårige erfaring med rådgivning af afviste asylansøgere fremgår, at beslutningen om aktiv medvirken ofte er en proces med mange komplekse nuancer. Afviste asylansøgere bør tilbydes rimelig tid til afklaring uden konstant frygt for hurtige sanktioner i form af reduceret hjemrejsestøtte.

Det fremgår ikke af forslaget præcist, hvordan størrelsen af hjemrejsestøtten fastsættes, hvordan reduceringen gradueres efter medvirken-vurderingen, og om der fx vil være et minimumsstøttebeløb. Med den eksisterende ordning på op til 20.000 kr. in-kind reintegrationsstøtte vil en reducere af beløbet være bekymrende for bæredygtigheden af programmerne. Endvidere kan man forvente, at serviceudbyderne af modtage- og reintegrationsprogrammerne potentielt vil stille spørgsmålstejn ved netop bæredygtigheden, og om hvorvidt der for et reduceret beløb vil kunne etableres ordentlige programmer for hjemvendte.

Supplering af kontant ydelse i programmerne

Idet in-kind støtten ikke tilgodeser de hjemvendtes umiddelbare behov ved ankomsten – særligt i de lande, hvor der er flere måneders ventetid, før en indkomstskabende del af reintegrationsstøtten kan iværksættes – anbefaler vi, at reintegrationsstøtten (in-kind) suppleres af kontante ydelser. Det er vores erfaring, at der ofte er behov for noget at leve af den første tid efter hjemvenden og frem til, at man er selvforsørgende.

Hjælp til repatriering

Det foreslås, at hjælp til repatriering for en udlænding, som har fået sin opholdstilladelse efter udlændingelovens §§ 7-8 (asyl) inddraget eller nægtet forlænget i medfør af udlændingelovens § 19, stk. 1, samt dennes eventuelle familiemedlemmer, som ligeledes har fået deres opholdstilladelse efter familiesammenføringsreglerne inddraget eller nægtet forlænget som konsekvens heraf, vil overgå til den nye hjemrejselov og at det fremover vil være Hjemrejsestyrelsen, som træffer beslutning i disse sager. Det fremgår af lovforslaget, at hjælpen fortsat vil skulle bestå af hjælp til dækning af de udgifter, der i dag følger af repatrieringsloven. DRC Dansk Flygtningehjælp forstår det således, at ændringer i repatrieringssatserne i henhold til

repatrieringsloven, derfor også vil blive anvendt for denne persongruppe fremover.

Det kunne med fordel tydeliggøres i lovforslaget, fra hvilket tidspunkt en udlænding overgår fra at kunne søge repatrieringsstøtte efter repatrieringsloven til at kunne søge hjemrejsestøtte efter hjemrejseloven, d.v.s. om det gælder for tidspunktet for den endelige afgørelse om inddragelse eller nægtelse af forlængelse.

Forhold på indkvarteringssteder (afsnit 3.7.)

DRC ønsker at understrege vigtigheden af at tilbyde indkvarteringsforhold, der sikrer at børn og sårbare, herunder ældre og psykisk eller fysisk handicappede behandles værdigt, og at der tages hensyn til deres psykiske og fysiske formåen og med fokus på eventuelle særlige behov.

Indkvarteringssystemet bør generelt understøtte og tilgodese asylansøgers menneskelige og faglige kompetencer, så disse kan bevares og gerne styrkes i perioden, hvor de er indkvarteret i asylsystemet.

DRC Dansk Flygtningehjælp skal benytte denne anledning til at opfordre til, at børns tarv og særlige behov for støtte under serviceloven klart og tydeligt inddrages i beslutninger om flyttepåbud, og at der tages tilstrækkeligt højde for det i forhold til proportionaliteten af overtrædelse af pålæg mm. fra forældrenes side. Flygtningehjælpens erfaring er, at der ikke i væsentlig grad tages hensyn til børnenes tarv, deres tilknytning til lokalsamfundet og eventuelle sociale støtteforanstaltninger, som er igangsat af den pågældende kommune og godkendt af Udlændingestyrelsen, når der træffes beslutninger om flytninger på baggrund af forældrenes adfærd eller overtrædelse af pålæg, husorden mm.

Kontrol- og motivationsfremmende foranstaltninger (afsnit 3.8.)

DRC Dansk Flygtningehjælp anerkender regeringens ønske om at pålægge visse grupper af udlændinge uden lovligt ophold i Danmark kontrol- og motivationsfremmende foranstaltninger. Flygtningehjælpen ønsker blot hertil at bemærke, at vi ser en del konkrete sager bl.a. med personer på tålt ophold, hvor især opholdspligten får nogle særdeles indgribende konsekvenser, ikke blot for den pågældendes eget privat- og familieliv, men også for de børn og ægtefæller som rammes.

Personer på tålt ophold har afsonet deres straf og pga risiko for forfølgelse i hjemlandet kan de ikke udsendes. Særligt i de sager hvor den begåede kriminalitet ikke er meget alvorlig, og hvor der f.eks. i den pågældende udlændings herboende familie er nogle særlige omstændigheder, såsom syge eller handicappede børn eller ægtefælle, synes særligt opholdspligten unødigt indgribende. DRC Dansk Flygtningehjælp skal derfor opfordre til, at myndighederne i højere grad vurderer sagerne konkret og særligt i de sager, hvor der gør sig nogle særlige omstændigheder gældende, overvejer om formålet kan nås med mindre indgribende foranstaltninger, såsom meldepligt på en politistation nær familiens bopæl.

Derudover bør især afgørelser om opholdspligt i lyset af deres indgribende karakter være underlagt klageadgang.

Udrejse med bistand fra myndigheder (afsnit 3.9.)

DRC Dansk Flygtningehjælp finder det i udgangspunktet positivt, at opgaverne vedrørende udrejsen placeres hos en civil myndighed fremfor hos politiet. Samtidig bemærkes det, at politiet har opbygget en del kompetencer, delvist i samarbejde med Flygtningehjælpen, vedrørende værdighed og bæredygtighed i udsendelserne. Flygtningehjælpen vil derfor gerne opfordre til, at disse kompetencer i videst muligt omfang videregives til Hjemrejsestyrelsen, samt at Hjemrejsestyrelsen ligeledes vil have fokus på, hvordan udsendelser af afviste asylansøgere og andre uden lovligt ophold i Danmark gennemføres så hensynsfuldt og værdigt som de ofte vanskelige omstændigheder tillader.

Derudover skal DRC Dansk Flygtningehjælp gøre opmærksom på, at det forhold at politiet - i de sager hvor det måtte være nødvendigt at involvere politiet - først kommer sent ind i processen og ikke som hidtil har nået at opbygge en form for relation til de pågældende udlændinge, muligvis kan bidrage til at komplicere processen, da de meget tydeligt vil få rollen som udøver af tvang og magt. Som nævnt finder Flygtningehjælpen det positivt, at opgaverne omkring udrejse og udsendelse så vidt muligt ligger hos en civil myndighed, så dette blot som opfordring til, at man er opmærksom på, at politiets indtræden i processen ikke unødigt komplicerer eller eskalerer en forestående udsendelse.

Varetægtsfængsling og frihedsberøvelse (afsnit 3.10.)

DRC Dansk Flygtningehjælp skal benytte denne anledning til at påpege, at både de gældende regler og den hidtidige praksis omkring frihedsberøvelse er problematiske. Hverken reglerne eller praksis tager i tilstrækkelig grad højde for, at de berørte personer ikke har begået kriminelle handlinger og ofte har været udsat for voldsomme og ind imellem traumatiserende begivenheder forud for deres ankomst til Danmark.

DRC Dansk Flygtningehjælp håber på og skal opfordre til, at både Hjemrejsestyrelsens og Udlændingestyrelsens fremtidige praksis i højere grad vil afspejle, at frihedsberøvelse af ikke-kriminelle udlændinge, der har søgt om asyl i Danmark, er et meget alvorligt indgreb, der bør anvendes med stor forsigtighed. Ligeledes håber vi og skal opfordre til, at man vil være langt mere tilbageholdende med at frihedsberøve traumatiserede og andre sårbare udlændinge, og at det sikres at personer, der frihedsberøves, hurtigst muligt tilses af lægefagligt personale med henblik på at sikre, at de hurtigt løslades, hvis de viser sig at være traumatiserede eller på anden måde sårbare og uegnede til frihedsberøvelse.

Dernæst skal DRC Dansk Flygtningehjælp - i overensstemmelse med Europarådets Torturkomite - påpege, at udlændinge, der er frihedsberøvede med hjemmel i udlændingelovens § 36 eller den nye hjemrejselovs § 16 ikke

bør behandles som kriminelle, da de hverken er mistænkte eller dømte for kriminelle forhold.

DRC Dansk Flygtningehjælp skal endnu engang opfordre til, at de danske myndigheder anerkender, at frihedsberøvelse yderst sjældent har nogen reel motiverende virkning på afviste asylansøgere, der ikke ønsker at udrejse, og at regler og praksis indrettes herefter. At motivere afviste asylansøgere, der ikke ønsker at udrejse kræver en helt anden type indsats. Nærmere herom ovenfor under afsnit 3.4.

Behandling af personoplysninger (afsnit 3.15.)

DRC Dansk Flygtningehjælp finder den foreslåede § 20, stk. 2 om at indkvarteringsoperatøren uden udlændingens samtykke skal videregive oplysninger til Hjemrejsestyrelsen problematisk.

Når asylansøgere ankommer til Danmark, har de ofte en lang og farefuld flugt i forlængelse af traumatiske oplevelser i hjemlandet i bagagen. Dertil kommer så en vanskelig periode med usikkerhed, mens de venter på de danske myndigheders afgørelse af deres asylsag.

Det er både vigtigt og vanskeligt at tilvejebringe forhold og omgivelser i indkvarteringsystemet, som understøtter og gerne udbygger de eksisterende menneskelige og faglige kompetencer. Det kræver blandt andet tæt samarbejde og en stor portion tillid mellem de indkvarterede asylansøgere og personalet på landets asylcentre. Hvis indkvarteringsoperatøren uden asylansøgerens viden og samtykke skal videregive oplysninger til Hjemrejsestyrelsen risikerer den nødvendige tillid at lide alvorlig skade.

Straf (afsnit 3.17.)

Som også påpeget i vores høringssvar af 18. januar 2019 finder DRC Dansk Flygtningehjælp det ude af proportioner i forhold til forseelsens karakter, at overtrædelse af pålæg om meldepligt, opholdspligt og underretningspligt kan straffes med op til 1 år og 6 måneders fængsel, og fra den 1. juni 2021 med fængsel i helt op til 2 år. Særligt hvis underretningspligten stadig overholdes og myndighederne faktisk ved, hvor den pågældende person befinder sig, synes det helt ude af proportioner, at ophold hos f.eks. herboende familie fremfor på Kærshovedgård i få dage kan føre til fængselsstraf på mere end 1 måned.

Indrejseforbud (afsnit 3.18.)

DRC Dansk Flygtningehjælp finder det dybt problematisk og i strid med grundlæggende retssikkerhedsprincipper, hvis manglende udrejse reelt sanktioneres med et indrejseforbud allerede inden fristen for at udrejse er overskredet. Det synes desuden at afvige markant fra almindelige forvaltningsretlige principper.

Det har ikke været tidsmæssigt muligt at undersøge forholdet nærmere, men det forekommer tvivlsomt om meddelelse af et indrejseforbud og en ændring af en tidligere meddelt udrejsefrist til straks, allerede inden udløbet af den oprindelige udrejsefrist, er i overensstemmelse med Udsendelsesdirektivets art. 7 og art 11, hvis det sker på baggrund af en afvist asylansøgers afvisning af at samarbejde om udrejsen på et tidspunkt, hvor vedkommende må forventes stadig at være i en tilstand, der minder om chok.

Forslaget om at kunne forkorte et allerede meddelt indrejseforbud er positivt, men særligt, hvis den foreslåede bestemmelse i udlændingelovens § 32, stk. 1 nr. 6 fastholdes, bør der være mulighed for helt at ophæve et meddelt indrejseforbud, hvis udlændingen genoptager samarbejdet om udrejsen.

Justering af regel om automatisk påklage af Udlændingestyrelsens afslag på asyl (tænkepause) (afsnit 3.19)

Der lægges med forslaget om justering af den automatiske påklage af Udlændingestyrelsens afslag på asyl op til, at udlændingen aktivt skal træffe et valg om enten frivilligt at udrejse med hjemrejsestøtte eller at få sin sag prøvet ved Flygtningenævnet, samt videre at Hjemrejsestyrelsen vil skulle yde målrettet vejledning til den pågældende om andelen af stadfæstede afslag i Flygtningenævnet for den pågældendes nationalitet samt vejlede om muligheden for frivilligt at udrejse med hjemrejsestøtte.

DRC Dansk Flygtningehjælp er yderst bekymret for om ordningen i praksis kan føre til øget mistillid til asylsystemet, og til asylansøgere, der føler sig presset til at frafalde deres asylansøgning uanset, at de har en reel frygt for at vende hjem.

Asylansøgere har altid mulighed for at frafalde deres asylansøgning i Danmark og det er der hvert år nogle der gør – af mange forskellige grunde. Men asylansøgere må aldrig presses eller forsøges overtalt til at frafalde deres ansøgning om asyl eller deres ret til at få et afslag fra Udlændingestyrelsen prøvet ved Flygtningenævnet.

Hjemrejsestyrelsens fokus er klart og tydeligt på hjemrejse. DRC Dansk Flygtningehjælp er yderst bekymret for, om Hjemrejsestyrelsens målrettede vejledning sammenholdt med muligheden for et supplerende kontant støttebeløb i tillæg til hjemrejsestøtten, vil få asylansøgere, særligt sårbare asylansøgere, til at frafalde deres sag – ikke fordi de har truffet et aktivt og informeret valg, men fordi de føler sig presset til det eller har mistet tilliden til systemet og klageproceduren.

Både Hjemrejsestyrelsens overordnede mandat og den tætte organisatoriske sammenhæng mellem Hjemrejsestyrelsen og Flygtningenævnet bidrager til at den foreslåede målrettede vejledning risikerer at fører til, at tilliden til asylsystemet og klageproceduren lider stor skade.

Forkerte afslag på asyl kan have yderst alvorlige og i yderste konsekvens livstruende konsekvenser for de berørte personer. Vejledning om frafald må derfor ikke være målrettet i den forstand, at den presser eller forsøger at overtale en asylansøger til et frafald, eller giver anledning til, at tilliden til klagesystemet lider nogen form for skade.

Derudover skal vi opfordre til, at asylansøgere, der overvejer frafald altid henvises til den uvildige rådgivning som DRC Dansk Flygtningehjælp og andre tilbyder.

Venlig hilsen

Charlotte Slente
Generalsekretær
DRC Dansk Flygtningehjælp

Til: Caroline Krogh (cagr@uim.dk), UIM (uim@uim.dk)
Cc: Justitsministeriet (jm@jm.dk)
Fra: Rasmus Martens (ram@datatilsynet.dk)
Titel: Udtalelse fra Datatilsynet - 2020-11-0527 (Deres sag med j. nr. 2020-6279)
Sendt: 17-12-2020 13:01
Bilag: Udtalelse.pdf; plchr.htm;

Til Udlændinge- og Integrationsministeriet

Venligst se vedhæftede udtalelse fra Datatilsynet i Deres sag 2020-6279 vedrørende udkast til lov om hjemrejse for udlændinge uden lovligt ophold.

Med venlig hilsen

Rasmus Martens
Fuldmægtig, cand.jur.

Carl Jacobsens Vej 35
2500 Valby
T 33 19 32 00
dt@datatilsynet.dk
www.datatilsynet.dk

Udlændinge- og Integrationsministeriet
Slotsholmsgade 10
1216 København K

17. december 2020

J.nr. 2020-11-0527
Dok.nr. 292992
Sagsbehandler
Rasmus Martens

Sendt til uim@uim.dk og cakr@uim.dk
Kopi sendt til jm@jm.dk

Høring over udkast til lov om hjemrejse for udlændinge uden lovligt ophold (Deres j. nr. 2020-6279)

Datatilsynet
Carl Jacobsens Vej 35
2500 Valby
T 3319 3200
dt@datatilsynet.dk
datatilsynet.dk
CVR 11883729

1. Ved brev af 30. november 2020 har Udlændinge- og Integrationsministeriet anmodet om Datatilsynets eventuelle bemærkninger til ovenfor nævnte lovudkast og udkast til lovændringer.

2. Datatilsynet har særligt noteret sig følgende forhold i udkastet, som giver anledning til bemærkninger:

2.1. Det fremgår af udkastet, at det foreslås, at der i lov om hjemrejse for udlændinge uden lovligt ophold "Kapitel 3 Digital Kommunikation" indsættes følgende bestemmelse:

"§ 3. En udlænding, der er over 18 år, som opholder sig i Danmark, og er meddelt en afgørelse omfattet af udlændingelovens § 33, stk. 1, 1. pkt., skal, indtil udlændingen meddeles opholdstilladelse eller udrejser, være tilsluttet en af Hjemrejsestyrelsen anvist digital kommunikationsløsning, medmindre udlændingen er fritaget herfor, jf. stk. 5, nr. 2. En udlænding, der har indgivet en ansøgning om opholdstilladelse efter udlændingelovens § 7, og meddeles afslag herpå af Udlændingestyrelsen, skal være tilsluttet den digitale kommunikationsløsning

Stk. 2. Tilslutning til den digitale kommunikationsløsning medfører, at offentlige myndigheder og private juridiske enheder, som er omfattet af stk. 5, nr. 1, kan afsende kommunikation til de tilsluttede udlændinge, jf. stk. 1, med de retsvirkninger, der følger af stk. 3.

Stk. 3. Meddelelser, der sendes under anvendelse af den digitale kommunikationsløsning, anses for

- 1) at være kommet frem på det tidspunkt, hvor meddelelsen er tilgængelig for modtageren, og
- 2) som altovervejende udgangspunkt at være blevet afsendt af den angivne afsender

Stk. 4. Udlændinge- og integrationsministeren udpeger en systemansvarlig, som har til opgave at varetage driften af den digitale kommunikationsløsning. Som systemansvarlig kan udpeges en offentlig myndighed eller en privat virksomhed. Den systemansvarlige kan behandle udlændinges personID med det formål at kunne tilslutte disse efter stk. 1 og for at kunne varetage en løbende drift af den digitale kommunikationsløsning.

Stk. 5. Udlændinge- og Integrationsministeren kan fastsætte nærmere regler om den digitale kommunikationsløsning, herunder om,

- 1) hvilke offentlige myndigheder m.v., der henregnes til den offentlige forvaltning, og private juridiske enheder, der kan anvende den digitale kommunikationsløsning efter stk. 2, og
- 2) fritagelse af udlændinge fra obligatorisk tilslutning til den digitale kommunikationsløsning.

Stk. 6. Udlændinge omfattet af stk. 1 kan anvende den digitale kommunikationsløsning til kommunikation med Hjemrejsestyrelsen og offentlige myndigheder omfattet af stk. 5, nr. 1.”

Datatilsynet har noteret sig Udlændinge- og Integrationsministeriets bemærkninger (s. 156) om, at den digitale kommunikationsløsning til enhver tid skal opfylde de krav, der stilles efter de databeskyttelsesretlige regler i forhold til behandling af personoplysninger, herunder kryptering af følsomme personoplysninger, og at der i kommunikationsløsningen skal træffes de fornødne tekniske og organisatoriske sikkerhedsforanstaltninger.

Datatilsynet bemærker hertil, at kravet om kryptering gælder både fortrolige og følsomme oplysninger. En oplysning omfattet af artikel 6 i databeskyttelsesforordningen¹ kan efter omstændighederne anses for at være en fortrolig oplysning, som vil kræve kryptering. Det beror på en konkret vurdering, om en oplysning efter artikel 6 er en fortrolig oplysning eller ej.

En oplysning om strafbare forhold efter databeskyttelseslovens² § 8 vil altid være en fortrolig oplysning og kræve kryptering.

Udlændinge- og Integrationsministeriet kan læse mere herom i Datatilsynets vejledning ”Behandlingssikkerhed og databeskyttelse gennem design og standardindstillinger”, som kan findes på tilsynets hjemmeside via linket: <https://www.datatilsynet.dk/generelt-om-databeskyttelse/vejledninger>.

Datatilsynet skal endvidere henstille, at Udlændinge- og Integrationsministeriet gør sig overvejelser om de(n) databehandlerkonstruktioner, der forekommer i forbindelse med implementeringen og brugen af den digitale kommunikationsløsning.

Datatilsynet henviser i den forbindelse særligt til databeskyttelsesforordningens artikel 28, hvori kravene til brug af databehandler fremgår, herunder kravet om, at forholdet skal være reguleret af en kontrakt eller et andet retligt dokument, jf. bestemmelsens stk. 3.

2.2. Det fremgår endvidere af udkastet, at det foreslås, at der i lov om hjemrejse for udlændinge uden lovligt ophold ”Kapitel 11 Behandling af oplysninger” indsættes følgende bestemmelse:

”§ 20. Til brug for behandlingen af en sag om udsendelse af en udlænding videregiver Udlændingestyrelsen, Styrelsen for International Rekruttering og Integration, Udlændinge- og Integrationsministeriet, domstolene, Udlændingenævnet eller Flygtningenævnet uden udlændingens samtykke alle akter, der er indgået i en sag om opholdstilladelse, til Hjemrejsestyrelsen, når der er meddelt afslag på opholdstilladelse, eller når udlændingen frafalder ansøgningen herom.

Stk. 2. Indkvarteringsoperatøren, jf. udlændingelovens § 42 a, stk. 5, 2. pkt., for det indkvarteringssted, hvor en udlænding er indkvarteret, kan uden udlændingens samtykke videregive op-

¹ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2016/679 af 27. april 2016 om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger og om fri udveksling af sådanne oplysninger og om ophævelse af direktiv 95/46/EF (generel forordning om databeskyttelse).

² Lov nr. 502 af 23. maj 2018 om supplerende bestemmelser til forordning om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger og om fri udveksling af sådanne oplysninger (databeskyttelsesloven).

lysninger til Hjemrejsestyrelsen, når udlændingen er meddelt afslag på opholdstilladelse, eller når udlændingen frafalder ansøgningen herom.”

Side 3 af 3

Datatilsynet har noteret sig Udlændinge- og Integrationsministeriets overvejelser og bemærkninger i forhold til ovenstående bestemmelse. Datatilsynet bemærker, at tilsynet umiddelbart forstår ordningen således, at der også kan forekomme behandling af oplysninger om strafbare forhold i forbindelse med videregivelse af oplysninger til Hjemrejsestyrelsen.

Udlændinge- og Integrationsministeriet bør derfor overveje, at det kommer til at fremgå af bemærkningerne i hvilket omfang og med hvilken hjemmel, der kan ske behandling af oplysninger om strafbare forhold omfattet af databeskyttelseslovens § 8.

3. Såfremt ovenstående giver anledning til spørgsmål, er Udlændinge- og Integrationsministeriet velkommen til at rette henvendelse til undertegnede eller til Datatilsynet på henholdsvis 29 49 32 85 eller 33 19 32 00.

Med venlig hilsen

Rasmus Martens

Til: Caroline Krogh (cakr@uim.dk)
Cc: Karsten Fledelius (kfledelius@gmail.com)
Fra: Karsten Fledelius (kfledelius@gmail.com)
Titel: Høringsvar vedr. Lovforslag
Sendt: 01-01-2021 23:59
Bilag: DHK Hørings svar hjemsendelseslov.docx;

Med venlig hilsen

Karsten Fledelius

**Den danske Helsinki-Komité for
Menneskerettigheds foreløbige
høringssvar vedr. lovforslag om
hjemrejse for udlændinge uden
lovligt ophold, høringsfrist 1.1.2021**

THE DANISH
HELSINKI
COMMITTEE
FOR HUMAN
RIGHTS

Helsinki-komiteen har følgende foreløbige kommentarer til det omfattende lov- og bekendtg relsesmateriale vedr. ovennævnte lovforslag:

Komiteen har gentagne gange fremhævet behovet for en sammen- og genskrivning af lovgivningen vedr. udlændinge, herunder hjemsendelse af udlændinge uden lovligt ophold i Danmark. Vi konstaterer, at der i lovforslaget b de ligger en klar intention om at styrke hjælpen til afviste udlændinge, som ønsker at benytte sig af tilbuddet om støtte til at etablere sig i hjemlandet eller andet udland, og om at klarlægge, samstille og konsekvens ndre hidtil gældende lovgivning i forhold hertil, så der skabes større klarhed om rettigheder og procedurer.

I den forbindelse foreslås indførelse af en obligatorisk digital kommunikationsform, som endnu befinder sig på planlægningsstadiet og som foreslås indført fra og med juni 2021 som den generelle informationsplatform mellem de danske myndigheder (og evt. bemyndigede private aktører) og alle udlændinge, som befinder sig i landet enten i afventen af afgørelse om asyl eller opholdstilladelse eller efter afslag på samme. Der er her tale om en parallel til den ordning, der gælder for borgere i Danmark, og også med en mulighed for at søge om fritagelse for samme.

Vi anmoder om, at det overvejes, hvor realistisk et sådant forslag er, og hvilke problemer det kan give for udlændingenes reelle retssikkerhed. Der er jo tale om en kommunikation på fremmedsproget dansk, eller evt. på et andet fremmedsprog, engelsk. Det vil ikke give den samme sikkerhed som ved en mundtlig forkyndelse via tolk, hvor der kan stilles spørgsmål.

Vi håber, at dette og andre beslægtede spørgsmål, som vi gerne vil vende tilbage til, vil blive inddraget i udvalgsarbejdet om lovforslaget.

I undren over høringsfristen første nytårsdag
på Helsinki-Komiteens vegne
Karsten Fledelius, formand

Til: Kontoret for Udsendelser (uds@uim.dk)
Cc: Caroline Krogh (cakr@uim.dk)
Fra: UIM (uim@uim.dk)
Titel: VS: DIGNITYs hørings svar
Sendt: 04-01-2021 11:33
Bilag: DIGNITY hørings svar til ny hjemrejselov 301220.pdf;

Fra: Elna Søndergaard <es@dignity.dk>
Sendt: 31. december 2020 12:03
Til: UIM Hovedpostkasse <uim@uim.dk>
Cc: Clara Clara Mathilde Mertz. <clmm@dignity.dk>
Emne: DIGNITYs hørings svar

Vedhæftet fremsendes DIGNITYs hørings svar til udkast til ny hjemrejselov.

Godt nytår.

Med venlig hilsen

Elna Søndergaard
Senior Legal Advisor
Tel: +45 20 34 40 94
mail: es@dignity.dk
Twitter: @ElnaSondergaard

TILMELDING TIL STRAFCELLE KONFERENCE
21. APRIL 2021:
<https://menneskeret.dk/arrangementer/mindre-isolation-straft-danske-faengsler-hvordan>

DIGNITY TALENTPROGRAM FORÅR 2021
TILMELDING SENEST 27. NOVEMBER 2020
<https://www.dignity.dk/en/about-dignity/dignitys-talent-programme-for-students/>

DIGNITY - Danish Institute Against Torture
Bryggervangen 55
DK-2100 Copenhagen Ø
Tel: +45 33 76 06 00
www.dignity.dk

Udlændinge- og Integrationsministeriet
Slotsholmsgade 10
1216 København K
E-mail: uim@uim.dk

København, den 30. december 2020

Hørings svar vedrørende udkast til forslag til lov om hjemrejse for udlændinge uden lovligt ophold (hjemrejselov)

DIGNITY – Dansk Institut mod Tortur (DIGNITY) ønsker at takke Udlændinge- og Integrationsministeriet for anmodningen af 30. november 2020 om eventuelle bemærkninger til forslag til ny hjemrejselov (herefter "lovudkast"), som viderefører bestemmelser fra udlændingeloven og samtidig indfører en række nye initiativer til at fremme lovens hovedformål om "at understøtte, at udlændinge, som ikke (længere) har ret til lovligt at opholde sig på Danmarks territorium, udrejser", og at det for de flestes vedkommende bør ske frivilligt.¹

Vores bemærkninger og anbefalinger fokuserer på de problemstillinger, som falder indenfor DIGNITYs mandat, hvilket primært drejer sig om forbuddet mod tortur og umenneskelig og nedværdigende behandling og mere generelt forhold for torturoverlever og andre sårbare og traumatiserede flygtninge.

Sårbare flygtninge kan af forskellige grunde havne i en ud- og hjemrejseposition og således blive omfattet af anvendelsesområdet for hjemrejseloven. Det kan ske f.eks. efter afslag på asyl eller efter inddragelse af opholdstilladelse efter nogle års ophold i Danmark. Det er vigtigt, at Hjemrejsestyrelsen og andre myndigheder er opmærksomme på sårbare flygtninges særlige behov og rettigheder i de tre mulige hovedscenarier: a) frivillig udrejse; b) tvangsudsendelse; og c) udrejse kan ikke gennemføres, og de sårbare personer havner derfor i en fastlåst situation på et udrejsecenter i Danmark. Internationale komiteer og nationale aktører har adskillige gange kritiseret danske myndigheders praksis overfor sårbare flygtninge og påpeget den manglende implementering af Danmarks juridiske forpligtelser ifølge FNs konvention mod tortur og anden grusom og nedværdigende behandling og straf (herefter "FNs Torturkonvention") og andre internationale konventioner.

DIGNITY savner en stillingtagen til denne kritik i lovudkastet og mener, at udarbejdelse og vedtagelse af en ny hovedlov om hjemrejse er en oplagt anledning til at få skabt den nødvendige lovgivningsmæssige ramme for en bedre praksis. Vi fremsætter derfor følgende anbefalinger til specifikke ændringer i lovudkastet:

---

¹ Lovbemærkninger s. 25.

Bedre identifikation af sårbare og traumatiserede flygtninge og videregivelse af helbredsmæssige oplysninger fra en myndighed til en anden

Ca. 30-50% af flygtninge i Danmark dør med traumer som følge af tortur, krig og flugt.² Aktuelt screenes asylansøgere ved modtagelsen i Sandholm for, om de har været udsat for tortur og traumer, og Røde Kors giver med samtykke relevante helbredsmæssige oplysninger videre til Udlændingestyrelsen.

Det er DIGNITYs erfaring, at informationen om en asylansøgers særlige sårbarhed ikke nødvendigvis følger denne gennem hele systemet og f.eks. gives videre fra asylcentre til kommunerne og til andre myndigheder i asylsystemet.³ Ingen eller en begrænset videregivelse af helbredsoplysninger kan vildlede Hjemrejsestyrelsen og myndigheder på indkvarteringssteder til at tro, at flygtningene ikke har helbredsproblemer og derfor tages ikke særlige hensyn. Ophold på indkvarteringscentre og frihedsberøvelse på Ellebæk kan være særligt belastende for personer, der har været udsat for tortur, vold og andre traumer i hjemlandet eller under rejsen til Danmark. I visse situationer kan traumer reaktiveres med forværring af PTSD-symptomer, depression, angst m.v. til følge.

Der er således brug for, at asylsystemet har særlig opmærksomhed på denne gruppe, og at personalet er klædt fagligt på og ved, hvem der kan have særlige behov. Kritikken af den manglende identifikation af sårbare grupper er blevet fremsat gentagne gange af FNs Torturkomité⁴ og Menneskerettighedskomité,⁵ og af DIGNITY i tidligere høringsvar, skyggerapporter til FN-komiteer og i UPR-regi.⁶

DIGNITY anbefaler således, at det endelige lovudkast tilføjes bestemmelser om sårbare grupper med et pålæg om, at de relevante myndigheder sikrer en identifikation af tortur og andre traumer (f.eks. i kapitel 6, 7, 8 og 9).

---

² Rigsrevisionens beretning afgivet til Folketinget med Statsrevisorernes bemærkninger: Forløbet for flygtninge med traumer, Beretning nr. 6/2018 af 19. december 2018.

³ Se også Rigsrevisionens beretning, ib.

⁴ CAT/C/DNK/CO/6-7, 14. februar 2016, paragraf 22-23: The Committee is concerned at the lack of a regular mechanism for the identification of victims of torture throughout the asylum process. Moreover, the Committee is concerned that intake procedures at the Ellebæk Prison for Asylum Seekers and Others Deprived of their Liberty (Ellebæk Prison), where decisions on fitness of asylum seekers for detention and identification of victims of torture are made by a nurse, are inadequate. It is also concerned at the lack of a system for handling victims of torture upon their identification during administrative detention (arts. 3, 13 and 14). 23. The State party should (a) put into place procedures for the systematic screening and medical examination of alleged torture victims by qualified personnel throughout the asylum process, including at reception centres and places of detention such as the Ellebæk Prison; and (b) ensure that victims of torture are not held in places of deprivation of liberty and have prompt access to rehabilitation services. Se også FNs Torturkomité's Follow-Up brev af 10. maj 2018 og List-of-Issues af 28. januar 2019 (CAT/C/DNK/QPR/8(2019)).

⁵ FNs Menneskerettighedskomité CO (CCPR/C/DNK/CO/6) af 15. august 2016.

⁶ Tilgængelige på vores hjemmeside: <https://www.dignity.dk/dignitys-arbejde/juridisk-indsats/>

Frihedsberøvelse af flygtninge i forbindelse med hjemrejse

Det følger af § 16 i lovforslaget, at en udlænding "så vidt muligt" skal frihedsberøves, medmindre frihedsberøvelsen vil være i strid med Danmarks internationale forpligtelser.⁷ ICCPR artikel 9 indeholder et forbud mod vilkårlig frihedsberøvelse, som i øvrigt også er et middel til at forebygge umenneskelig behandling som følge af frihedsberøvelse, jf. FNs Menneskerettighedskomiteé General Comment no. 35.⁸ EMRK artikel 5(1), litra f, kræver bl.a., at myndighederne behandler den frihedsberøvedes sag med tilstrækkelig hurtighed, så vedkommende ikke sidder unødigt længe frihedsberøvet.⁹

I lyset af international og national kritik af den nuværende praksis vedrørende administrativ frihedsberøvelse af udlændinge¹⁰, finder DIGNITY det kritisabelt, at lovudkastet ikke fastsætter, at frihedsberøvelse kun må anvendes som sidste udvej og i det kortest mulige tidsrum. Lovforslagets formulering om, at en udlænding "så vidt muligt skal frihedsberøves" skaber en risiko for, at frihedsberøvelse vil blive anset for hovedreglen snarere end undtagelsen. DIGNITY anbefaler derfor, at lovudkastets § 16 omformuleres i tråd med de internationale standarder, og det indskræpes, at negative konsekvenser for mental sundhed som følge af frihedsberøvelse og de konkrete forhold under frihedsberøvelse, herunder brug af isolationsfængsling, bør afbødes, særligt overfor personer med psykisk sygdom.

Det er positivt, at lovudkastet nævner, at der skal udvises tilbageholdenhed med frihedsberøvelse af sårbare grupper.¹¹ DIGNITY anbefaler en præcisering i lovbemærkningerne om, at "tilbageholdenhed" skal fortolkes således, at torturoverleverer ikke bør frihedsberøves (se også FNs Torturkomité og UNHCR).¹²

---

⁷ Lovudkast s. 254.

⁸ Se også DIGNITY Joint Submission to the United Nations Human Rights Committee Comments on Draft General Comment No. 35 on Article 9 of the International Covenant on Civil and Political Rights (30. maj 2014) og i Joint Observations regarding Draft General Comment No. 5 (2020) on migrants' rights to liberty and freedom from arbitrary detention (November 2020).

⁹ Jens Elo Rytter, *Individets Grundlæggende Rettigheder*, (2016), s. 189

¹⁰ FNs Torturkomité CAT/C/DNK/CO/6-7 af 14. februar 2016 og List-of-Issues af 28. januar 2019 (CAT/C/DNK/QPR/8(2019)), og FNs Menneskerettighedskomiteé afsluttende bemærkninger 15. august 2016 (CCPR/C/DNK/CO/6). Se også DIGNITY skyggerapport og follow-up report til FNs Torturkomité og FNs Menneskerettighedskomiteé, tilgængelig på dignity.dk og ohchr.org

¹¹ Lovudkast s. 264: Der vil med de foreslåede bestemmelser i § 16 skulle udvises tilbageholdenhed med frihedsberøvelse af mere sårbare grupper. Frihedsberøvelse af familier med mindreårige børn og uledsagede mindreårige gennemføres således kun som en sidste udvej og i det kortest mulige tidsrum.

¹² FNs Torturkomité afsluttende bemærkninger 14. februar 2016 (CAT/C/DNK/CO/6-7), para 23. Guideline 9 of the UNHCR 2012 Revised Guidelines on Applicable Criteria and Standards Relating to the Detention of Asylum-seekers: [v]ictims of torture and other serious physical, psychological or sexual violence also need special attention and should generally not be detained.... Detention can and has been shown to aggravate and even cause the aforementioned illnesses and symptoms.

DIGNITY kritiserer endvidere brugen af frihedsberøvelse som motivationsfremmende foranstaltning, da der findes dokumentation for, at sådanne foranstaltninger ikke har nogen effekt.¹³ DIGNITY anbefaler derfor, at lovudkastet ikke tillader sådan frihedsberøvelse, og at den lovgivningsmæssige ramme generelt formuleres i overensstemmelse med de internationale standarder.

Indkvarteringssteder

Den nye hjemrejselov berører aspekter af forhold på indkvarteringssteder og viderefører nuværende regler om opholds-, underretnings- og meldepligt. Forhold på udrejsecentre Kærshovedgård og Sjælsmark er løbende blevet kritiseret af Folketingets Ombudsmand og en række civilsamfundsorganisationer.¹⁴

Med en ny hovedlov på området er det oplagt, at der tages stilling til relevante internationale forpligtelser vedrørende sårbare flygtninge, som opholder sig på et indkvarteringssted forud for en hjemrejse eller på grund af en fastlåst situation. FNs Torturkonvention foreskriver bl.a., at Danmark har en forpligtelse til at vedtage lovgivning med henblik på *at forebygge* umenneskelig og nedværdigende behandling, jf. artikel 2 i FNs Torturkonvention.

DIGNITY anbefaler derfor, at lovudkastet indeholder en bestemmelse om, at Hjemrejsestyrelsen vil forebygge umenneskelig og nedværdigende behandling i forbindelse med brug af opholds-, underretnings- og meldepligt på indkvarteringssteder for afviste og udviste asylansøgere.

Brug af diplomatiske forsikringer

Ifølge bemærkningerne til § 16 i lovudkastet vil der kunne ske frihedsberøvelse, hvis der er reel udsigt til udsendelse, og det vil foreligge, såfremt der er "indledt forhandlinger om en diplomatisk forsikring, der har til formål at sikre, at udlændingen kan udsendes uden, at dette vil være i strid med udlændingelovens § 31".¹⁵ Diplomatiske forsikringer bruges, når der er risiko for, at en udvisning er i strid med non-refoulement princippet jf. udlændingelovens § 31, og aftalen skal

---

¹³ Rapport om asylansøgere mulighed for at få adgang til arbejdsmarkedet og bo uden for asylcentre, juni 2012, s. 58, hvor Rigspolitiet skriver, at erfaringen har vist, at frihedsberøvelse ikke har den ønskede motiverende effekt.

¹⁴ DIGNITYs kritik fremgår af tidligere høringssvar og skyggerapporter til FN, se dignity.dk

¹⁵ Lovudkast s. 255: "Kravet om reel udsigt til udsendelse betyder endvidere, at der som udgangspunkt ikke vil kunne ske frihedsberøvelse af udlændinge på tålt ophold, da udlændinge på tålt ophold som følge af non-refoulement princippet om forbud mod udsendelse på grund af risiko for bl.a. tortur eller umenneskelig eller nedværdigende behandling eller straf, jf. udlændingelovens § 31 som udgangspunkt ikke kan udsendes. Der kan dog f.eks. være reel udsigt til udsendelse, hvis der er indledt forhandlinger om en diplomatisk forsikring, der har til formål at sikre, at udlændingen kan udsendes uden, at dette vil være i strid med udlændingelovens § 31."

således sikre, at vedkommende ikke bliver udsat for tortur og umenneskelig behandling.

DIGNITY er på linje med en række andre organisationer, herunder Amnesty International, yderst kritisk overfor brugen af diplomatiske forsikringer, da sådanne aftaler let risikerer at blive en glidebane til at omgå forbuddet mod udvisning til tortur m.v., jf. udlændingelovens § 31. Diplomatiske garantier kan kun anses for at være lovlige, hvis en række betingelser er opfyldte, jf. Betænkning 2009 nr. 1505 (kapitel 10), herunder effektiv monitorering fra dansk side og en stabil regering i modtagerlandet med kontrol over de retshåndhævende myndigheder.¹⁶ Lovbemærkningerne redegør ikke for, hvorledes disse krav kan overholdes i praksis.

DIGNITY anbefaler, at lovudkastet ændres således, at der ikke åbnes op for muligheden for at bruge diplomatiske forsikringer til at gennemføre en udvisning.

Ledsaget udrejse

Det er fornuftigt som nævnt i lovudkastet, at sårbare grupper kan have brug for ledsaget udrejse på grund af deres helbredsmæssige situation.¹⁷ DIGNITY ved fra erfaring med rehabilitering af traumatiserede torturoverlever, at disse personer ofte er præget af emotionelle angst- og stressreaktioner. Disse reaktioner kan påvirkes af en forestående udrejse, som for visse kan vække ubehagelige minder. For særligt sårbare flygtninge kan det være svært at overskue konsekvenserne af en udrejse, som kræver et vist overblik og udsyn, og et sådant overskud kan være svært at have for flygtninge. Vi gør også opmærksom på, at en del flygtninge med psykiske skader, som står i en udrejseposition, aldrig vil have modtaget behandling for deres traumer. Det kan gøre det svært for dem at håndtere en udrejse.

DIGNITY anbefaler derfor, at lovbemærkningerne fremhæver torturoverlever som en særlig sårbar gruppe, og at der forud for udrejse bør foretages en grundig lægefaglig vurdering af deres behov.

---

¹⁶ Betænkning 2009 nr. 1505, kapitel 10 om 'diplomatiske garantier'

¹⁷ Lovudkast s. 99: "Ledsaget udsendelse kan endvidere ske uden anvendelse af magt eller tvang, men hvor ledsagelsen begrundes i andre hensyn, såsom hensynet til udlændingens helbred, alder eller særlige behov mv. En udlænding vil derudover kunne ledsages på en udsendelse, hvis Hjemrejsestyrelsen vurderer, at det er nødvendigt for at gennemføre udsendelsen. Der kan f.eks. være tale om en særlig sårbar udlænding, at udsendelsen omfatter flere skift i transitlufthavne, eller at der er tale om en udlænding, som ledsages af hensyn til den pågældendes alder. Endvidere kan udlændingens hjemland eller det land, hvortil den pågældende udsendes til, stille krav om, at udlændingen ledsages. Disse udsendelser vil som oftest ikke omfatte tvang eller magt."

Fit-for-flight

Der henvises til Europarådets Ministerkomité's 20 Guidelines om "Forced Return", som Europarådets Ministerkomité vedtog i 2005, og som Danmark har tilsluttet sig.¹⁸ Disse guidelines indeholder nærmere anbefalinger til, hvorledes en person vurderes at være klar til hjemrejse, og om en hjemrejse kan gennemføres, og de understreger, at "persons shall not be removed as long as they are medically unfit to travel".¹⁹ DIGNITY anbefaler, at lovbemærkningerne redegør for, hvorledes disse anbefalinger vil blive implementeret i praksis.

DIGNITY anbefaler endvidere, at det sundhedspersonale, som er involveret i de såkaldte 'fit for flight vurderinger' i forbindelse med hjemrejse, og det uniformerede personale, der ledsager under en udsendelse, er oplært i og har kendskab til, hvordan traumer og tortur kan komme til udtryk hos det enkelte menneske, og hvorledes re-traumatisering kan forebygges. Vi anbefaler derudover, at sundhedspersonale har adgang til relevant journalmateriale og screeningsresultater fra asylsystemet og når relevant fra Ellebæk.

Ophævelse af den automatiske rekurs til Flygtningenævnet

Lovudkastet fastslår som noget nyt, at asylansøgere kan frafalde deres ret til at klage til Flygtningenævnet over et afslag på asyl fra Udlændingestyrelsen, og som belønning vil de modtage et kontant beløb i tillæg til hjemrejestøtten.

DIGNITY er meget kritisk overfor denne lovændring af retssikkerhedsmæssige grunde. For det første er asylansøgerne ikke repræsenteret ved en advokat i Udlændingestyrelsen, og lovudkastet lægger ikke op til, at de skal have bevilliget en advokat forud for en beslutning om ikke at klage over et afslag på asyl. Det medfører, at asylansøgeren ikke længere har ret til uvillig rådgivning, men alene modtager information fra Hjemrejsestyrelsen, som har til formål at fremme udrejse. For det andet er det et grundlæggende forvaltningsretligt princip, at en afgørelse i første instans kan påklages til en anden instans. For det tredje er det velkendt, at Udlændingestyrelsen stort set aldrig rekvirerer en torturundersøgelse fra Retsmedicinsk Institut. I en sag ved Flygtningenævnet kan nævnet anmode om en sådan undersøgelse af asylansøgeren, hvilket er sket i praksis, og advokaten kan indhente en undersøgelse fra Amnestys lægegruppe. Hvis et afslag på asyl ikke behandles i Flygtningenævnet, er der stor risiko for, at endnu færre torturundersøgelser vil blive indhentet i fremtiden. Manglende opmærksomhed på traumer som følge af tortur kan påvirke asylmyndighedernes bevis- og troværdighedsvurdering, jf. Flygtningenævnets 28. beretning 2019.²⁰

---

¹⁸ Council of Europe, Twenty Guidelines on Forced Return, September 2005.

¹⁹ Council of Europe, Twenty Guidelines on Forced Return, s. 46.

²⁰ S. 493: Hvis torturundersøgelsen herefter konkluderer, at ansøgerens skader kan være opstået ved tortur, kan det have indflydelse på den generelle troværdighedsvurdering af ansøgerens forklaringer,

DIGNITY opfordrer derfor til, at det nuværende system om automatisk rekurs til Flygtningenævnet bibeholdes.

---0---

Som redegjort for ovenfor ser vi gerne, at lovudkastet eksplicit afspejler vores viden om torturoverlever og andre sårbare flygtninge med psykiske skader. Vi bidrager i øvrigt gerne med ekspertise til at opbygge den nødvendige ekspertise hos Hjemrejsestyrelsen og står naturligvis til rådighed, såfremt I måtte have nogen bemærkninger til ovenstående.

Med venlig hilsen

Rasmus Grue Christensen
CEO, DIGNITY – Dansk Institut mod Tortur

---

da det ikke kan forventes, at personer som tidligere har været udsat for tortur altid er i stand til at afgive en forklaring om sagens faktum på samme måde som en person, der ikke tidligere har været udsat for tortur. Hertil kommer, at nævnet anvender princippet om benefit of the doubt. Nævnet forventer ikke, at man gennem en torturundersøgelse får oplyst årsagen til tortur, hvilket selvsagt ikke er muligt. En torturundersøgelse kan heller ikke altid afklare, hvorvidt ansøgerens skader er udtryk for tortur, eller om de hidrører fra for eksempel slagsmål, overfald, uheld eller krigshandlinger. I de sager, hvor ansøgerens forklaring giver anledning til tvivl, kan en torturundersøgelse imidlertid understøtte ansøgerens forklaring så meget, at princippet om benefit of the doubt fører til, at den pågældende meddeles asyl

---

Til: UIM (uim@uim.dk), Caroline Krogh (cacr@uim.dk)
Fra: Sidsel Lejbølle Kier (SILK@domstolsstyrelsen.dk)
Titel: VS: Høring vedr. lov om hjemrejse for udlændinge uden lovligt ophold (Sagsnr. 2020-6279)
Sendt: 21-12-2020 14:11

Til Udlændinge og Integrationsministeriet

På baggrund af telefonisk drøftelse med Udlændinge- og Integrationsministeriet samt Justitsministeriet forudsættes det, at der med lovudkastene ikke sker ændring i retstilstand og praksis.
Som følge heraf giver høringsmaterialet ikke anledning til bemærkninger fra Domstolsstyrelsen.

Med venlig hilsen

Sidsel L. Kier
Fuldmægtig
Direkte: + 45 29 12 14 67
silk@domstolsstyrelsen.dk

Domstolsstyrelsen

Jura og Forretning
St. Kongensgade 1-3
1264 København K
Tlf. (hovednr.): + 45 70 10 33 22
www.domstol.dk

Fra: Merethe Bjerager <meb@uim.dk>

Sendt: 30. november 2020 16:39

Til: Advokatsamfundet <samfund@advokatsamfundet.dk>; Amnesty International <amnesty@amnesty.dk>; BARD - Board of Airlines Representatives in Denmark <info@barid.dk>; Bedsteforældre for Asyl <styregruppen@bedsteforaeldreforasyl.dk>; Centralorganisationernes Fællesudvalg CFU <info@cfu-net.dk>; Danes Worldwide <danes@danes.dk>; Danmarks Biblioteksforening <dbf@dbf.dk>; Danmarks Rederiforening <info@shipowners.dk>; Danmarks Rejsebureau Forening <drf@travelassoc.dk>; Dansk Arbejdsgiverforening <da@da.dk>; Dansk Flygtninge Hjælp <drc@drc.ngo>; Dansk Flygtningehjælp Ungdom <mail@dfunk.dk>; Dansk Socialrådgiverforening <ds@socialrdg.dk>; Danske Advokater <mail@danskeadvokater.dk>; Danske Regioner <regioner@regioner.dk>; Danske Universiteter <dkuni@dkuni.dk>; Datatilsynet <dt@datatilsynet.dk>; Den Danske Dommerforening <dommerforeningen@gmail.com>; Den Danske Helsinki-Komiteé for Menneskerettigheder <main@helsinki-komiteen.dk>; Den Katolske Kirke i Danmark <bispekontor@katolsk.dk>; DIGNITY - Dansk Institut Mod Tortur <info@dignityinstitute.dk>; Dokumentations- og Rådgivningscentret om Racediskrimination <drc@drcenter.dk>; Dommerfuldmægtigforeningen <hoeringer@dommerfm.dk>; 'Domstolsstyrelsen' <post@domstolsstyrelsen.dk>; Finansrådet <mail@finansdanmark.dk>; Flygtningenævnet <fln@fln.dk>; Folkehøjskolernes Forening <kontor@ffd.dk>; Folketingets Ombudsmand <post@ombudsmanden.dk>; Foreningen af Offentlige Anklagere <lsc@ankl.dk>; Advokat Jytte Lindgård - FAU Foreningen af Udlændingeretsadvokater <jl@nhglaw.dk>; Færøernes Landsstyre <info@tinganes.fo>; Naalakkersuisut (Grønlands Selvstyre) <info@nanoq.gl>; HK/Danmark <hk@hk.dk>; Odense Universitetshospital - Indvandrermedicinsk Klinik <ode.q@rsyd.dk>; Indvanderrådgivningen <postmaster@indvanderraadgivningen.dk>; Institut for Menneskerettigheder <info@humanrights.dk>; International Organization for Migration - IOM <iomcopenhagen@iom.int>; Kirkernes Integrationstjeneste <info@kit-danmark.dk>; KL - Kommunernes Landsforening <kl@kl.dk>; knud@vilby.dk; Kvindernes Internationale Liga for Fred og Frihed <wilpfdk@gmail.com>; 'Retten i Helsingør' <helsingor@domstol.dk>; 'Retten i Herning' <herning@domstol.dk>; 'Retten i Hillerød' <hillerod@domstol.dk>; 'Retten i Hjørring' <hjorring@domstol.dk>; 'Retten i Holbæk' <holbaek@domstol.dk>; 'Retten i Holstebro' <holstebro@domstol.dk>; 'Retten i Horsens' <horsens@domstol.dk>; 'Retten i Næstved' <naestved@domstol.dk>; 'Retten i Odense' <Odense@domstol.dk>; 'Retten i Roskilde' <roskilde@domstol.dk>; 'Retten i Svendborg' <svendborg@domstol.dk>; 'Retten i Esbjerg' <esbjerg@domstol.dk>; 'Retten i Glostrup' <glostrup@domstol.dk>; 'Retten i Kolding' <kolding@domstol.dk>; 'Retten i Lyngby' <lyngby@domstol.dk>; 'Retten i Nykøbing' <nykobing@domstol.dk>; 'Retten i Randers' <randers@domstol.dk>; 'Retten i Svendborg' <svendborg@domstol.dk>; 'Retten i Sønderborg' <sonderborg@domstol.dk>; 'Retten i Viborg'

<viborg@domstol.dk>; 'Retten i Aalborg' <aalborg@domstol.dk>; 'Retten på Bornholm' <bornholm@domstol.dk>; 'Retten på Frederiksberg' <frederiksberg@domstol.dk>; Landsforeningen Adoption og Samfund <foreningen@adoption.dk>; Landsforeningen af Forsvarsadvokater <pt@strafferetsadvokaten.dk>; Landsorganisation af kvindekrisecentre (LOKK) <sekretariat@lokk.dk>; Mellempfolkeligt Samvirke <ms@ms.dk>; Plums Fond for Fred, Økologi og Bæredygtighed <plumsfond@plumsfond.dk>; Politiforbundet <mail@politiforbundet.dk>; PRO-Vest <vnn@provest.dk>; 'Post@VestreLandsret.dk' <Post@VestreLandsret.dk>; 'Praesident@Oestrelandsret.dk' <enh-praesident-olr@Oestrelandsret.dk>; Refugees Welcome <kontakt@refugeeswelcome.dk>; Retspolitisk Forening <formand@retspolitik.dk>; Rigsadvokaten <rigsadvokaten@ankl.dk>; Dansk Røde Kors <info@rodekors.dk>; Rådet for Etniske Minoriteter <rem@siri.dk>; SOS mod Racisme <sos@sosmodracisme.dk>; Udlændingenævnet <udln@udln.dk>; UNHCR Regional Representation for Northern Europe <swest@unhcr.org>; Work-live-stay Southern Denmark <info@worklifestay.dk>; Ældre Sagen <aeldresagen@aeldresagen.dk>; Ægteskab Uden Grænser <info@aegteskabudengraenser.dk>; Erhverv Aarhus <mail@erhvervaarhus.dk>; 3F <horingshenvendelser@3f.dk>; thorkild.hay@3f.dk; direktionssekretariatet@politi.dk
Emne: Høring vedr. lov om hjemrejse for udlændinge uden lovligt ophold (UIM Id: 1464673)

Hermed fremsendes lovforslag til lov om hjemrejse for udlændinge uden lovligt ophold.

Med venlig hilsen
Merethe Bjerager

Til: UIM (uim@uim.dk), Caroline Krogh (cacr@uim.dk)
Cc: henrikblochandersen@oestrelandsret.dk (henrikblochandersen@oestrelandsret.dk), Stig Torp Henriksen (sth@fln.dk), Cecilie Rahbek (cera@fln.dk)
Fra: Gitte Damkjær Andersen (gdan@fln.dk)
Titel: Flygtningenævnet hørings svar vedr. udkast til forslag til hjemrejselov
Sendt: 07-01-2021 14:34
Bilag: Hørings svar fra Flygtningenævnet.pdf;

Udlændinge- og Integrationsministeriet har ved e-mail af 30. november 2020 anmodet om Flygtningenævnets eventuelle bemærkninger til udkast til forslag til hjemrejselov.

Vedhæftet fremsendes i den anledning Flygtningenævnets hørings svar.

Der henvises til ministeriets j.nr. 2020-6279.

Med venlig hilsen

Gitte Damkjær Andersen

Fuldmægtig • Telefon (dir) +45 61 98 37 91 • E-mail gdan@fln.dk

| FLYGTNINGENÆVNET |

Flygtningenævnets Sekretariat
Adelgade 11-13 • 1304 København K
Telefon +45 61 98 37 00 • E-mail fln@fln.dk

Please consider the environment before printing this message

[Her kan du læse om, hvordan ministeriet behandler personoplysninger.](#)

[Processing of your personal data](#)

Udlændinge- og Integrationsministeriet
Slotsholmsgade 10
1216 København K

uim@uim.dk og cakr@uim.dk

Dato: 7. januar 2021
J.nr.: 20/232383
Sagsbehandler: gdan/cera

Udlændinge- og Integrationsministeriet har ved e-mail af 30. november 2020 sendt udkast til forslag til hjemrejselov i høring og anmodet om Flygtningenævnets bemærkninger hertil.

Flygtningenævnet kan i den anledning oplyse, at lovforslaget giver anledning til følgende bemærkninger:

1. Ad lovforslagets § 25, nr. 6 og 62:

Behandling af anmodninger om forlængelse af udrejsefrist

Flygtningenævnet behandler efter udlændingelovens § 33, stk. 4, anmodninger om forlængelse af udrejsefrister fastsat af nævnet efter udlændingelovens § 33, stk. 1. Fremkommer en anmodning forud for eller under mødet i Flygtningenævnet, tager nævnet stilling til anmodningen ved fastsættelse af udrejsefristen, hvorimod en anmodning fremkommet efter nævnets afgørelse som altovervejende hovedregel behandles skriftligt af formanden eller næstformanden for det nævn, der oprindeligt har truffet afgørelse i sagen.

Af bemærkningerne til forslaget til en ny § 46, stk. 7, der bliver stk. 8, fremgår det, at Hjemrejsestyrelsen efter den foreslåede ordning kan træffe afgørelse om forlængelse af en udrejsefrist, hvis forlængelsen sker som følge af indgåelse af en hjemrejsekontrakt, jf. den foreslåede bestemmelse herom i lovforslagets § 4, stk. 2, 2. pkt.

Af bemærkningerne til forslaget til en ny § 32, stk. 1, nr. 6, i udlændingeloven, fremgår det endvidere, at såfremt Hjemrejsestyrelsen træffer afgørelse om, at en udlænding ikke medvirker til sin hjemrejse, meddeles udlændingen et indrejseforbud, og en allerede fastsat udrejsefrist vil som følge heraf blive ændret til straks af Hjemrejsestyrelsen.

Det bemærkes, at der efter den foreslåede ordning efter ny § 46, stk. 8, og ny § 32, stk. 1, nr. 6, vil kunne forekomme tilfælde, hvor både Flygtningenævnet og Hjemrejsestyrelsen på samme tid behandler sager om ændring af en af Flygtningenævnet fastsat udrejsefrist.

Flygtningenævnet bemærker i den anledning, at det ikke fremgår af bemærkningerne til lovforslaget, hvilken betydning Hjemrejsestyrelsens afgørelse om ændring af udrejsefristen vil have for Flygtningenævnets behandling af en anmodning om forlængelse af samme udrejsefrist.

Flygtningenævnet foreslår, at lovforslaget udformes, således at alene Hjemrejsestyrelsen fremover har kompetence til at ændre en fastsat udrejsefrist for en udlænding, der er overgået til hjemrejsefasen, uanset hvilken myndighed, der har truffet den afgørelse, som udrejsefristen knytter sig til, og uanset om ændringen sker på baggrund af en anmodning om forlængelse eller på baggrund af indgåelse af en hjemrejsekontrakt.

En sådan ordning vil sikre, at der ikke sideløbende i to myndigheder behandles en sag om ændring af en fastsat udrejsefrist for den samme udlænding, men at Hjemrejsestyrelsen i stedet samlet kan tage stilling til samtlige forhold i udlændingens sag, herunder udlændingens medvirken og særlige grunde, der kan begrunde forlængelse. Dette vil samtidig skabe et bedre overblik og en klarere retsstilling for udlændingen, som alene vil skulle anmode om og modtage afgørelser fra Hjemrejsestyrelsen vedrørende udrejsefristen i hjemrejsefasen.

Vejledning om konsekvenserne ved ikke at overholde en udrejsefrist

I sager, hvor Flygtningenævnet meddeler en udlænding afslag på opholdstilladelse efter udlændingelovens § 7, vejleder nævnet udlændingen om, at såfremt udlændingen ikke udrejser i overensstemmelse med den fastsatte udrejsefrist, kan udlændingen blive meddelt et indrejseforbud. Nævnet vejleder samtidig om den geografiske udstrækning af et sådan indrejseforbud samt indberetning af udlændingen til Schengen-informationssystemet.

Flygtningenævnets vejledningsforpligtelse følger af bemærkningerne til lov nr. 248 af 30. marts 2011 om ændring af udlændingeloven, hvorefter der i forhold til en tredjelandsstatsborger i alle afgørelser efter § 33, stk. 1, der fastsætter en udrejsefrist, som ikke er straks, udtrykkeligt skal vejledes om, at tredjelandsstatsborgeren risikerer at blive udvist med indrejseforbud i minimum 2 år, hvis han eller hun ikke udrejser frivilligt, at indrejseforbuddet vil være gældende i alle EU- og Schengenlande, og at den pågældende i tilfælde af udvisning vil blive indberettet som uønsket til Schengeninformationssystemet.

Siden august 2020 har en repræsentant fra Hjemrejsestyrelsen i umiddelbar forlængelse af nævns-mødet ydet hjemrejserådgivning til udlændinge, der i Flygtningenævnet er blevet meddelt afslag på opholdstilladelse efter udlændingelovens § 7.

Af lovforslagets bemærkninger til § 29, nr. 40, fremgår det, at hjemrejserådgivningen efter regeringens opfattelse bør ydes af Hjemrejsestyrelsen, idet der herved sikres en strømlinet og klar proces for udlændingens sag fra opholdsfasen til hjemrejsefasen.

Den ovennævnte vejledning, som Flygtningenævnet yder i dag, vedrører forhold, der ligger uden for Flygtningenævnets kompetence. Det vil således, efter oprettelsen af Hjemrejsestyrelsen, være naturligt, at vejledningsforpligtelsen overgår til Hjemrejsestyrelsen.

På denne baggrund foreslås det, at udlændingeloven ændres således, at forpligtelsen til at vejlede om konsekvenserne ved ikke at overholde en af Flygtningenævnet meddelt udrejsefrist overgår til

Hjemrejsestyrelsen, således at al information om en udlændings hjemrejse vil blive meddelt udlændingen samlet af Hjemrejsestyrelsen - eventuelt i forbindelse med hjemrejserådgivningen efter mødet i Flygtningenævnet.

2. Om behandling af oplysninger

Flygtningenævnet bemærker, at Udlændingestyrelsen og Flygtningenævnet efter udlændingelovens § 40, stk. 2, har mulighed for at inddrage oplysninger fra andre sager om opholdstilladelse, såfremt hensynet til sagens oplysning taler herfor.

Der er efter bestemmelsen hjemmel til at indhente oplysninger fra sager om opholdstilladelse efter §§ 7 eller 8, andre sager efter §§ 17, 17 a, 18, 18 a og 21 b om bortfald af en opholdstilladelse, der er meddelt efter §§ 7 eller 8, eller andre sager efter § 19 om inddragelse af en opholdstilladelse, der er meddelt efter §§ 7 eller 8.

Flygtningenævnet kan endvidere efter en konkret vurdering i forbindelse med forberedelsen af asylsager indhente akter fra andre typer af sager end de ovenfor nævnte, herunder eksempelvis akter fra sager om familiesammenføring eller visum, i medfør af værdispringsreglen. Akter fra sådanne sager indeholder erfaringsmæssigt ofte relevante oplysninger til brug for oplysning af asylsagen.

Det foreslås, at udlændingelovens § 40, stk. 2, ændres, således at bestemmelsen tillige omfatter akter fra andre udlændingesager til brug for Flygtningenævnets sagsbehandling, herunder sager vedrørende familiesammenføring efter udlændingelovens § 9, sager vedrørende humanitær opholdstilladelse efter udlændingelovens § 9 b, samt sager vedrørende visum efter udlændingelovens § 39, og bekendtgørelse om udlændinges adgang til Danmark på grundlag af visum.

3. Om Hjemrejsestyrelsens tilstedeværelse i forbindelse med Flygtningenævnets møder.

Det fremgår af lovudkastets almindelige bemærkninger, side 49, at Hjemrejsestyrelsen bør være til stede i Flygtningenævnet, når den enkelte udlændings sag behandles i sidste instans.

Flygtningenævnet går ud fra, at denne tilkendegivelse udelukkende sigter til den nuværende ordning, hvorefter en repræsentant for Hjemrejsestyrelsen er til stede i Flygtningenævnets sekretariats lokaler og umiddelbart efter nævnsmødet har en samtale med udlændingen, såfremt den pågældende har fået afslag på asyl.

Repræsentanten for Hjemrejsestyrelsen er således ikke til stede i Flygtningenævnet under selve nævnsmødet og bør heller ikke være det.

Flygtningenævnet lægger vægt på, at dette præciseres inden en eventuel fremsættelse af lovforslaget.

Der henvises til ministeriets j.nr. 2020-6279.

Bloch Andersen

Til: Kontoret for Udsendelser (uds@uim.dk)

Fra: Kontoret for Udsendelser (uds@uim.dk)

Titel: Henvendelse fra Folketingets Ombudsmand

Sendt: 16-12-2020 14:52

Bilag: 20_06256-3Afsluttende til UIM.pdf; Henvendelse fra Folketingets Ombudsmand.eml; 20_06256-3Afsluttende til UIM.pdf; smime.p7s; Security Marking.txt;

Fra: Folketingets Ombudsmand - Officielt E-mail Certifikat <post@ombudsmanden.dk>

Sendt: 16. december 2020 14:10

Til: UIM Hovedpostkasse <uim@uim.dk>

Emne: Henvendelse fra Folketingets Ombudsmand

Se venligst vedhæftede. / Please see the attached file(s).

Med venlig hilsen / Yours sincerely

_____

Gammeltorv 22
DK-1457 København K.

Tlf.: +45 33 13 25 12

Fax: +45 33 13 07 17

www.ombudsmanden.dk

Udlændinge- og Integrationsministeriet
Caroline Krogh
Slotsholmsgade 10
1216 København K

Høring over udkast til lov om hjemrejse for udlændinge uden lovligt ophold – sagsnr. 2020-6279

Jeg har modtaget ministeriets mail af 30. november 2020 med bilag vedrørende høring over udkast til lov om hjemrejse for udlændinge uden lovligt ophold mv.

Af principielle grunde kommenterer ombudsmanden ikke forslag til lovgivning mv., som måtte blive sendt i høring til ombudsmandsinstitutionen, medmindre der er tale om forslag, som berører institutionens egne forhold.

Den aktuelle høring giver mig ikke grundlag for bemærkninger, herunder idet jeg forstå lovforslaget således, at der ikke er ændringer i ombudsmandens forhold. Jeg foretager mig derfor ikke noget i anledning af ministeriets henvendelse.

Med venlig hilsen
for ombudsmanden

Mette Vestentoft
Specialkonsulent

16. december 2020

Dok.nr. 20/06256-3/MVE
Bedes oplyst ved
henvendelse

**Folketingets
Ombudsmand**
Gammeltorv 22
1457 København K
33 13 25 12
www.ombudsmanden.dk
post@ombudsmanden.dk

Oplysning om telefontid
og mulighed for personlig
henvendelse findes på
ombudsmanden.dk/kontakt

FOLKETINGETS
OMBUDSMAND

Bagside

Antal filer:

1

Til: UIM (uim@uim.dk)
Cc: Caroline Krogh (cakr@uim.dk)
Fra: Advokat Jytte Lindgård - FAU Foreningen af Udlændingeretsadvokater (jl@nhglaw.dk)
Titel: 2020-6279 lov om hjemrejse for udlændinge uden lovligt ophold
Sendt: 01-01-2021 17:18

København, den 1. januar 2021 – sags nr. 12536

Ministeriet har den 30. november om eftermiddagen sendt lov om hjemrejse for udlændinge uden lovligt ophold i høring. Ministeren understregede i sin pressemeddelelse samme morgen at det ny skabende i forlaget var reglen go prepare, som er kommet til udtryk i lovforslaget § 4, stk 8.

Alt hvad der kan lindre og forbedre en hjemrejse for afviste asylansøgere eller andre, der skal rejse til hjemlandet, finder FAU må hilses velkomment.

Men reglen synes i langt de fleste tilfælde ikke at kunne praktiseres.

Langt de fleste afviste ansøgere frygter for at skulle tage tilbage til hjemlandet, som de med mange personlige (og økonomiske) afsavn har måtte forlade. Ofte er det manden i familien, der har den personlige asylbegrundelse og i hovedparten af de lande, hvor de fleste asylansøgere kommer fra vil det også være ham, der er familiens udfarende kraft. Det vil derfor være nærmest umuligt for ham at rejse alene hjem. Og at forberede et nyt hjem og skolegang er jo ikke som i den vestlige verden. Hvordan skal han kunne skaffe en bolig, når han er angst hvad der kan ske for ham. Det hjemrejste familiemedlem, må ikke rejse tilbage til Danmark. Hvad hvis han / hu nu lider overlast – så må det vel være et nyt asylgrundlag.

Umiddelbart, når en asylansøger får sit afslag i Flygtningenævnet, får vedkommende at vide at han/ hun skal rejse hjem straks eller inden 7 dage.

Det er jo en umulighed, for hvis ansøgeren overhovedet har et pas, er det inddraget og ligger det hos politiet eller i Udlændingestyrelsen/ Hjemrejse styrelsen. Udlændingen får ikke selv lov til at planlægge sin udrejse.

FAU ønsker at understrege at den nye praksis hvor en asylansøger 16 min efter at han/ hun har fået afslag, skal holde møde med en repræsentant fra Hjemrejsestyrelsen, hvor han/hun får besked om at komme til et nyt møde (god ide), men inden for de 6-7 dage vedkommende skal have kontaktet deres land ambassade/konsulat om pas m.v. Det møde, som afholdes i Flygtningenævnets lokaler er nærmest at betragte som tortur. Den afviste ansøger er oftest opløst af gråd og kan på det tidspunktet ikke gøre eller sige noget. Hvorfor ikke blot give dem et brev med på dansk og på et for dem forståeligt sprog om, hvo og hvornår de er indkaldt til møde i Hjemrejsestyrelsen.

I § 9, stk 1 nr 7 fremgår at konsekvenser for overtrædelse af husordenen fastsættes af lederen for indkvarteringsstedet. I § 9 stk 6 fremgår at Ministeren kan fastsætte nærmere regler.

Hvis disse konsekvenser er indgribende over for den pågældende, bør der være domstolskontrol.

FAU ville gerne have fremkommet med yderligere kommentarer, for selv om der var en 31 dages høringsfrist var/ er en stor del af Danmark lukket ned på grund af Coronaen og der er juleferie, men det forstås, at den findes ikke i Ministeriet, i det bemærkningerne skal være indgivet fredag den 1 jan. Lige før weekenden.

Med venlig hilsen

På vegne af
Foreningen af Udlændingeretsadvokater

Jytte Lindgård

Til: UIM (uim@uim.dk), Caroline Krogh (cagr@uim.dk)
Fra: Mikkel Lindberg Laursen (mikl@humanrights.dk)
Titel: Hørings svar over udkast til lov om hjemrejse for udlændinge uden lovligt ophold
Sendt: 22-12-2020 10:59
Bilag: Hørings svar vedr. lov om hjemrejse for udlændinge uden lovligt ophold 0.pdf;

Til Udlændinge- og Integrationsministeriet

Se venligst vedhæftede hørings svar.

Der henvises til ministeriets sagsnummer 2020-6279.

Med venlig hilsen
Mikkel Lindberg Laursen

MIKKEL LINDBERG LAURSEN
Juridisk rådgiver

MONITORERING
WILDERS PLADS 8K | 1403 KØBENHAVN K

TELEFON 3269 8888 | DIREKTE +45 9132 5719

mikl@humanrights.dk
MENNESKERET.DK | HUMANRIGHTS.DK

[TILMELD DIG VORES DANSKE NYHEDSBREV](#). 10 gange årligt giver vi dig nyt om instituttets viden og aktiviteter.
[SUBSCRIBE TO OUR ENGLISH NEWSLETTER](#). 10 times a year we brief you on new human rights knowledge and our activities.

Udlændinge- og Integrationsministeriet
Slotsholmsgade 10
1216 København K
E-mail: uim@uim.dk og cakr@uim.dk

WILDERS PLADS 8K
1403 KØBENHAVN K
TELEFON 3269 8888
MOBIL 91325626
CBA@HUMANRIGHTS.DK
MENNESKERET.DK

DOK. NR. 20/03209-2

22. DECEMBER 2020

HØRING OVER UDKAST TIL LOV OM HJEMREJSE FOR UDLÆNDINGE UDEN LOVLIGT OPHOLD

Udlændinge- og Integrationsministeriet har ved e-mail af 30. november 2020 anmodet om Institut for Menneskerettigheders eventuelle bemærkninger til udkast til lovforslag om hjemrejse for udlændinge uden lovligt ophold.

Instituttet har en række anbefalinger til udkastet.

SAMMENFATNING

Regeringen ønsker at stramme reglerne over for afviste udlændinge, da for mange udlændinge ikke ønsker at samarbejde om hjemrejsen, når de har fået endeligt afslag på opholdstilladelse. Derfor foreslår Udlændinge- og Integrationsministeriet at styrke hjemrejseindsatsen over for udlændinge, som ikke længere har et lovligt opholdsgrundlag i Danmark.

Det foreslås med lovudkastet at gennemføre en ny hjemrejselov, som vil skabe klarhed over retstilstanden for udlændinge, der ikke længere har et lovligt ophold i Danmark ved at definere i højere grad, hvad det indebærer at medvirke til sin udrejse. Det foreslås videre at flytte en række bestemmelser fra udlændingeloven til hjemrejseloven og samtidig indføre nye tiltag på området. Formålet med de nye tiltag er at motivere udlændingene til i højere grad at rejse hjem frivilligt.

Institut for Menneskerettigheder har sammenfattet de væsentligste bemærkninger og anbefalinger til lovudkastet i det følgende.

Hjemrejsekontrakt

Det foreslås, at udlændinge, som ikke længere har et lovligt opholdsgrundlag i Danmark (afviste asylansøgere m.fl.), skal kontaktes af myndighederne hurtigst muligt efter endeligt afslag med henblik på at indgå en kontrakt om den nærmere proces for udsendelse.

Hvis udlændingen ikke ønsker at indgå en hjemrejsekontrakt, så kan udlændingemyndighederne ensidigt fastsætte indholdet af kontrakten.

Det er efter instituttets opfattelse uklart, hvilke konsekvenser det har for en udlænding, hvis pågældende ikke ønsker at indgå en hjemrejsekontrakt.

Et sted i lovudkastet står der, at en udlænding i et sådant tilfælde har de samme muligheder, så længe udlændingen medvirker til opfyldelse af den hjemrejsekontrakt, som udlændingemyndighederne ensidigt har fastsat indholdet af. Et andet sted i lovudkastet står der, at en udlænding er afskåret fra at modtage en række muligheder, hvis udlændingen ikke ønsker at indgå en hjemrejsekontrakt. De to afsnit er således udtryk for to forskellige opfattelser af, hvilke muligheder en udlænding, der ikke ønsker at indgå en hjemrejsekontrakt, har.

- Institut for Menneskerettigheder anbefaler, at Udlændinge- og Integrationsministeriet i bemærkningerne til lovudkastet præciserer, hvilke specifikke konsekvenser det har for de udlændinge, som ikke ønsker at indgå en hjemrejsekontrakt, men som opfylder betingelserne herfor.

Melde- og opholdspligt

Med forslaget ophæves en række regler i udlændingeloven vedrørende blandt andet melde- og opholdspligt. Samtidig indsættes nye regler i hjemrejseloven. Ifølge forslaget skal hjemrejseloven – som det hidtil har været tilfældet efter udlændingeloven – indeholde bestemmelser om, at visse udlændinge, som ikke har ret til at opholde sig her i landet, og som ikke medvirker til sin udrejse, som udgangspunkt skal pålægges melde- og opholdspligt.

Det fremgår af lovudkastet, at Hjemrejsestyrelsen vil kunne pålægge meldepligt og opholdspligt i en række tilfælde, hvis det blot skønnes hensigtsmæssigt for at sikre udlændingens tilstedeværelse på et indkvarteringssted, for at udlændingen medvirker til sagens behandling eller til udrejsen i øvrigt.

- Institut for Menneskerettigheder anbefaler, at pålæg om opholds- og meldepligt alene fastsættes, hvis Hjemrejsestyrelsen vurderer, at de er nødvendige.

Det fremgår videre af lovudkastet, at en udlænding, der ikke medvirker til sin udrejse, skal tage ophold på et bestemt indkvarteringssted, medmindre særlige grunde taler herimod.

- Institut for Menneskerettigheder anbefaler, at Udlændinge- og Integrationsministeriet klart præciserer, hvornår opholdspligten kan anses for overtrådt.

Evaluering

Institut for Menneskerettigheder vurderer, at det kan tjene til at øge gennemsigtigheden af brugen af motivationsfremmende frihedsberøvelse og beslaglæggelse af genstande, hvis der sker en evaluering af de to områder inden for en kortere årrække.

- Institut for Menneskerettigheder anbefaler, at Udlændinge- og Integrationsministeriet evaluerer brugen og effekten af frihedsberøvelse efter hjemrejselovens §§ 16, stk. 3 og 4 samt evaluerer beslaglæggelse af mobiltelefoner efter hjemrejselovens § 18 efter en kortere årrække på f.eks. to år, og at evalueringerne offentliggøres.

OM LOVUDKASTET

Med lovudkastet foreslås det at vedtage en ny hjemrejselov, hvis formål er at skabe et forudsigeligt regelsæt gældende for de udlændinge, som ikke længere har et lovligt ophold i Danmark. Hjemrejseloven er ifølge lovudkastet et udtryk for en ny hjemrejsepolitik, der giver udlændingemyndighederne flere værktøjer til at håndhæve en mere 'proaktiv og håndholdt' hjemrejseindsats, der samtidig bidrager til klarere retningslinjer på området (lovforslagets almindelige bemærkninger, afsnit 2.1).

En række bestemmelser fra udlændingeloven overføres med forslaget til hjemrejseloven samtidig med, at en række nye initiativer foreslås med lovudkastet.

Efter lovudkastet vil anvendelsesområdet for hjemrejseloven omfatte de udlændinge, der ikke længere har et lovligt opholdsgrundlag i Danmark (ikke lovligt ophold som beskrevet i udlændingelovens kapitel 1 + 3-5 a).

Blandt de nye initiativer foreslås det blandt andet at indføre nye bestemmelser vedrørende medvirken til udsendelse, hjemrejsekontrakt, hjemrejsestøtte og klageadgang.

Instituttet har valgt at fokusere på en række udvalgte nye tiltag og en række bestemmelser, der foreslås flyttet fra udlændingeloven til hjemrejseloven, og som i nogen grad medfører ændringer af anvendelsesområdet.

UDVALGTE NYE TILTAG

Medvirken - § 2 (lovudkastets almindelige bemærkninger, afsnit 3.2).

Det foreslås i lovudkastet, at retningslinjerne for, hvornår en udlænding medvirker til udsendelse, skal fremstå klarere. Derfor foreslås det, at de udlændinge, der ikke medvirker til hjemrejsen, skal meddeles en skriftlig afgørelse efter forvaltningslovens forstand, som ikke kan

påklages. Efter forslaget kan det indgå i vurderingen om ikke-medvirken, at vedkommende eksempelvis ikke har levet op til hjemrejsekontrakten efter forslagets § 4 (lovudkastets almindelige bemærkninger, afsnit 3.2.2). Spørgsmålet om, hvorvidt en udlænding medvirker til sin udrejse eller ej er gennemgående for forslaget til den nye hjemrejselov, og har betydning for udlændingens vilkår i Danmark og muligheder efter udrejse.

Hjemrejsekontrakt - § 4 (lovudkastets almindelige bemærkninger, afsnit 3.4).

Det foreslås videre, at visse udlændinge, som ikke længere har et lovligt opholdsgrundlag i Danmark (afviste asylansøgere m.fl.), skal kontaktes af myndighederne hurtigst muligt efter endeligt afslag med henblik på at indgå en kontrakt om den nærmere proces for udsendelse. Formålet med kontrakten er at forberede udlændingens tilbagevenden til oprindelseslandet og indebærer efter forslaget, at udlændingen får mulighed for at påvirke udsendelsen ved blandt andet at samarbejde om selve udsendelsen og forløbet op til udrejsen.

Hvis en udlænding indgår eller overholder hjemrejsekontrakten, kan vedkommende og dets familiemedlemmer vælge en ordning, der hedder 'go prepare', hvor et familiemedlem vælger at tage til hjemlandet for at forberede hjemkomsten, mens de resterende familiemedlemmer i Danmark får forlænget deres udrejsefrist i op til 90 dage. Samtidig vil der med indgåelsen af kontrakten blive mulighed for at få hjemrejsестøtte.

Konsekvensen af ikke at indgå eller opfylde hjemrejsekontrakten kan med forslaget indebære, at vedkommende får et indrejseforbud, begrænset eller ingen hjemrejsестøtte og ingen mulighed for at benytte 'go prepare'-ordningen (lovudkastets almindelige bemærkninger, afsnit 3.4.2).

Indrejseforbud (lovudkastets almindelige bemærkninger, afsnit 3.18).

Med forslaget vil reglerne om indrejseforbud fortsat skulle findes i udlændingelovens § 32. Det foreslås, at der i udlændingelovens § 32, stk. 1, indsættes et nyt nr. 6 (lovudkastets § 25, nr. 6).

Efter forslagets § 32, stk. 1, nr. 6, lægges der således op til, at udlændingemyndighederne fremover kan meddele indrejseforbud, før udrejsefristen er udløbet, til udlændinge, der ikke samarbejder om udrejsen. Efter gældende regler kan en udlænding blive meddelt indrejseforbud, når pågældende ikke er udrejst i overensstemmelse med den fastsatte udrejsefrist (udlændingelovens § 32, stk. 1, nr. 2).

Hjemrejsестøtte - §§ 6-7 (lovudkastets almindelige bemærkninger, afsnit 3.6).

Det foreslås at ophæve bestemmelserne i udlændingeloven om hjemrejsestøtte ved frivillig udrejse for at indføre en samlet bestemmelse i hjemrejseloven, som regulerer hjemrejsestøtte ved frivillig udrejse (lovudkastets § 7).

Samtidig foreslås det, at frafalder en asylansøger sin ansøgning om asyl, efter Udlændingestyrelsen har meddelt pågældende afslag, men før Flygtningenævnet har taget stilling til sagen, vil pågældende modtage et supplerende kontantbeløb til hjemrejsestøtten (lovudkastets § 7, stk. 3).

Frafalder asylansøgeren inden for 14 dage efter Udlændingestyrelsens afslag, vil pågældende modtage 20.000 kroner i kontantbeløb som supplement til den almindelige hjemrejsestøtte, mens beløbet halveres, hvis der går mere end 14 dage.

Asylansøgeren vil med forslaget kunne fortryde sit frafald frem til tidspunktet for udreisen (lovudkastets bemærkninger til § 7).

Klageadgang (lovudkastets almindelige bemærkninger 3.19).

Som følge af forslaget om at indføre et supplerende kontantbeløb til en asylansøger, der frafalder sin asylsøgning, før Flygtningenævnet har taget stilling til sagen, foreslås det at ændre reglerne om automatisk påklage efter udlændingeloven.

Med forslaget vil der således indsættes en ny bestemmelse i udlændingeloven, hvorefter automatisk påklage af Udlændingestyrelsens afslag udskydes med 14 dage (forslag til udlændingelovens § 53 a, stk. 2, 4. pkt.). I denne periode, refereret til som 'tænkepause', vil Hjemrejsestyrelsen skulle vejlede asylansøgeren om blandt andet andelen af stadfæstede afslag i Flygtningenævnet og muligheden for hjemrejsestøtte (lovudkastets almindelige bemærkninger, afsnit 3.4.2).

OVERFØRSEL AF REGLERNE MED FÅ ÆNDRINGER

Meldepligt- og opholdspligt m.v. - §§ 11-12 (lovudkastets almindelige bemærkninger, afsnit 3.8).

Med forslaget ophæves en række regler i udlændingeloven vedrørende melde-, opholds-, orienterings- og underretningspligt og samtidig indsættes regler om meldepligt- og opholdspligt m.v. i hjemrejseloven.

Ifølge forslaget skal hjemrejseloven – som det hidtil har været tilfældet efter udlændingeloven – indeholde bestemmelser om, at visse udlændinge, som ikke har ret til at opholde sig her i landet, og som ikke medvirker til sin udrejse, som udgangspunkt skal pålægges melde- og opholdspligt (for eksempel afviste asylansøgere), og at visse andre udlændinge som udgangspunkt skal pålægges melde-, opholds- og

underretningspligt, uanset om de medvirker eller ej (for eksempel udlændinge på tålt ophold).

Frihedsberøvelse - § 16 (lovudkastets almindelige bemærkninger, afsnit 3.10).

Med forslaget overføres en række bestemmelser fra udlændingelovens § 36 til hjemrejselovens § 16, der vedrører frihedsberøvelse med henblik på udrejse.

Ifølge forslaget er det tilsigtet, at der vil ikke ske nogen ændringer i forhold til anvendelsen af bestemmelserne og frihedsberøvelse af afviste udlændinge vil således ske i samme omfang som hidtil (lovudkastets almindelige bemærkninger, afsnit 3.10.3.2).

Beslaglæggelse af genstande - § 18 (lovudkastets almindelige bemærkninger, afsnit 3.12).

Det foreslås i lovudkastet at overføre udlændingelovens § 40, stk. 10, 1. og 4. pkt., til den foreslåede hjemrejselovs § 18, som indebærer, at dokumenter, der må antages at have en betydning for at fastslå en udlændingens identitet eller tilknytning til andre lande eller sagens oplysning skal beslaglægges, hvis det vurderes nødvendigt i forhold til udsendelse (lovudkastets almindelige bemærkninger, afsnit 3.12.3).

INSTITUTTETS BEMÆRKNINGER

HJEMREJSEKONTRAKT

Det fremgår af lovudkastet, at Hjemrejsestyrelsen så tidligt som muligt bør tage kontakt til udlændinge, som får endeligt afslag på opholdstilladelse inden deres udrejsefrist udløber for at forventningsafstemme, om pågældende 'overhovedet' ønsker at indgå en hjemrejsekontrakt (lovudkastets bemærkninger til § 4).

Videre fremgår det af lovudkastet, at hvis der ikke kan opnås enighed om kontrakten, så fastsættes indholdet af Hjemrejsestyrelsen (lovudkastets § 4, stk. 3). Derudover vil udlændingemyndighederne ensidigt kunne fastlægge kontraktens indhold, hvis en udlænding ikke ønsker at indgå kontrakten (lovudkastets almindelige bemærkninger, afsnit 3.4.3.). I udkastet er det samtidig beskrevet, at Hjemrejsestyrelsen skal udvise evne og vilje til at sikre, at udlændingens synspunkter også indgår i kontrakten, når der ikke er enighed om indholdet (lovudkastets bemærkninger til § 4).

Instituttet bemærker, at selvom hjemrejsekontrakten ikke indgås på lige vilkår, bør det uddybes, hvordan Hjemrejsestyrelsen på den ene side vil bestemme indholdet i hjemrejsekontrakten ensidigt, hvis der er uenighed, men samtidig skal forsøge at samarbejde om indholdet med udlændingen, så dennes synspunkter indgår ved at udvise evne og vilje.

- Institut for Menneskerettigheder anbefaler, at Udlændinge- og Integrationsministeriet i lovbemærkningerne uddyber, hvordan Hjemrejsestyrelsen konkret vil udvise 'evne og vilje' i tilfælde, hvor der er uenighed om hjemrejsekontraktens indhold.

Hvis udlændingen ikke har ønsket at indgå hjemrejsekontrakten, så vil udlændingemyndighederne ensidigt kunne fastsætte indholdet af kontrakten. Hvis udlændingen medvirker til opfyldelse af en hjemrejsekontrakt, som udlændingen ikke har ønsket at indgå, så vil udlændingen kunne opnå adgang til de samme muligheder, som hvis udlændingen indgår som part i kontrakten (lovudkastets almindelige bemærkninger, afsnit 3.4.3).

Det fremgår videre samme sted i lovudkastet, at hvis en udlænding, der ikke har ret til at opholde sig her i landet, ikke ønsker at indgå en hjemrejsekontrakt, vil vedkommende være afskåret fra at modtage de muligheder, som en udlænding, der medvirker til opfyldelsen af kontrakten, har.

Af det første af de to afsnit kan udledes, at en udlænding kan medvirke til en hjemrejsekontrakt, som pågældende ikke har ønsket at indgå, uden at det får konsekvenser for de muligheder udlændingen har, så længe pågældende medvirker. Af det andet afsnit synes det at være en forudsætning, at en udlænding, der ikke ønsker at indgå en kontrakt, vil være afskåret fra at modtage de muligheder, som en udlænding, der medvirker, har. De to afsnit er således udtryk for to forskellige opfattelser af, hvilke muligheder en udlænding, der ikke ønsker at indgå en hjemrejsekontrakt, har.

Det er efter instituttets opfattelse uklart, om en udlænding, der ikke har ret til at opholde sig her i landet, og som ikke ønsker at indgå en hjemrejsekontrakt, men som medvirker til opfyldelse af kontrakten, vil kunne opnå adgang til de samme muligheder som en udlænding, der ønsker at indgå en hjemrejsekontrakt og medvirker til opfyldelse af kontrakten.

- Institut for Menneskerettigheder anbefaler, at Udlændinge- og Integrationsministeriet i bemærkningerne til lovudkastet præciserer, hvilke specifikke konsekvenser det har for de udlændinge, som ikke ønsker at indgå en hjemrejsekontrakt, men som opfylder betingelserne herfor.

INDREJSEFORBUD

Med forslaget foreslås det, at en udlænding, som ikke indgår hjemrejsekontrakten og dermed ikke medvirker til hjemreisen, skal meddeles indrejseforbud 'som det klare udgangspunkt' alene som følge

af manglende medvirken (lovudkastets almindelige bemærkninger, afsnit 3.4.3).

Forslaget indebærer således som noget nyt, at udlændingemyndighederne kan meddele indrejseforbud før udrejsefristen er udløbet, idet indrejseforbuddet meddeles samtidigt med afgørelsen om medvirken eller manglende medvirken efter forslagens § 2 (lovudkastets almindelige bemærkninger, afsnit 3.18.2).

Som ministeriet beskriver i lovudkastet, blev reglerne om indrejseforbud ændret ved lovændring nr. 821 af 9. juni 2020, da man ønskede at forenkle reglerne på området og sikre mere direkte implementering af udsendelsesdirektivets artikel 11. Med lovændringen blev det samtidig tydeliggjort, at et indrejseforbud skal gælde fra den dato, hvor den pågældende forlader medlemsstaternes område, som er i tråd med udsendelsesdirektivet (lovudkastets almindelige bemærkninger, afsnit 3.18.1).

Instituttet opfordrer Udlændinge- og Integrationsministeriet til at beskrive forslaget om at meddele indrejseforbud før udrejsefristens udløb efter udsendelsesdirektivets anvendelsesområde, herunder i forhold til direktivets artikel 11.

HJEMREJSESTØTTE OG KLAGEADGANG

Det foreslås i lovudkastet, at asylansøgere, der har fået afslag i 1. instans ved Udlændingestyrelsen, og som frafalder en klage til Flygtningenævnet, vil kunne modtage et supplerende kontantbeløb på op til 20.000 kroner i tillæg til hjemrejsestøtten (lovudkastets § 7, stk. 3). Beløbet har til hensigt at motivere udlændingen til at medvirke til sin udrejse. Beløbets størrelse afhænger af, hvornår i processen udlændingen frafalder sin klage til Flygtningenævnet, idet der tilbydes et højere kontantbeløb, hvis klagen frafalder inden 14 dage efter afslaget på asyl, mens beløbet nedsættes, hvis klagen først frafalder senere (lovudkastets bemærkninger til § 7).

Dette skal ses i sammenhæng med, at der efter forslaget ikke længere skal være direkte adgang til automatisk påklage af Udlændingestyrelsens afslag på asyl (forslag til udlændingelovens § 53 a, stk. 2, 4. pkt.). Det foreslås således, at der indføres en periode på 14 dage efter Udlændingestyrelsens afslag på asyl, hvor asylansøgeren aktivt skal tage stilling til, om vedkommende vil have sin sag prøvet ved Flygtningenævnet på baggrund af målrettet vejledning om mulighederne for frivillig udrejse og målrettet information om den pågældendes reelle muligheder for at opnå asyl i Danmark og sandsynligheden for at få afslag omgjort ved Flygtningenævnet (lovudkastets almindelige bemærkninger, afsnit 3.4.2).

Såfremt asylansøgeren ikke vælger at frafalde sin klage til Flygtningenævnet inden for 14 dage efter Udlændingestyrelsens afslag, vil afgørelsen som hidtil blive anset som automatisk påklaget til Flygtningenævnet. Asylansøgeren vil kunne fortryde sit frafald af klagen med den konsekvens, at afgørelsen om afslag på asyl vil blive anset som automatisk påklaget til Flygtningenævnet (lovudkastets almindelige bemærkninger, afsnit 3.19).

Det fremstår efter instituttets opfattelse betænkeligt, at det er en forudsætning for at modtage et supplerende kontantbeløb på op til 20.000 kroner, at den pågældende udlænding frafalder retten til at klage til Flygtningenævnet.

Samtidig må det efter instituttets opfattelse som udgangspunkt betragtes som en basal retssikkerhedsgaranti, at individer har ret til at få deres sag behandlet i to instanser. Dette kommer blandt andet til udtryk ved, at der i dansk forvaltningsret gælder en ulovbestemt retsgrundsætning, hvorefter der er ret til rekursbehandling, hvis ikke spørgsmålet er udtrykkeligt reguleret i lovgivningen.¹ Princippet kendes også fra domstolssystemet, hvor man som udgangspunkt har ret til at få sin sag behandlet ved mindst to instanser.

Instituttet bemærker, at der med forslaget ikke lægges op til at afskære klageadgangen, men i stedet kan asylansøgere, der frafalder, tildes en bonus. Dette kan efter instituttets opfattelse resultere i en bekymrende praksis, hvor asylansøgere i kraft af deres sårbare position, kan føle sig presset til at opgive retsgarantien mod at få adgang til kontantbeløbet. Instituttet vurderer, at det er problematisk i lyset af, at der er tale om særdeles indgribende afgørelser med stor betydning for de pågældendes livssituation.

Videre bemærker instituttet, at pengebeløbet rejser berettiget tvivl om, hvorvidt der reelt er tale om et frivilligt afkald på retten til at klage, hvilket normalt betragtes som en juridisk betingelse for at anerkende rettighedsafkald.² Typisk vil man også stille skærpede krav til samtykke og frivillighed, hvis der er et meget ulige forhold mellem parterne,³ hvilket må siges at være tilfældet her, hvor der er tale om en offentlig myndighed over for den afviste asylansøger.

Instituttet skal i den forbindelse understrege, at retten til rekurs har til formål at sikre den enkeltes retssikkerhed i den konkrete sag, ved at sagen bliver vurderet af to forskellige instanser, herunder af

---

¹ Se for eksempel Bønsing, Forvaltningsret, 2016, s. 359.

² Rytter, Individets grundlæggende rettigheder, 2013, s. 151-152

³ Se for eksempel Datatilsynets vejledning om samtykke efter databeskyttelsesforordningen, september 2019, <http://www.datatilsynet.dk/media/6562/samtykke.pdf>

Flygtningenævnet som uafhængig instans. Behandlingen af en asylsag i to forskellige instanser vil i flere sager medføre en mere grundig og akkurat fremstilling af sagen samt afklaring af eventuelle misforståelser. Dette ses i lyset af omgørelsesprocenten fra Flygtningenævnet, som i 2019 var på 16 procent.⁴

MELDEPLIGT- OG OPHOLDSPLIGT M.V.

Med forslaget ophæves en række regler i udlændingeloven vedrørende melde-, opholds-, orienterings- og underretningspligt og samtidig indsættes regler om meldepligt- og opholdspligt m.v. i hjemrejseloven (lovudkastets §§ 11 og 12).

Det fremgår af lovudkastet, at Hjemrejsestyrelsen vil kunne pålægge meldepligt og opholdspligt i en række tilfælde, hvis det blot skønnes hensigtsmæssigt for at sikre udlændingens tilstedeværelse på et indkvarteringssted, for at udlændingen medvirker til sagens behandling eller til udrejsen i øvrigt (lovudkastets bemærkninger til §§ 11 og 12). Det er således ikke et krav, at Hjemrejsestyrelsen vurderer det nødvendigt at pålægge meldepligt eller opholdspligt.

Det fremgår videre af lovudkastet, at opholds- og meldepligt som udgangspunkt vil være et indgreb i retten til respekt for privat- og familielivet efter Den Europæiske Menneskerettighedskonventions artikel 8 (lovudkastets almindelige bemærkninger, afsnit 4.1).

Højesteret har i tidligere sager om opholds- og meldepligt for udlændinge på tålt ophold vurderet, at sådanne pligter samlet set må anses for at udgøre et væsentligt indgreb i bevægelsesfriheden og fundet, at opholdspligten skulle ophæves, da den med tiden var blevet et uproportionalt indgreb i bevægelsesfriheden.⁵ Som følge af en lovændring fra 2019, vil der for alle udlændinge, der ikke har lovligt ophold i Danmark, herunder udlændinge på tålt ophold, fremover være tale om et indgreb i retten til respekt for privat- og familielivet efter den Europæiske Menneskerettighedskonvention artikel 8.⁶

---

⁴ Flygtningenævnets beretning, 2019, s. 694, <https://fln.dk/-/media/FLN/Publikationer-og-notater/Publikationer/Beretninger/317951-Beretning-2019.pdf?la=da&hash=70CDF7960FAE3CEB3E068AC2703EF2AFAE66F9E5>

⁵ UfR.2012.2874 H (Karkavandi-dommen) og UfR.2017.1228 H (El-Hares-dommen).

⁶ Lov nr. 446 af 13. april 2019 om ændring af udlændingeloven (Nyaffattelse af bestemmelserne om opholds-, underretnings- og meldepligt, orienteringspligt for udlændinge på tålt ophold, der ikke er

Der er efter instituttets opfattelse – ligesom tilfældet er i dag – tale om en ganske lav bevisstandard for at pålægge melde- og opholdspligt, som kan udgøre væsentlige indgreb i retten til respekt for privat- og familielivet, når Hjemrejsestyrelsen i medfør af lovudkastet alene skal vurdere, at sådanne pålæg vil være ”hensigtsmæssige” og ikke for eksempel ”nødvendige”, og når domstolene i tidligere sager har vurderet, at myndighedernes pålæg af opholdspligt med tiden er blevet uproportionelle med den konsekvens, at opholdspligten skal ophæves.

- Institut for Menneskerettigheder anbefaler, at pålæg om opholds- og meldepligt alene fastsættes, hvis Hjemrejsestyrelsen vurderer, at de er nødvendige.

VOLDELIG OG TRUENDE ADFÆRD

Det fremgår af lovudkastet, at en udlænding kan pålægges meldepligt, hvis udlændingen har udvist voldelig eller truende adfærd over for visse personer på et indkvarteringssted (lovudkastets § 11, stk. 1, nr. 2).

Det fremgår af lovudkastet, at den foreslåede bestemmelse skal sikre, at det har en klar konsekvens at opføre sig voldeligt eller truende på det indkvarteringssted, hvor udlændingen opholder sig (lovudkastets bemærkninger til § 11).

Det er uklart for instituttet, hvordan denne bestemmelse skal administreres i praksis, herunder hvem der vurderer, om en udlænding har opført sig voldeligt eller truende over for visse personer.

Instituttet har imidlertid forstået det sådan, at Hjemrejsestyrelsen vil meddele udlændingen meldepligt, hvis udlændingen ved domstolene dømmes for at begå vold eller fremsætte trusler, hvilket efter instituttets opfattelse bør fremgå klarere af lovudkastet.

- Institut for Menneskerettigheder anbefaler, at Udlændinge- og Integrationsministeriet præciserer i bemærkningerne, hvem der foretager vurderingen om ’voldelig’ eller ’truende adfærd’, herunder om det er domstolene, og på hvilket grundlag vurderingen træffes.

MEDVIRKER IKKE TIL UDREJSE

Det fremgår af lovudkastet, at en udlænding, der ikke medvirker til sin udrejse, skal tage ophold på et bestemt indkvarteringssted, medmindre særlige grunde taler herimod (lovudkastets § 12). Det samme gælder for en række øvrige grupper af udlændinge (for eksempel udlændinge

---

pålagt opholdspligt, og fastlæggelse af omfanget af Udlændingestyrelsens kontrolpligt).

på tålt ophold, kriminelle udviste udlændinge m.v.), uanset om de medvirker eller ej.

Det fremgår videre af lovudkastet, at udlændinge pålagt opholdspligt skal bo på indkvarteringsstedet og som udgangspunkt overnatte på indkvarteringsstedet hver nat. De pågældende udlændinge er imidlertid ikke frihedsberøvede og kan derfor også i aften- og nattetimerne opholde sig og færdes uden for indkvarteringsstedet. Det afgørende er, at udlændingen vender tilbage til indkvarteringsstedet og har stedet som sit reelle opholdssted, det vil sige det sted, hvor vedkommende overnatter.

Det beror på en konkret vurdering, om en udlænding har haft ophold uden for indkvarteringsstedet i et sådant omfang, at udlændingen har overtrådt sin opholdspligt. En udlænding, som er pålagt opholdspligt, vil i visse tilfælde kunne få tilladelse til at overnatte uden for indkvarteringsstedet i en vis periode (lovudkastets bemærkninger til § 12).

Instituttet har tidligere i en høring til et lovudkast fra 2016 blandt andet anbefalet, at Udlændinge- og Integrationsministeriet klart præciserer, hvornår opholdspligten kan anses for overtrådt med den konsekvens, at der kan ifaldes straf, og anført, at der ikke kan idømmes straf for overtrædelse af en skønsmæssigt fastsat forpligtelse.⁷ Ministeriet præciserede i bemærkningerne til loven fra 2016, at en opholdspligt først anses for overtrådt, hvis en udlænding har opholdt sig uden for indkvarteringsstedet i mere end 24 timer, og gav herefter et eksempel på en situation, hvor et ophold ville udgøre en overtrædelse af opholdspligten og en situation, hvor et ophold ikke måtte anses at udgøre en overtrædelse af opholdspligten.⁸

Sådanne nærmere beskrivelser i bemærkningerne, herunder ved eksempler, øger efter instituttets opfattelse forudsigeligheden af opholdspligten.

- Institut for Menneskerettigheder anbefaler, at Udlændinge- og Integrationsministeriet klart præciserer, hvornår opholdspligten kan anses for overtrådt.

MENNESKERETLIG GRÆNSE FOR OPHOLDSPLIGT

Udlændinge- og Integrationsministeriet har i et notat fra 31. marts 2017 vurderet, at opholdspligten for udlændinge på tålt ophold som

---

⁷ Institut for Menneskerettigheder, høringssvar af 28. oktober 2016, side 6, tilgængelig [her](#).

⁸ Bemærkningerne til lovforslag nr. L 51 om ændring af udlændingeloven, lov om fuldbyrdelse af straf m.v. og straffeloven, de specielle bemærkninger til nr. 14, tilgængelig [her](#).

udgangspunkt – afhængigt af den enkelte udlændings forhold og kriminalitet – ikke kan opretholdes i mere end ca. 4 år, før det vil være et uproportionalt indgreb i retten til bevægelsesfrihed.⁹

Det fremgår af lovudkastet, at det er Udlændinge- og Integrationsministeriets generelle opfattelse, at en vurdering af opholds-, underretnings- og meldepligten i forhold til Den Europæiske Menneskerettighedskonventions artikel 8 i de fleste tilfælde ikke vil føre til et andet resultat end vurderingen af de nævnte forpligtelser i forhold til artikel 2 i 4. tillægsprotokol til Den Europæiske Menneskerettighedskonvention, jf. Højesterets dom af 17. januar 2017, som gengivet i UfR.2017.1228 H (lovudkastets almindelige bemærkninger, afsnit 4.1).

Da resultatet af proportionalitetsvurderingen efter ministeriets opfattelse i de fleste tilfælde vil være den samme, må det antages, at det som udgangspunkt også vil være et uproportionalt indgreb i retten til respekt for privat- og familielivet, hvis opholdspligten opretholdes i mere end ca. 4. år.

- Institut for Menneskerettigheder anbefaler, at Udlændinge- og Integrationsministeriet præciserer i bemærkningerne, at opholdspligten som udgangspunkt – afhængigt af den enkelte udlændings forhold og kriminalitet – ikke kan opretholdes i mere end ca. 4 år, før det vil være et uproportionalt indgreb i retten til respekt for privat- og familielivet.

Udlændinge, som ikke har begået kriminelle forhold, kan også pålægges opholdspligt. Det handler blandt andet om udlændinge, som er pålagt opholdspligt som følge af, at de ikke medvirker til deres udsendelse, eller udlændinge, hvis opholdstilladelse er bortfaldet som følge af, at de er til fare for statens sikkerhed m.v. (for eksempel fremmedkrigere).

Instituttet bemærker i den forbindelse, at Højesteret ved vurderingen af længden af en opholdspligt i forhold til retten til bevægelsesfrihed – udover de udlændingeretlige hensyn om at sikre udsendelse – også har lagt betydelig vægt på, at den pågældende udlænding har begået strafbare forhold, herunder hvor alvorlig og gentagen kriminalitet, der er tale om.¹⁰ Det samme må antages at være tilfældet i forhold til proportionalitetsvurderingen af retten til respekt for privat- og familieliv.

---

⁹ Udlændinge- og Integrationsministeriet, Notat om konsekvenser af Højesterets dom af 17. januar 2017 vedr. opholds- og meldepligt, 31. marts 2017, side 7, tilgængelig [her](#).

¹⁰ UfR.2012.2874 H (Karkavandi-dommen) og UfR.2017.1228 H (El-Hares-dommen).

Det må derfor som udgangspunkt antages, at der skal væsentligt mindre til, før opholdspligten på et udrejsecenter bliver et uproportionalt indgreb, hvis den berørte udlænding ikke har begået strafbare forhold. En udlænding, der ikke har begået kriminalitet, bør således som udgangspunkt pålægges opholdspligt i kortere tid, end en udlænding, der er dømt for kriminelle forhold.¹¹

- Institut for Menneskerettigheder anbefaler, at Udlændinge- og Integrationsministeriet præciserer i bemærkningerne, at der som udgangspunkt skal mindre til, for at opholdspligten på et udrejsecenter bliver et uproportionalt indgreb i retten til respekt for privat- og familieliv, hvis den pågældende udlænding ikke er dømt for kriminelle forhold.

LØBENDE VURDERING AF PROPORTIONALITET

Det fremgår af lovudkastet, at Hjemrejsestyrelsen skal foretage en løbende vurdering af, om opholdspligten er proportional, og at en opholdspligt skal revurderes hvert halve år (lovudkastets bemærkninger til § 12).

I lovudkastet opdeles beskrivelsen af opholdspligten i de specielle bemærkninger for 1) afviste asylansøgere eller andre udlændinge, 2) udlændinge på tålt ophold og udlænding udvist ved dom, og 3) udlændinge hvis opholdstilladelse er bortfaldet eller som er udvist af hensyn statens sikkerhed m.v.

Uanset hvilken gruppe, som beskrives nærmere i lovudkastet, fremgår det imidlertid af lovudkastet, at den løbende proportionalitetsvurdering og halvårlige revurdering alene skal foretages for udlændinge på tålt ophold. Dette afsnit, som specifikt retter sig mod udlændinge på tålt ophold, gentages således tre gange i de specielle bemærkninger til den foreslåede bestemmelse om opholdspligt.

Instituttet undrer sig over, at bemærkningerne alene forholder sig til udlændinge på tålt ophold og har forstået beskrivelsen sådan, at Hjemrejsestyrelsen for alle udlændinge, der er pålagt en opholdspligt, løbende skal sikre sig, at pligten er proportional, og at Hjemrejsestyrelsen minimum hvert halve år skal revurdere opholdspligten for alle udlændinge, som er pålagt opholdspligt, idet det i modsat fald efter instituttets opfattelse savner mening at nævne vurderingen alene i forhold til udlændinge på tålt ophold flere gange i de specielle bemærkninger til § 12.

---

¹¹ Institut for Menneskerettigheder, høringsvar 3. januar 2019, side 11, tilgængelig [her](#).

- Institut for Menneskerettigheder anbefaler, at Udlændinge- og Integrationsministeriet præciserer, om den løbende proportionalitetsvurdering og de halvårlige revurderinger gælder for alle udlændinge, der er pålagt opholdspligt.

NEDVÆRDIGENDE BEHANDLING

Instituttet har i tidligere høringsvar udtalt sig om Den Europæiske Menneskerettighedskonventions artikel 3 om forbud mod blandt andet nedværdigende behandling i forhold til brugen af opholds- underretnings- og meldepligt for udlændinge på tålt ophold og kriminelle udviste udlændinge.¹²

Instituttet ønsker på ny at gøre opmærksom på, at Folketingets Ombudsmand i 2014 og i 2018 i to redegørelser har vurderet, at de samlede forhold for udlændinge på tålt ophold med opholds-, melde- og underretningspligt på Kærshovedgård må anses for meget belastende og begrænsende for grundlæggende livsførelse.¹³

Instituttet bemærker, at Hjemrejsestyrelsen løbende skal overvåge og sikre, at udlændinge på tålt ophold m.v. med opholds-, underretnings- og meldepligt ikke udsættes for nedværdigende behandling i strid med Den Europæiske Menneskerettighedskonventions artikel 3.

FRIHEDSBERØVELSE

I lovudkastet foreslås det med hjemrejselovens § 16 at videreføre en række bestemmelser fra udlændingelovens § 36 vedrørende frihedsberøvelse af afviste udlændinge i udsendelsesposition. Det fremgår af lovudkastet, at der ikke er tilsigtet nogen ændringer i bestemmelsernes anvendelsesområde, og at frihedsberøvelse af afviste udlændinge således skal ske i samme omfang som hidtil (lovudkastets almindelige bemærkninger, afsnit 3.10.3.2).

I lovudkastet er rammerne for anvendelsen af frihedsberøvelse beskrevet for de forskellige grupper af udlændinge, der kan blive frihedsberøvet med henblik på udsendelse. Samtidig er der i lovudkastet en enkelt gang henvist til, at frihedsberøvelse af udlændinge skal ske i overensstemmelse med Danmarks internationale forpligtelser, herunder særligt efter Den Europæiske

---

¹² Institut for Menneskerettigheder, høringsvar af 28. oktober 2016, side 20-25, tilgængelig [her](#), og Institut for Menneskerettigheder, høringsvar af 3. januar 2019, side 4-5, tilgængelig [her](#).

¹³ Ombudsmandens redegørelse af 16. december 2014 er tilgængelig [her](#), og Ombudsmandens redegørelse af 29. maj 2018 er tilgængelig [her](#). Det er alene 2018-redegørelsen, der forholder sig til underretningspligten.

Menneskerettighedskonvention artikel 5 (lovudkastets bemærkninger til § 16).

Instituttet bemærker, at frihedsberøvelse af et menneske er en begrænsning i det enkelte individs integritet og personlige frihed og er et af de mest intensive indgreb, man kan blive udsat for, og netop derfor er det afgørende, at der på dette område er klarhed omkring anvendelsesområdet.

Det er instituttets opfattelse, at frihedsberøvelse af afviste udlændinge er et område, som mangler gennemsigtighed, særligt i forhold til manglende tilgængelige tal på området, herunder hvor længe personer i udsendelsesposition sidder frihedsberøvet, og hvilken strategi politiet og myndighederne benytter i deres vurdering af, om og hvor længe en udlænding skal frihedsberøves, herunder hvilke nærmere kriterier, der indgår i vurderingen, og hvor ofte der foretages en fornyet vurdering af, om en frihedsberøvelse skal forlænges.

Instituttet vurderer, at den manglende gennemsigtighed er med til at øge risikoen for vilkårlig frihedsberøvelse af udlændinge, som Den Europæiske Menneskerettighedskonventions artikel 5, stk. 1, beskytter imod.

- Institut for Menneskerettigheder anbefaler, at Udlændinge- og Integrationsministeriet udarbejder retningslinjer, der i højere grad fastlægger hvornår og hvor længe udlændinge i udsendelsesposition skal frihedsberøves.

BESLAGLÆGGELSE AF GENSTANDE

Det foreslås i lovudkastet, at bestemmelserne vedrørende beslaglæggelse af en udlændingens dokumenter og genstande, hvor det er vurderet nødvendigt i forhold til eksempelvis sagens oplysning, flyttes fra udlændingelovens § 40, stk. 10, 1. og 4. pkt., til hjemrejselovens § 18. Med forslaget vil anvendelsesområdet således være det samme, men flere ressourcer vil blive tilført til området med at indhente mobildata og internetoplysninger i forbindelse med hjemrejsesagsbehandlingen.

Det fremgår af lovudkastet, at udgangspunktet fortsat vil være, at den enkelte skal give samtykke til, at myndighederne beslaglægger vedkommendes dokumenter/genstande. Samtidig foreslås det, at hvis den enkelte asylansøger ikke giver sit samtykke til, at genstanden kan tages i bevaring, skal indgrebet ske efter retsplejelovens regler om beslaglæggelse og ransagning. Det betyder – medmindre øjemedet forspildes – at der skal indhentes en retskendelse. Er der risiko for, at øjemedet vil forspildes, vil politiet dog efter anmodning fra Hjemrejsestyrelsen kunne foretage beslaglæggelsen uden forudgående

retskendelse (lovudkastets almindelige bemærkninger, afsnit 3.12.3). I dette tilfælde skal beslaglæggelsen prøves ved domstolen inden 24 timer (lovudkastets bemærkninger til § 22).

Efter forslaget og i tråd med gældende praksis er det tilstrækkeligt, at Hjemrejsestyrelsen har en antagelse om, at genstande eller dokumenter kan have en betydning for sagens oplysning. Samtidig skal 'sagens oplysning' forstås bredt og dokumenter/genstande vil således også kunne beslaglægges, hvis det vurderes, at oplysningerne har generel betydning for udsendelsessagen (lovudkastets bemærkninger til § 18).

Det nye tiltag i forslaget er, at der vil blive afsat flere ressourcer til at udtrække mobildata og internetoplysninger i forbindelse med hjemrejsesagsbehandlingen (lovudkastets almindelige bemærkninger, afsnit 3.12.3).

Inddragelse af mobiltelefoner udgør et indgreb i retten til privatliv efter Den Europæiske Menneskerettighedskonvention artikel 8, som vurderes at være ganske indgribende, idet en mobiltelefon for en afvist udlænding i de fleste tilfælde er den eneste mulighed for at have kontakt med pårørende i hjemlandet. Institutet henviser i den forbindelse til sit hørings svar af 10. marts 2017,¹⁴ hvor instituttet efterlyste en beskrivelse af de nærmere procedurer i forbindelse med et sådant indgreb, herunder den forventede varighed af indgrebet, behandling og mulighed for sletning af oplysninger og myndighedernes kopiering af data.

Instituttet bemærker, at det ikke fremgår af lovudkastet, hvor længe beslaglæggelse af genstande, herunder mobiltelefoner, kan vare eller forventes at vare. Hjemrejsestyrelsen bør som minimum kunne oplyse udlændingen om, hvor længe telefonen forventes at være beslaglagt, idet en mobiltelefon for en afvist asylansøger kan være vedkommendes eneste mulighed for at have kontakt med pårørende.

- Institut for Menneskerettigheder anbefaler, at Udlændinge- og Integrationsministeriet fastsætter en grænse for, hvor længe myndighederne kan beslaglægge en mobiltelefon efter hjemrejselovens § 18.

---

¹⁴ Institut for Menneskerettigheder, hørings svar af 10. marts 2017, https://menneskeret.dk/sites/menneskeret.dk/files/03_marts_17/hoeringssvar_om_udkast_til_lov_om_aendring_af_udlaendingeloven_og_et_brug_af_biometri_m.v.pdf

EVALUERING AF UDVALGTE OMRÅDER

Det fremgår af lovudkastet, at Hjemrejsestyrelsen som myndighed skal foretage den indledende vurdering af, om en udlænding skal frihedsberøves (lovudkastets bemærkninger til § 16).

Instituttet bemærker, at frihedsberøvelse af et menneske er en begrænsning i det enkelte individs integritet og personlige frihed og er et af de mest intensive indgreb, man kan blive udsat for, og at der er behov for mere gennemsigtighed i anvendelsen af særligt motivationsfremmende frihedsberøvelse af afviste asylansøgere m.fl. (se også oven for under afsnittet om frihedsberøvelse).

Samtidig er det instituttets opfattelse, at der med forslaget om at intensivere beslaglæggelsen af mobildata og internetoplysninger vil blive foretaget flere vurderinger om beslaglæggelse end det er tilfældet i dag.

Institut for Menneskerettigheder vurderer, at det kan tjene til at øge gennemsigtigheden af brugen af motivationsfremmende frihedsberøvelse og beslaglæggelse af genstande, hvis der sker en evaluering af de to områder inden for en kortere årrække.

Endelig er det væsentligt, at Folketinget holdes orienteret om brugen af bestemmelserne i praksis, så Folketinget har mulighed for at tage stilling til behovet for reglerne.

- Institut for Menneskerettigheder anbefaler, at Udlændinge- og Integrationsministeriet evaluerer brugen og effekten af frihedsberøvelse efter hjemrejselovens §§ 16, stk. 3 og 4 samt evaluerer beslaglæggelse af mobiltelefoner efter hjemrejselovens § 18 efter en kortere årrække på f.eks. to år, og at evalueringerne offentliggøres.

Der henvises til ministeriets sagsnummer 2020-6279.

Med venlig hilsen

Christoffer Badse

AFDELINGSLEDER - MONITORERING

Til: UIM (uim@uim.dk), Caroline Krogh (cacr@uim.dk)
Cc: Henrik Thomassen (HETH@kl.dk)
Fra: Dorthe Lehm Jensen (DLJ@kl.dk)
Titel: Sagsnr. 2020-6279 - udkast til forslag om lov om hjemrejse for udlændinge uden lovligt ophold
Sendt: 11-12-2020 10:08

Til rette vedkommende

KL har modtaget udkast til forslag om lov om hjemrejse for udlændinge uden lovligt ophold med frist for afgivelse af bemærkninger den 1/1-21.

KL har ikke bemærkninger til udkastet til lovforslag.

Med venlig hilsen

Dorthe Lehm Jensen

Konsulent

Beskæftigelse og Integration

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København

D +45 3370 3543
E DLJ@kl.dk

T +45 3370 3370
W kl.dk

Til: UIM (uim@uim.dk)
Cc: Caroline Krogh (cakr@uim.dk)
Fra: Jan Hempel (Jan.Hempel@politiforbundet.dk)
Titel: VS: Høring vedr. lov om hjemrejse for udlændinge uden lovligt ophold
E-maititel: VS: Høring vedr. lov om hjemrejse for udlændinge uden lovligt ophold (UIM Id: 1464673)
Sendt: 01-12-2020 09:44
Bilag: Lovforslag.pdf; Høringsbrev.pdf; Høringsliste.pdf;

Til Udlændinge- og Integrationsministeriet.

Politiforbundet har ingen bemærkninger til høringen.

Politiforbundets jr.nr. 2020-01333.

Med venlig hilsen

Jan Hempel
Forbundssekretær

H.C. Andersens Boulevard 38
DK-1553 København V

Tlf. +45 3345 5965
E-mail mail@politiforbundet.dk

Politiforbundet passer på dine data. Læs mere om vores behandling af dine oplysninger her <https://www.politiforbundet.dk/om-politiforbundet/politiforbundets-dataskyttelsepolitik>

Denne e-mail fra Politiforbundet kan indeholde fortroligt materiale. E-mailen er kun beregnet for ovennævnte modtager(e). Hvis du har modtaget e-mailen ved en fejl, beder vi dig venligst kontakte afsenderen og i øvrigt slette e-mailen, inkl. eventuelle kopier og vedhæftede dokumenter. På forhånd tak

Henvendelser kan rettes skriftligt til Politiforbundet. Der kan sendes sikkert til mail@politiforbundet.dk. Det forudsætter dog, at du selv har adgang til at sende fra sikkermail.

Fra: Merethe Bjerager <meb@uim.dk>

Sendt: 30. november 2020 16:37

Til: Advokatsamfundet <samfund@advokatsamfundet.dk>; Amnesty International <amnesty@amnesty.dk>; BARD - Board of Airlines Representatives in Denmark <info@barid.dk>; Bedsteforældre for Asyl <styregruppen@bedsteforaeldreforasyl.dk>; Centralorganisationernes Fællesudvalg CFU <info@cfu-net.dk>; Danes Worldwide <daner@daner.dk>; Danmarks Biblioteksforening <dbf@dbf.dk>; Danmarks Rederiforening <info@shipowners.dk>; Danmarks Rejsebureau Forening <drf@travelassoc.dk>; Dansk Arbejdsgiverforening <da@da.dk>; Dansk Flygtninge Hjælp <drc@drc.ngo>; Dansk Flygtningehjælp Ungdom <mail@dfunk.dk>; Dansk Socialrådgiverforening <ds@socialrdg.dk>; Danske Advokater <mail@danskeadvokater.dk>; Danske Regioner <regioner@regioner.dk>; Danske Universiteter <dkuni@dkuni.dk>; Datatilsynet <dt@datatilsynet.dk>; Den Danske Dommerforening <dommerforeningen@gmail.com>; Den Danske Helsinki-Komiteé for Menneskerettigheder <main@helsinki-komiteen.dk>; Den Katolske Kirke i Danmark <bispekontor@katolsk.dk>; DIGNITY - Dansk Institut Mod Tortur <info@dignityinstitute.dk>; Dokumentations- og Rådgivningscentret om Racediskrimination <drc@drcenter.dk>; Dommerfuldmægtigforeningen <hoeringer@dommerfm.dk>; Domstolsstyrelsen <post@domstolsstyrelsen.dk>; Finansrådet <mail@finansdanmark.dk>; Flygtningenævnet <fln@fln.dk>; Folkehøjskolernes Forening <kontor@ffd.dk>; Folketingets Ombudsmand <post@ombudsmanden.dk>; Foreningen af Offentlige Anklagere <lsc@ankl.dk>; Advokat Jytte Lindgård - FAU Foreningen af Udlændingeretsadvokater <jl@nhglaw.dk>; Færøernes Landsstyre <info@tinganes.fo>; Naalakkersuisut (Grønlands Selvstyre) <info@nanoq.gl>; HK/Danmark <hk@hk.dk>; Odense Universitetshospital - Indvandrermedicinsk Klinik <ode.q@rsyd.dk>; Indvandreradgivningen <postmaster@indvandreradgivningen.dk>; Institut for Menneskerettigheder <info@humanrights.dk>; International Organization for Migration - IOM <iomcopenhagen@iom.int>; Kirkernes Integrationstjeneste <info@kit-danmark.dk>; KL - Kommunernes Landsforening <kl@kl.dk>; knud@vilby.dk; Kvindernes Internationale Liga for Fred og Frihed <wilpfdk@gmail.com>; Retten i Helsingør <helsingor@domstol.dk>; Retten i Herning <herning@domstol.dk>; Retten i Hillerød <hillerod@domstol.dk>; Retten i Hjørring <hjorring@domstol.dk>; Retten i Holbæk <holbaek@domstol.dk>; Retten i Holstebro <holstebro@domstol.dk>; Retten i Horsens <horsens@domstol.dk>; Retten i Næstved <naestved@domstol.dk>; Retten i Odense

<odense@domstol.dk>; Retten i Roskilde <roskilde@domstol.dk>; Retten i Svendborg <svendborg@domstol.dk>; Retten i Esbjerg <esbjerg@domstol.dk>; Retten i Glostrup <glostrup@domstol.dk>; Retten i Kolding <kolding@domstol.dk>; Retten i Lyngby <lyngby@domstol.dk>; Retten i Nykøbing Falster <nykobing@domstol.dk>; Retten i Randers <randers@domstol.dk>; Retten i Svendborg <svendborg@domstol.dk>; Retten i Sønderborg <sonderborg@domstol.dk>; Retten i Viborg <viborg@domstol.dk>; Retten i Aalborg <aalborg@domstol.dk>; Retten på Bornholm <bornholm@domstol.dk>; Retten på Frederiksberg <frederiksberg@domstol.dk>; Landsforeningen Adoption og Samfund <foreningen@adoption.dk>; Landsforeningen af Forsvarsadvokater <pt@strafferetsadvokaten.dk>; Landsorganisation af kvindekrisecentre (LOKK) <sekretariat@lokk.dk>; Mellemfolkeligt Samvirke <ms@ms.dk>; Plums Fond for Fred, Økologi og Bæredygtighed <plumsfond@plumsfond.dk>; Politiforbundet <mail@politiforbundet.dk>; PRO-Vest <vnn@provest.dk>; Vestre Landsret <post@vestrelandsret.dk>; Østre Landsret <praesident@oestrelandsret.dk>; Refugees Welcome <kontakt@refugeeswelcome.dk>; Retspolitisk Forening <formand@retspolitik.dk>; Rigsadvokaten <rigsadvokaten@ankl.dk>; Dansk Røde Kors <info@rodekors.dk>; Rådet for Etniske Minoriteter <rem@siri.dk>; SOS mod Racisme <sos@sosmodracisme.dk>; Udlændingenævnet <udln@udln.dk>; UNHCR Regional Representation for Northern Europe <swest@unhcr.org>; Work-live-stay Southern Denmark <info@worklifestay.dk>; Ældre Sagen <aeldresagen@aeldresagen.dk>; Ægteskab Uden Grænser <info@aegteskabudengraenser.dk>; Erhverv Aarhus <mail@erhvervaarhus.dk>; 3F <horingshenvendelser@3f.dk>; thorkild.hay@3f.dk; direktionssekretariatet@politi.dk

Emne: Høring vedr. lov om hjemrejse for udlændinge uden lovligt ophold (UIM Id: 1464673)

Hermed fremsendes lovforslag til lov om hjemrejse for udlændinge uden lovligt ophold.

Med venlig hilsen
Merethe Bjerager

Til: UIM (uim@uim.dk), Caroline Krogh (cagr@uim.dk)
Fra: Milena Skaarup (ms@redeninternational.dk)
Titel: Høring vedr. sagsnr. 2020-6279
Sendt: 22-12-2020 16:19
Bilag: Høringsvar vedr. sagsnummer 2020-6279.docx;

Vi fremsender hermed høringsvar til Lovforslag til lov om hjemrejse for udlændinge uden lovligt ophold, på baggrund af vores særlige erfaring med målgruppen ofre for menneskehandel.

Med venlig hilsen

Milena Skaarup
Leder af Reden Internationals krisecenter

Direkte: +45 20606760 | ms@redeninternational.dk

<https://kfuksa.dk/reden-international>

Reden International takker for muligheden for at give høringsvar til lovforslag til lov om hjemrejse for udlændinge uden lovligt ophold.

I Reden International driver vi et rådgivningscenter for udenlandske kvinder i prostitution i samarbejde med Center mod Menneskehandel samt krisecenterindkvartering til kvindelige ofre for menneskehandel.

Vi har erfaring med tre beboere på vores krisecentre som oplever at få deponeret deres pas hos Hjemrejsestyrelsen, som foreslået i § 10, stk. 1.

For den særligt sårbare gruppe som ofre for menneskehandel må betragtes at være, vil vi gerne tydeliggøre at vi oplever det som problematisk at kvinderne får deponeret deres pas. Ofre for menneskehandel er netop betegnet ved situationer hvor bagmænd har tilbageholdt kvindernes pas og papirer som led i tvang har fastholdt kvinderne på bordeller mv. Hjemrejsestyrelsens tilbageholdelse af kvindernes pas giver dermed kvinderne associationer til deres relationer til bagmændene, hvilket er dybt uhensigtsmæssigt, og for nogle direkte retraumatiserende.

Dertil skal det understreges at krisecenterindkvarteringen til ofre for menneskehandel, er et frivilligt tilbud under handlingsplanen til bekæmpelse af menneskehandel. Vi oplever derfor at denne nye praksis med at tilbageholde deres dokumenter, fjerner graden af frivillighed som er alt afgørende for det socialfaglige arbejde med at motivere kvinderne til et nyt liv, i de respektive hjemlande.

Desuden udfordrer det vores rådgivningstilbud, da vi i rådgivningen og motivationen før et offer for menneskehandel tager imod, gør det tydeligt at det er frivilligt. Det er ofte forudsætningen for at tage imod krisecenterindkvartering, og vi er derfor stærkt kritiske overfor hvad det vil betyde for motivationen for at tage imod tilbud under handlingsplanen til bekæmpelse af menneskehandel.

Vi stiller os undrende overfor, om gruppen af ofre for menneskehandel, betragtes under samme lovhjemmel som afviste asylansøgere? Desuden vil vi gerne påpege at praksissen allerede finder sted. Hvilket vi undrer os over, da lovforslaget endnu ikke er vedtaget.

Med venlig hilsen

Reden International

Til: UIM (uim@uim.dk), Caroline Krogh (cagr@uim.dk)
Fra: Michala Clante Bendixen (mc@bendixen.nu)
Titel: Sagsnr. 2020-6279 (høringssvar, ny hjemrejselov)
Sendt: 29-12-2020 14:47
Bilag: Høringssvar ny hjemrejselov dec20.pdf;

Vedlagt venligst vores høringssvar fra foreningen Refugees Welcome.

Med venlig hilsen

Michala Clante Bendixen
/ mobil 5020 0069

Refugees Welcome
c/o Trampolinhuset
Thoravej 7, 2400 Kbh NV
refugeeswelcome.dk
kontakt@refugeeswelcome.dk

Hørings svar fra foreningen **Refugees Welcome**

vedr.:

udkast til ny hjemrejselov

Høringsfrist 1. januar 2021

GENERELLE BEMÆRKNINGER

Udlændinge- og Integrationsministeriet har bedt Refugees Welcome komme med bemærkninger til lovudkastet. Høringsfristen har dog været meget kort: reelt mindre end 3 uger, fraregnet juleferie, til 415 siders lovforslag.

Vi har mange års erfaring med personlig rådgivning af afviste asylansøgere, og har et indgående kendskab til denne gruppes tanker og overvejelser. Vi bidrager gerne til at løse problemerne på området.

Overordnet set er vi enige i ministeriets indledende ord: målet er, at flere afviste asylansøgere og udviste rejser hjem frivilligt. Vi er også enige i, at området trænger til mere gennemsigtighed, klarere regler og definitioner samt flere effektive værktøjer, "baseret på tillid, transparens og forudsigelighed" – vi mener, at det modsatte er tilfældet i dag.

Derfor er det skuffende, at lovforslaget slet ikke passer til den indledende tekst. Der er tale om meget få ændringer, og de "nye værktøjer" er yderst begrænsede.

Principielt ser vi det som positivt, at myndighedernes hjemrejseindsats er flyttet fra politiet til en civil styrelse, at man vil afholde samtaler kort efter et endeligt afslag, og at definitionen af, hvornår man "medvirker" bliver klarere. Hjemrejsestyrelsens mere ihærdige indsats vil også betyde hurtigere udsendelse af personer i Dublin- og ÅG-procedure, hvilket er positivt.

Men efter vores vurdering vil lovforslagets tiltag ikke have en positiv effekt på de vanskelige og fastlåste sager, og vil endda forværre situationen for dem. Vi ser i dag en vis mængde udrejser gennemført med tvang eller som følge af en "frivillig" accept efter pres, men også en bekymrende mængde forsvundne (hvilket betyder et stigende antal mennesker under jorden og i cirkulation mellem europæiske lande), samt et mindre antal, som sidder fast i udrejsecentre i op til 22 år.

Hovedårsagen til at afviste ikke vil rejse hjem frivilligt er, at de selv mener, de er i fare i hjemlandet. Som vores seneste rapport "Velbegrundet Frygt" viser, kan de meget vel have ret – ikke alle asylsager afgøres korrekt i Danmark, og ikke alle risikosituationer giver ret til asyl. En del sager genåbnes og omgøres efter mange år.

Udover den risiko, som den afviste selv mener at befinde sig i, er der en række socio-økonomiske problemer for afviste asylansøgere, der vender hjem (både frivilligt og med tvang). Derfor kan det give god mening at tilbyde penge, in-kind støtte og en form for modtagelse i hjemlandet. Tiltagene i lovforslaget er dog langt fra tilstrækkelige, og bør udformes meget mere individuelt.

Et tredje problem kan være modvilje fra hjemlandet og/eller mangel på dokumenter, eller tekniske hindringer. Dette kan fastlåse en sag, uanset personens egen medvirken, men anerkendes så godt som aldrig ifølge dansk praksis.

Uanset hvor meget pres, man lægger på de afviste, rejser de fleste af ovenstående grunde ikke frivilligt. Yderligere pres vil derfor ikke resultere i flere hjemrejser, men blot medføre mental og fysisk nedbrydning af de afviste, og store økonomiske omkostninger for Danmark.

Lovforslaget bidrager til en yderligere kriminalisering af mennesker, som er flygtet fra deres hjemland og er bange for at vende hjem. Det indeholder ingen muligheder for at legalisere sig selv gennem andre opholdsgrundlag, fx gennem arbejde, studier eller familie. Man kunne desuden i langt højere grad anvende Udlændingelovens andre muligheder for at løse fastlåste situationer: humanitært ophold (§9b), udsendelsehindringer (§9c,2), barnets tarv (§9c,1)

Endelig vil de senere års øget brug af inddragelser og nægtelse af forlængelser sammen med den hårdere linje for udvisning føre til et større antal afviste og fastlåste. Den førte politik bidrager dermed til at forværre problemet snarere end at løse det.

UDDYBENDE BEMÆRKNINGER

Medvirken og hjemrejsekontrakt

Ministeriet har en "forventning om at hjemrejsekontrakten vil få flere til at rejse frivilligt". Det er for os meget svært at se, hvorfor det skulle ske – tilbuddene er yderst begrænsede og ikke meget anderledes end det, de afviste bliver tilbudt i dag.

De såkaldte incitamenter, herunder korte kurser, begrænset engelskundervisning, praktik og aktivering, er intet værd i forhold til den situation, der møder dem i hjemlandet. Derudover er de beløb/støtte, eller in-kind hjælp, som tilbydes, langt mindre end det, som de har betalt for at komme til Danmark. Der skal langt mere vægtige tilbud på banen, hvis det skal have nogen effekt.

Lovforslagets eneste positive tiltag er, at selve definitionen af "at medvirke" bliver tydeligere, og at der indføres partshøring og begrundelse. Der burde dog også indføres en klageadgang for denne vurdering, da den er helt afgørende i mange sager. Under politiets administration har det været uklart, hvad der forventedes helt præcis, idet det ikke var tilstrækkeligt at møde op til samtaler og skrive under på medvirken. Det lader til at bevisbyrden vender til en vis grad, sådan at Hjemrejsestyrelsen (HS) fremover skal kunne påpege aktive handlinger som fx at udeblive fra samtaler, nægte fremmøde eller præsentere falske dokumenter for at give vurderingen "ikke-medvirkende".

Ifølge forslaget skal kontrakten indgås inden udrejsefristen, som kun er 7 dage. Det er alt for kort tid til at tænke sig om og undersøge mulighederne, og det vil ikke føre til seriøse beslutninger. Lovforslagets afsnit om at frihedsberøve afviste, som ikke skriver under, inden udrejsefristen er udløbet, forekommer helt uforståelig.

Vi er enige med ministeriet i, at det vil være godt med en tidlig indsats, kort efter endeligt afslag. Men det skal være en indledende samtale om muligheder og konsekvenser, fulgt af tilstrækkelig tid til at træffe en beslutning. En udrejsefrist på 7 dage er helt urimelig, da den afviste har brug for mindst en måned til at opsøge uafhængig rådgivning, undersøge forholdene, og ikke mindst tænke sig om. Det er en stor og afgørende beslutning for det menneskes fremtid.

De fordele, som opnås ved at medvirke, er meget begrænsede: at forlænge udrejsefristen er alligevel nødvendigt, hvis man samarbejder, at slippe for indrejseforbud har altid været en af fordelene. De to nye tiltag ser ud til at være modersmåls-/engelskundervisning og den nye idé "go-prepare". Begge to positive tiltag, men ikke afgørende for en ansøgers beslutning.

Det er vores opfattelse, at meget få vil gøre brug af tilbuddet om go-prepare. De fleste familier vil være bange for at blive skilt ad og miste al kontakt til hinanden, hvilket de ofte allerede har prøvet under flugten.

Selvom man medvirker, bliver man alligevel overflyttet til et udrejsecenter, og det afgørende punkt er naturligvis, at man skal bidrage aktivt til at skaffe ID-papirer, fx ved at møde op på sin ambassade, hvilket de færreste føler sig trygge ved.

At udskyde udrejsefristen med 90 dage udgør blot en pause, det er ikke et tilbud, som i sig selv vil overbevise nogen til at medvirke. I praksis går der typisk mere end et år, før afviste forlader Danmark, hvad enten det er frivilligt eller med tvang – det tager tid at fremskaffe rejsedokumenter.

Afviste, som ikke samarbejder, må stadig ikke deltage i aktivering, kontrakter, praktik osv. Det er ikke hensigtsmæssigt efter vores vurdering, da motivation og ressourcer til at vende hjem forsvinder, jo mere passiv og indholdsløs dagligdagen er. Dem, der er mest motiverede til at rejse tilbage, er dem, der har holdt sig aktive gennem frivilligt eller (sort) arbejde, lære nye færdigheder, har opbygget et netværk osv. Omvendt vil korte kurser, praktik o.l. ikke være afgørende, når man skal beslutte sig for at medvirke eller ej.

Hjemrejsestøtte og modtageprogrammer

Der er i høj grad brug for at udvide både adgangen, beløbene og typerne af støtte. Bortset fra dem, der er allermost bange, ville dette sandsynligvis kunne overbevise flere om at rejse frivilligt. Et beløb på max 20.000 kr rækker ikke langt, og i stedet for in-kind ville løbende, månedlige udbetalinger være mere brugbare. Hjemvendte har allermost brug for at have en fast indtægt i den første tid for at kunne etablere sig. De nævnte beløb er for lave, og de in-kind ting, der nævnes, er ikke specielt attraktive, fx korte kurser og jobformidling. De ting, der tilbydes i repatrieringsloven, er efter vores vurdering langt mere relevante.

ÅG, visumfrie og EU-borgere er allerede udelukket fra disse programmer, hvilket betyder at pull-faktoren vil være minimal. Derfor kan beløbene efter vore mening sagtens hæves.

Der er ingen grund til at sætte korte tidsfrister, hvorefter støttebeløbene reduceres. Som nævnt tidligere har man brug for tid til at tænke sig om og undersøge tingene.

14-dages tænkepause og aktiv ansøgning om klage til Flygtningenævnet

Hidtil har et afslag i første instans automatisk ført til en påklage til anden instans. Fremover skal HS oplyse ansøger om andelen af omstødelser i lignende sager, og tilbyde ansøger 20.000 kr kontant for at fratage

sagen. I vores ører klinger det falsk, når ministeriet bruger ansøgers personlige frihed som argument for at man nu aktivt skal tage stilling til, om man vil klage indenfor 14 dage.

Myndighederne har en åbenlys interesse i at sagen frafalder, og der foreligger dermed en stor risiko for at frafald vil blive fremstillet som det indlysende og rigtige valg. HS hører under Integrationsministeren, som klart har tilkendegivet, at målet er så få flygtninge som muligt. Der er således ikke tale om uvildig rådgivning.

Det vil desuden være svært at oplyse ansøger på et reelt grundlag, da der er store forskelle på omstødsprocenter for forskellige nationaliteter, forskellige nævn og forskellige advokater. Hvis flere ansøgere frafalder, kan det forrykke statistikkerne for visse lande. Det kan også fastholde en praksis, som måske ellers ville have ændret sig – typisk ser vi, at få sager kan ændre en fremtidig praksis i nævnet og dermed vende billedet. Desuden er der risiko for misforståelser pga. dårlig tolkning o.l., så ansøgere siger ja til at frafalde uden at forstå konsekvenserne.

Man må frygte, at nogle vil lade sig overtale til at opgive appellen for at få de ekstra penge, eller fordi de får oplyst at chancen er lille. Men hvad nu, hvis netop *deres* sag ville være blevet omstødt? En asylsag skal prøves i to instanser, og det er i forvejen problematisk, at anden instans i Danmark hverken er fagligt kompetent eller uafhængig (se "Velbegrunder Frygt" af Michala Clante Bendixen, side 94).

Beslaglæggelse af genstande

Lovforslaget udvider adgangen til at beslaglægge papirer og mobiltelefoner. Det sker oftest ved asylregistreringen, men kan også ske ved ransagning senere. Efter forslaget er det tilstrækkeligt med en *antagelse* om at det kan have betydning.

Dette kan udgøre et overgreb på den personlige frihed og privatlivets fred, da der kan være meget intime og personlige ting på en telefon. Desuden er det ansøgers livline til familie og venner, med alle nødvendige numre og kontakter. Selv få dage uden sin mobiltelefon kan betyde enorme frustrationer og angst for en asylansøger og hans/hendes nærmeste. Derfor bør der kun være tale om få dages beslaglæggelse, og kun i tilfælde hvor der er særlig grund til det.

Straf og kriminalisering

Lovforslaget øger straffen og kriminaliseringen på flere områder, hvilket er den helt forkerte vej at gå. Opholds- og meldepligt savner en rationel begrundelse og tjener hovedsageligt et formål om at gøre opholdet så ubehageligt som muligt. De nævnte pligter er store indgreb i den personlige frihed og kan desuden være praktisk vanskelige at overholde pga. centrenes placering og beboernes manglende transportmuligheder. Desuden har der været alvorlige problemer med at registrere korrekt via de elektroniske systemer. Tilladelse til at overnatte udenfor centret administreres unødigt restriktivt.

Straffen for overtrædelse af pligterne er helt ude af proportioner, som flere høringspartnere har påtalt, da strafammen sidst blev sat op i 2019.

Grundlæggende udgør det ikke noget problem eller nogen risiko for nogen, hvis en afvist asylansøger opholder sig nogle dage hos en ven eller et familiemedlem, og der burde derfor ikke straffes i en målestok, som om det var en alvorlig forbrydelse. En afvist mor kan komme i fængsel fordi hun er blevet hjemme hos sit barn en dag eller to. En strafamme op til 2 år (og for visse grupper og overtrædelser op til 4 år, som den

stiger til fra juni 2021), er fuldstændig uproportional. Desuden udgør sagerne en unødigt belastning af et i forvejen overbebyrdet retssystem og fængselsvæsen.

Visse lande accepterer kun at tage imod egne borgere, hvis de har begået kriminalitet. Man kan være yderst bekymret for, om de lande vil kunne skelne mellem reelle domme for kriminalitet og domme for overtrædelse af diverse pligter. Dermed kan myndighederne ligefrem have en interesse i at flere får en dom, så det bliver nemmere at sende dem ud med tvang.

Frihedsberøvelse og opholdspligt

Lovforslagets tekst "En udlænding skal så vidt muligt frihedsberøves med henblik på at motivere den pågældende til at medvirke til sin udrejse" er i strid med internationale konventioner som EMRKs artikel 5. En udvidet brug af frihedsberøvelse går stik imod den kritik, som Danmark modtog tidligere i år fra Europarådets Torturkomité. Asylansøgere er ikke kriminelle, og bør kun frihedsberøves i helt særlige tilfælde og når alternativer har været afprøvet forgæves, fx for at sikre tilstedeværelse umiddelbart før tvangsudsendelse, og aldrig under fængselslignende forhold.

I mange år har Danmark frihedsberøvet alt for mange, i alt for lange perioder og under forhold, som er endnu mere belastende end de forhold, som kriminelle domme afsendes under. Fx deler man værelse med adskillige andre og kan sættes nøgen i straffecelle. I modstrid med en kendelse fra Højesteret har man ikke adgang til mobiltelefon.

Der screenes ikke under asylproceduren for sårbare grupper, herunder torturoverlevende, psykisk syge osv. Det betyder, at vi har masser af eksempler på sårbare personer som har været indsat i Ellebæk, herunder også gravide og mindreårige. Disse grupper bør under ingen omstændigheder frihedsberøves ifølge menneskeretten.

Frihedsberøvelse anvendes som en del af de Motivationsfremmende Foranstaltninger, selvom det tydeligvis aldrig har haft nogen motiverende effekt. Det er dermed en form for politisk fængsling, eftersom den indsatte ikke har begået noget kriminelt og det sjældent tjener et praktisk formål i forbindelse med udrejse.

Decideret frihedsberøvelse foregår i Ellebæk, men udrejsecentre svarer i praksis til åbne fængsler. Kombinationen af øde beliggenhed, opholds- og meldepligt, overvågning, intet privatliv, ingen ret til at arbejde og ingen ret til ydelser samt regelsæt fastlagt af Kriminalforsorgen udgør samlet set en situation, som er endnu mere indgribende end ophold i et åbent fængsel i Danmark.

Ifølge Højesteret er den maksimale tid for opholdspligt vurderet til 4 år, og dette gælder mennesker med en kriminel dom. Hundredevis af ikke-kriminelle afviste risikerer dog at være underlagt opholdspligt på ubestemt tid, hvilket i høj grad må anses for uproportionalt og efter et vist tidsrum vil udgøre umenneskelig behandling ifølge Ombudsmanden.

HS skal fremover vurdere om betingelserne er til stede, men beslutningen og selve fængslingen ligger stadig hos politiet, ligesom det stadig er politiet, der møder i retten om forlængelse. Forlængelserne foregår helt automatisk i dag, "væsentlig risiko for at udlændingen forsvinder" bruges allerede i dag helt ubegrundet.

På lovforslagets side 108 står der om fængsling i den indledende fase: ”vil ikke skulle ske, hvis det er overvejende sandsynligt at den pågældende som værende af en bestemt befolkningsgruppe eller nationalitet vil blive tilkendt asyl”. Det er meget svært at se, hvordan politiet skal kunne vurdere det?

Indrejseforbud

En udrejsefrist på 7 dage er helt urimeligt kort tid til at overveje og planlægge sin fremtid, søge rådgivning samt skaffe rejsedokumenter.

Den nye idé om at udstede flere års indrejseforbud allerede inden de 7 dage er gået, hvis man ikke underskriver kontrakt om medvirken, er helt uforståelig og sandsynligvis i modstrid med Forvaltningsloven. Det vil i praksis betyde, at endnu flere får indrejseforbud, hvilket kan have store konsekvenser for nogle, og det kan udgøre en overtrædelse af EMRK art. 8, hvis den udviste har familie i Danmark eller et andet Schengen-land. Indrejseforbud bør udelukkende anvendes, når en person aktivt har misbrugt visumregler, er indrejst med det formål at begå kriminalitet o.l.

Digital kommunikation

Forslag til et nyt digitalt system er fornuftigt, men det er meget vigtigt at sikre adgang til computer, personlig hjælp til at logge på osv. og tolke til at oversætte de danske breve i alle centre. Afgørende breve og vigtige indkaldelser bør oversættes og afsendes på et sprog, som modtager forstår. Privat indkvarterede bør også sikres adgang til computere og tolkning. Man bør være opmærksom på, at de pågældende ikke har lov til at arbejde, og hvis de overhovedet får udbetalt ydelser, er de ekstremt små. De kan dermed ikke selv finansiere smartphone, computer og internetadgang. Det er heller ikke alle, der kan betjene digitale hjælpemidler.

Mange flygtninge, som får ophold, kan ikke bruge e-Boks og NemID det første stykke tid, på trods af hjælp fra kommunens medarbejdere. Breve, som er afgørende for ens sag, må ikke forsvinde pga. digitale problemer hos modtageren. Det er afgørende at sikre, at modtageren åbner og forstår meddelelsen. Det er rigtigt, at langt de fleste asylansøgere har en smartphone, men nogle kan kun bruge de mest simple funktioner og har den indstillet på deres modersmål. En analfabet kan godt lære at ringe op til et familiemedlem eller måske endda bruge Rejseplanen. Det er ikke det samme som at kunne logge på et system, som svarer til e-Boks og modtage et afgørende brev på dansk.

Forhold på indkvarteringssteder

Det er helt fornuftigt at have daglige pligter i centret, men det skal være meningsfyldt og organiseret, fx i arbejds hold. Beboerne skal selv have indflydelse på, hvordan tingene foregår, de ønsker også selv at der er pænt og rent, men føler at de behandles som børn eller indsatte og yder derfor nogle gange modstand. Hvis man giver operatøren påbud om at inddrage ydelser når pligterne ikke udføres, sætter man operatøren i en magtposition, som vil give konflikter og mindske tilliden. Husorden bør overlades til operatører og beboerråd, og ikke fastlægges af HS eller regeringen.

Voldelig og truende adfærd fra beboere i asylcentre bør kunne føre til en dom, som for alle andre. Men vurderingen fra en ansat i et asylcenter er ikke nødvendigvis korrekt, og skal ikke i sig selv kunne udløse ændringer i ansøgers situation. Dette har vi allerede set urimelige eksempler på tidligere, fx blev en hel familie forhindret i at få bolig udenfor asylcentret i mange år efter en enkelt episode, hvor faren havde råbt ad en medarbejder i frustration over at hans lille datters tandpine blev ignoreret i flere uger – familien var i øvrigt yderst fredelig og vellidt af personalet, og der var hverken tale om fysisk vold eller trusler.

Tvangsfremstilling for hjemlandets repræsentanter

Lovforslaget vil videreføre, at en dommer kan beslutte tvangsfremstilling på en ambassade eller for en delegation. Dette kan udgøre en meget stor risiko, da der ofte er tale om følsomme oplysninger og lande hvor korruption, overvågning, fængsling uden rettergang, forsvindinger og tortur finder sted. Vi har fx set eksempler på, at afviste har skullet mødes med repræsentanter for al-Bashirs regering i Sudan. Ansøgere har forklaret om møder, hvor deres asylsag er blevet nævnt, og hvor hjemlandets myndigheder truede dem udenfor citat. De danske myndigheder løber en risiko for at bringe ansøger i yderligere fare og i hjemlandets søgelys, og dette bør kun gøres under de allerstørste hensyn til de afvistes sikkerhed.

Økonomiske konsekvenser

Mht. ny klageadgang til Udlændingenævnet: i øjeblikket er ventetiden på klager urimeligt lang, i nogle sager over 2 år, hvilket Ombudsmanden har påtalt i oktober 2020. Hvis man udvider nævnets mandat, må der tilføres flere midler.

Hjemrejsestyrelsen: der er ansat 250 medarbejdere til at tage sig af de ca. 1.000 personer, som til enhver tid er i udrejseposition. Det er utroligt mange medarbejdere, kun 4 sager per medarbejder. En kommunal sagsbehandler på børneområdet havde gennemsnitligt 33 sager i 2019, og det er tidskrævende sager. Andre steder i systemet mangler der i den grad medarbejdere, som nævnt i Udlændingenævnet og også i Udlændingestyrelsen. Det forekommer derfor som en overdreven kapacitet i den nye styrelse.

Kontrolforanstaltninger, frihedsberøvelser, domme for overtrædelse af opholds/meldepligt, psykiatriske udgifter, centerdrift, kantinedrift, madkasseordninger osv. udgør alt sammen unødvendige og høje udgifter, og kunne spares væk ved at indrette almindelige centre med selvhushold, tillade mere privat indkvartering og give midlertidigt ophold til de mest fastlåste sager.

Med venlig hilsen

Refugees Welcome

c/o Trampolinhuset

Thoravej 7, 2400 Kbh NV

www.refugeeswelcome.dk

kontakt@refugeeswelcome.dk

Til: UIM (uim@uim.dk), Caroline Krogh (cacr@uim.dk)
Fra: Kirsten Marie Kristensen (kikri@rodekors.dk)
Titel: Høringssvar til udkast til lov om hjemrejse for udlændinge uden lovligt ophold
Sendt: 21-12-2020 14:30
Bilag: Høringssvar_hjemrejselov_211220.pdf;

Vedhæftet er Røde Kors' kommentarer til udkast til lov om hjemrejse for udlændinge uden lovligt ophold.

Mvh.

Kirsten Marie Kristensen

Politisk chef / Souschef
Kommunikation & Fortaler
Røde Kors

+45 2396 9192
kikri@rodekors.dk

Røde Kors
Blegdamsvej 27
2100 København Ø
Tlf. 3525 9200
rodekors.dk

21. december 2020

Til:

Udlændinge- og Integrationsministeriet

Sendt til pr. mail til uim@uim.dk og cakr@uim.dk

Sagsnr. 2020-6279.

Høringssvar til udkast til lov om hjemrejse for udlændinge uden lovligt ophold

Indledning

I vores arbejde møder vi hver dag afviste asylansøgere og ved, hvor vanskeligt det er for mange af dem at finde overblik og overskud nok til at træffe et aktivt valg om at rejse ud efter at have fået afslag på asyl.

Tanken om at gennemføre en model med tidlig indsats, klare procedurer og en håndholdt proces er positiv, og Røde Kors kan se muligheder for, at flere tidligere bliver afklarerede om, at deres fremtid ikke er i Danmark. Også ud fra et humanitært og medmenneskeligt synspunkt er det vigtigt for Røde Kors, at så få som muligt stranded på udrejsecentre med de for negative konsekvenser der følger deraf.

Vi har følgende overordnede kommentarer til det fremsatte lovforslag til en ny hjemrejselov og deraf følgende ændringer i blandt andet udlændingeloven:

- Jo mere klarhed de afviste får over deres situation, og de muligheder og forpligtelser de har, jo bedre kan de handle. Vi finder det derfor positivt, at der udarbejdes en kontrakt for alle, hvoraf det tydeligt fremgår, hvad der er aftalt.
- Den enkelte og familierne kan have barrierer, der står i vejen for at medvirke til at planlægge udrejse, og det er nødvendigt at adressere de barrierer individuelt. Hvis manglende medvirken alene bliver mødt med restriktioner og fratagelse af de muligheder, der skal forberede hjemrejsen, kommer modellen ikke til at have den ønskede og nødvendige effekt.
- Det er Røde Kors' erfaring, at de motivationsfremmende foranstaltninger ikke virker motiverende for afvistes beslutning om hjemrejse. Vi opfordrer derfor til, at de kun anvendes i meget begrænset omfang, hvor afgørende ordensmæssige hensyn taler for det. Meldepligt må ikke ligge i vejen for aktiviteter, der kan være kompetencegivende, og opholdspligt bør indrettes på en måde, så børn i familier der reelt lever adskilt kan få ordentligt samvær med begge deres forældre, uanset forældrenes opholdsstatus.

Kommentarerne uddybes i det nedenstående.

Medvirken, afsnit 3.2

Det er væsentligt for de afviste asylansøgere motivation til at medvirke til at udrejse, at de forstår myndighedernes afgørelser. En vigtig del af dette er, at det er helt klart, hvornår myndighederne mener, at der er medvirken, og hvad der skal til for at blive betragtet som medvirkende.

Forslaget om skriftligt at meddele afgørelser om, at myndighederne ikke vurderer, at der er medvirken, ser vi som et godt skridt i retning af denne afklaring for de afviste, og netop forvaltningslovens bestemmelser om begrundelse og partshøring er gode instrumenter til at give klarhed over status. Vi ser dog ikke, at det er velbegrundet, at det foreslås, at der ikke skal kunne klages over afgørelserne, da klageadgang er en vigtig del af forvaltningsretten, og da manglende medvirken fortsat vil kunne straffes med bøde eller fængsel indtil fire måneder.

I forhold til den foreslåede karenperiode, har Røde Kors har forståelse for, at der må være en grænse for, hvor ofte Hjemrejsestyrelsen skal vurdere om der er medvirken, men to måneder forekommer at være lang tid. Vi forstår derfor, at der indsættes mulighed for at suspendere karenperioden i helt særlige tilfælde.

Forslag til en digital kommunikationsløsning, afsnit 3.3

Hjemrejsestyrelsen vil etablere en model for digital kommunikation, så alle får den post de skal have fra myndighederne direkte til deres smartphone eller til en computer på deres indkvarteringssted. Det fremgår af det foreslåede, at den digitale kommunikation skal erstatte den nuværende ordning med breve og forkyndelser, og at beskeder sendt i det digitale kommunikationssystem anses for at være forkyndte, når de er afsendt.

Røde Kors er enig i, at de fleste beboere på centrene allerede orienterer sig digitalt, og vi mener derfor, at en direkte digital kommunikation mellem myndigheder og beboere vil være en styrkelse af kontakten. Det er dog helt væsentligt, at mulighederne for undtagelse fra ordningen for dem, der er ældre eller har kognitive eller fysiske funktionsnedsættelser bliver fleksible og løbende kan revurderes ud fra de erfaringer, der opnås med løsningen. Det er ligeledes vigtigt, at der informeres grundigt og kontinuerligt om, at de fremsendte meddelelser anses for at være forkyndte, og den retsvirkning det vil have, fx at manglende læsning af post indgår i vurdering af medvirken.

Det fremgår ikke af forslaget, at kommunikationen i den foreslåede kommunikationsløsning vil være på udlændingenes eget sprog, men Røde Kors antager, at det er tanken, da formålet ellers fortaber sig.

Forslag til hjemrejsekontrakt, afsnit 3.4

Som nævnt indledningsvist er det Røde Kors' holdning, at det ud fra et humanitært synspunkt er vigtigt, at så få som muligt får et langt ophold på et udrejsecenter efter de har fået afslag. Forslaget om at indgå en hjemrejsekontrakt med en klar beskrivelse af sagsskridt samt rettigheder og pligter, tror vi vil understøtte ønsket om hurtigere at nå til afklaring om nødvendigheden af en forestående hjemrejse. Både de håndholdte elementer, hvor de afviste, hurtigt efter afslag bliver kontaktet med henblik på at indgå en hjemrejsekontrakt, og tankerne om løbende dialog og justering af kontraktens indhold, kan være gode veje til at holde overvejelserne om en forestående hjemrejse present.

De foreslåede elementer i en hjemrejsekontrakt ser Røde Kors således som vigtige komponenter i en samlet plan for hjemrejse, hvor det hele tiden er klart, hvad der er næste trin, hvilke forpligtelser man har, og hvilken støtte man kan forvente.

Vi har dog et væsentligt forbehold: Det fremgår af ministeriets overvejelser, at 'det kan være vanskeligt for de afviste at overskue skridtene frem mod hjemrejse'. Det er også Røde Kors' erfaring. Det er samtidig også vores erfaring fra den hjemrejserådgivning vi tidligere har stået for og fra vores

daglige møder med afviste asylansøgere, at det i lige så høj grad er vanskeligt at overskue konsekvenserne af hjemrejse. Der kan være forskellige barrierer, der blokerer for ønsket om at medvirke og indgå forpligtende aftaler.

Det er derfor efter vores opfattelse helt afgørende, at der i processen frem mod hjemrejse arbejdes løsningsfokuseret med afklaring af disse barrierer, særligt i forhold til udfordringer i hjemlandet. Det er vores erfaring, at det er vigtigere end alt andet, at den enkelte kan se for sig, hvordan en hverdag i hjemlandet skal kunne hænge sammen, både i forhold til sikkerhed og mulighed for at skabe et hverdagsliv med bolig, indtægt at leve for og skole til børnene. Vi foreslår derfor, at disse elementer får et særskilt afsnit i hjemrejsekontrakterne.

Det vil i forlængelse heraf efter vores opfattelse være en alvorlig fejl at lade manglende opfyldelse af hjemrejsekontrakten betyde, at de mister retten til aktiviteter og den støtte, der netop skal være med til at klæde dem på til at kunne klare sig i hjemlandet.

Frem for at afskære de afviste asylansøgere fra mulighederne for at deltage i de hjemrejseforberedende aktiviteter, foreslår Røde Kors, at der arbejdes individuelt og målrettet med sammenhængende tilbud om opkvalificering via uddannelse og jobtræning, der etableres på baggrund af en kompetenceafklarende screening. Gennem tilegnelse eller vedligeholdelse af konkrete kompetencer, der er brugbare i hjemlandet, styrkes jobparathed og evnen til selvforsørgelse.

På området for jobtræning anbefales det at afsøge muligheden for at indgå i partnerskaber med danske virksomheder, der har aktiviteter i et eller flere hjemrejselande bl.a. med henblik på at kunne tilbyde jobmuligheder i hjemlandet fx i form af en aftalt ansættelse på seks måneder i perioden efter hjemrejse.

Det nævnes i forslaget, at der fortsat skal kunne ske deltagelse i intern produktionsvirksomhed, hvor produkterne afsættes internt i indkvarteringssystemet. Røde Kors skal hertil bemærke, at intern produktionsvirksomhed er meget velegnet til læring inden for alle aspekter af virksomhedsdrift, og såfremt der åbnes for adgang til også – inden for nogle aftalte rammer – at afsætte produkterne eksternt, vil det give endnu flere muligheder for at udvikle hjemrejserelevante kompetencer, såsom salg, marketing, bogføring og regnskab.

For nogle familier kan bekymringer om sundhedsaspekter også være en barriere. Røde Kors foreslår derfor, at det gøres til en del af hjemrejsekontrakten, at der udarbejdes en plan for afslutning af igangværende behandlinger eller planlægning af videre forløb i hjemlandet, herunder udarbejdelse af en afsluttende medicinsk rapport, som kan medtages til hjemlandets sundhedssystem, udarbejdelse af individuel behandlingsplan med angivelse af tilgængelige relevante medicinske præparater i hjemlandet og medicinpakker, der kan dække fx den første måneds medicinforbrug.

For alle elementer i kontrakterne er det vigtigt, at alle familiemedlemmers hjemrejsekontrakter ses i en helhed. Det er vigtigt både for ægtefæller og for eventuelle myndige børn i familien.

Go-prepare

Mange afviste asylansøgere har ikke været i deres hjemland i mange år. Røde Kors har derfor tidligere foreslået en ordning, hvor de afviste ville kunne orientere sig om forholdene i hjemlandet, blandet andet med 'go and see -visits', videokonferencer med Udenrigsministeriets partnerorganisationer i forhold til reintegration og inddragelse af Røde Kors- og Røde Halvmåneselskaber i hjemlandet. Det mener vi fortsat er en rigtig god vej imod konkret forberedelse af hjemrejsen.

I det fremsendte lovforslag er der forslag om, at en go-prepare ordning kan indgå som et element i hjemrejsekontrakten. Her er det tanken, at ét medlem af en afvist familie kan rejse i forvejen for at forberede familiens reintegration, og at den resterende familie med en forlænget udrejsefrist kan følge, når der er foretaget basale forberedelser. Det kan muligvis være en løsning for nogle, men hvis ordningen skal vinde indpas, skal der skabes tryghed for, at den der er rejst i forvejen kan vende tilbage til sin familie.

Tålt ophold

Det fremgår, at også personer på tålt ophold kan indgå en hjemrejsekontrakt, og at såfremt de ikke ønsker det, kan Hjemrejsestyrelsen fastsætte en kontrakt for vedkommende. Røde Kors skal i den forbindelse gøre opmærksom på, at der er tale om mennesker, for hvem Flygtningenævnet har truffet afgørelse om, at de ikke kan udsendes, da de risikerer asylbegrundende forfølgelse ved tilbagevenden til hjemlandet. Brugen af hjemrejsekontrakter for denne gruppe skal ske i det lys og bør efter vores opfattelse indgås i tæt dialog med de pågældende om, hvad der for dem kan være relevant og kompetencegivende i tilfælde af, at de på et tidspunkt kommer til at kunne udrejse.

Det skal i den forbindelse nævnes, at der er personer på tålt ophold, som har ønsket at rejse hjem, men hvor myndighederne ikke har kunnet anbefale og dermed understøttet hjemrejsen af sikkerhedsmæssige årsager.

Vi finder det positivt, at det specifikt nævnes, at personer i denne gruppe kan deltage i intern produktionsvirksomhed, praktik hos eksterne arbejdsgivere og frivilligt arbejde – både humanitært og andet, og vi skal opfordre til, at disse muligheder bringes i spil for dem på tålt ophold, der ønsker at indgå en kontrakt.

Ro og orden – husordener på centrene

Det er Røde Kors' erfaring, at information og dialog om tilbud, rettigheder og pligter på centrene er vigtig, både når nye flytter ind på et center og løbende derefter, og det er fast rutine på de centre Røde Kors driver. Husordenerne har været genstand for drøftelse under Ombudsmandens tilsynsbesøg på Røde Kors' centre de senere år, og Ombudsmanden har under tilsynene særligt lagt vægt på, at det skal fremgå af husordenerne, hvad der er mulige konsekvenser af manglende overholdelse. Dette er derfor en fast bestanddel af Røde Kors' husordener, og de fleste af de øvrige elementer, der foreslås som en obligatorisk del af husordenerne, er også allerede standard-elementer i Røde Kors' husordener efter aftale med Udlændingestyrelsen, som en del af operatørkontrakten.

Den foreslåede ordning får således ikke umiddelbar betydning for praksis på området.

3.8. Kontrol- og motivationsfremmende foranstaltninger

Det fremgår af lovforslaget, at kompetencen til at træffe afgørelse om kontrol- og motivationsfremmende foranstaltninger er overgået til Hjemrejsestyrelsen, herunder afgørelser om pålæg af meldepligt.

I den forbindelse skal Røde Kors opfordre til, at tankegangen om håndholdt og individuel sagsbehandling også anvendes, når det kommer til meldepligt. Det er vores erfaring, at meldepligt bliver brugt rutinemæssigt uden plads til individuelle hensyn. Helt grundlæggende bør det være sådan, at mindre indgribende foranstaltninger overvejes og drøftes med den pågældende, og kun såfremt meldepligt efter overvejelse af den pågældendes situation anses for at være et nødvendigt tiltag, skal det anvendes. Når meldepligten pålægges, skal Røde Kors kraftigt opfordre til, at der ud over de undtagelser, der nævnes i forslaget - tages hensyn til den pågældendes planlagte aktiviteter, således at meldepligten ikke kommer til at stå i vejen for aktiviteter, der styrker hjemrejserrelevante kompetencer. Vi har i årenes løb oplevet flere eksempler på en u hensigtsmæssig ufleksibel tilrettelæggelse af meldepligten, der har betydet, at de pålagte tider for meldepligt har forhindret

gennemførelse af både uddannelsesforløb og planlagte praktikker. Det stemmer meget dårligt overens med ønsket om forberedelse til hjemrejse.

I forhold til opholdsplichten skal Røde Kors også her opfordre til, at der foretages individuelle vurderinger af den enkeltes situation, før opholdsplicht anvendes. Vi er i denne forbindelse særligt opmærksomme på, at der er flere beboere særligt på udrejsecentrene, der har børn der reelt er afskåret fra regelmæssigt samvær med den ene af deres forældre, fordi forældrene lever adskilt på grund af, at den ene part har opholdsplicht. Røde Kors er blevet opmærksom på, at problemet er voksende, og vi har derfor i efteråret 2020 gennemført kvalitative interviews med beboere på centrene om deres situation. Det er gennemgående i disse interviews, at adskillelsen har alvorlige konsekvenser, særligt for børnenes trivsel, og det er Røde Kors' holdning, at opholdsplicht fremover bør indrettes på en måde, så børn i familier, der reelt lever adskilt, kan få ordentligt samvær med begge deres forældre.

Øget brug af frihedsberøvelse, afsnit 3.10

For så vidt angår de foreslåede bestemmelser om frihedsberøvelse, har Røde Kors noteret sig, at der ikke med bestemmelserne er tilsigtet nogen ændringer i forhold til, hvad der hidtil har været gældende. Røde Kors vil dog generelt bemærke, at frihedsberøvelse altid kun bør anvendes, efter undersøgelse af om mindre indgribende foranstaltninger vil kunne skabe samme resultat. Derudover skal vi også opfordre til, at procedurerne for vurdering af sårbarhed gennemgås, så det sikres, at viden om psykiske lidelser og eventuel tortur-historik inddrages i vurderingen af, om den pågældende kan frihedsberøves uden risiko for yderligere traumer eller forværring af sygdom.

Beslaglæggelse af genstande, afsnit 3.12

Det foreslås, at hjemrejse-loven viderefører udlændingelovens nuværende bestemmelse om beslaglæggelse af genstande med henblik på indsamling af information om identitet og tilknytning til andre lande, og at der sættes midler af til at øge brugen af mobildata og internetoplysninger. Uanset, at det er forudsat, at der skal søges at indhente samtykke til beslaglæggelsen, er der ikke tvivl om, at enhver form for beslaglæggelse og i særdeleshed beslaglæggelse af telefon og computer til udlæsning, er et meget indgribende tiltag, der går langt ind i privatlivet. Røde Kors skal derfor opfordre til, at det kun anvendes, når andre mindre indgribende tiltag er prøvet, og når der er konkret formodning om, at de data der kan hentes vil være af afgørende betydning for Hjemrejsestyrelsens arbejde.

Behandling af oplysninger, afsnit 3.15.3

For at give Hjemrejsestyrelsen så mange oplysninger som muligt at arbejde med, foreslås det, at der gives hjemmel til, at indkvarteringsoperatøren kan videregive oplysninger, der er registreret til styrelsen uden indhentelse af samtykke. Det mener Røde Kors er dybt betænkeligt.

Det er afgørende for den helt nødvendige tillid mellem beboere og indkvarteringsoperatør, at det er helt klart, hvilke oplysninger vi videregiver og i hvilken situation. Vi møder dagligt børn og voksne i vuggestuen, børnehaven, i skolen, til fritidsaktiviteter og aktivering, og i den forbindelse sker der registrering af for eksempel fremmøde, dialog om børnenes trivsel og særlige hændelser. Derudover har vi vigtige opgaver på det social- og sundhedsfaglige område, hvor personfølsomme oplysninger registreres i IT-systemer.

Operatørernes opgaver er således både driftsmæssige og omsorgsmæssige, og hvis der er tvivl om operatørens rolle, risikerer man at den omsorgsmæssige opgave ikke kan udføres tilstrækkeligt.

Vi ligger inde med oplysninger om beboerne på centrene inden for alle livsområder, og vi mener helt klart, at en hjemmel til at indhente oplysninger skal være langt mere præcis end det, der foreslås.

Ligeledes må vurderingen af, om den fornødne proportionalitet er til stede, foretages i forhold til hver enkelt type af oplysninger, med så forskelligartede oplysninger kan det ikke ske samlet.

Ydermere er der en del af disse oplysninger, der allerede tilgår Udlændingestyrelsen som et led i deres opgave som myndighed på området, og det vil for operatørerne være langt mere naturligt, at dialogen om disse oplysninger foregår mellem Hjemrejsestyrelsen og Udlændingestyrelsen.

Venlig hilsen

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Ad Karl'.

Anders Ladekarl
Generalsekretær

Til: UIM (uim@uim.dk), Caroline Krogh (cagr@uim.dk)

Fra: Rådet for Etniske Minoriteter (rem@siri.dk)

Titel: Hørings svar Rådet for Etniske Minoriteter

Sendt: 04-01-2021 08:40

Bilag: Hørings svar over udkast til lov om hjemrejse for udlændinge uden lovligt ophold.pdf;

Rådet for Etniske Minoriteter fremsender hermed hørings svar, hvoraf det fremgår, at rådet ikke har bemærkninger. Der henvises til sagsnr. 2020-6279.

Jeg skal beklage overskridelse af tidsfristen.

Venlig hilsen

Anne-Katrine Schott

Praktikant

Sekretariatet for Rådet for Etniske Minoriteter

Tlf: +45 72 14 28 40

E-mail: asp@siri.dk

Styrelsen for International Rekruttering og Integration

Til Udlændinge- og Integrationsministeriet

HØRINGSSVAR

Dato: 31. december 2020

Kontor: Sekretariatet

Sagsbeh.: ASP

Høringssvar over udkast til lov om hjemrejse for udlændinge uden lovligt ophold.

Rådet for Etniske Minoriteter har ingen bemærkninger til det udsendte.

Med venlig hilsen

Halima El Abassi

Forkvinde for Rådet for Etniske Minoriteter

Til: UIM (uim@uim.dk), Caroline Krogh (cakr@uim.dk)
Cc: jette@sosracisme.dk (jette@sosracisme.dk)
Fra: SOS Racisme Danmark (sosracisme.dk@gmail.com)
Titel: Høringssvar fra SOS Racisme på Hjemrejseloven sagsnummer 2020-6279
Sendt: 01-01-2021 23:24
Bilag: Hjemsendelseslovudkastet_SOSRacismes_horingssvar.pdf;
Hjemsendelseslovudkastet_SOSRacismes_horingssvar.doc;

Til udlændinge- og Integrationsministeriet
Og til sagsbehandler Caroline Krogh

Hermed fremsendes høringssvar fra SOS Racisme på udkastet om Hjemrejseloven.

For at være sikker på, at den når frem før fristens udløb sender jeg den både fra SOS Racismes email samt fra en anden email, men det er altså den samme udgave både i word og pdf.

Godt nytår,
Med venlig hilsen,
Anne Nielsen

SOS Racisme
Nørre Allé 7
2200 København N.

Høringsvar fra SOS Racisme vedr. sagsnummer 2020-6279
Høring over udkast til lov om hjemrejse for udlændinge uden lovligt ophold

København, d. 1. januar 2020

Til Udlændinge- og Integrationsministeriet, uim@uim.dk
og sagsbehandler Caroline Krogh: cakr@uim.dk

SOS Racisme takker for at have fået tilsendt lovudkastet om en ny hjemrejselov i høring!

Sprogbrug og opsætning

Først vil vi gerne lykønske de jurister, der har udformet selve lovforslaget med, at det mange steder – fraset § 25 - både er læseligt og forståeligt! Der er dog nogle uklarheder og spørgsmål, som vi kommer ind på, i kommentarerne til de enkelte punkter.

Da loven kun omfatter et mindre emneområde, som indtil nu hører under udlændingeloven, er det overvejende udlændingeloven, som de nævnte, nummererede paragraffer henviser til. Eftersom udlændingeloven formentlig snart vil gennemgå en større renskrivning med om-nummerering af paragraffer, fordi nogle af paragrafferne er overført til hjemrejseloven, vil vi foreslå, at man så vidt muligt skriver de relevante ord ind i selve lovteksten til hjemrejseloven, så den vil kunne læses og forstås alene, uden man behøver at jævnføre den med udlændingeloven samtidig; er en præcisering af paragraffen i udlændingeloven nødvendig kan den skrives efter at den er blevet formuleret med ord.

Opbygningen af høringssvaret fra SOS Racisme

Specifikke bemærkninger til

Pkt. 3.1 – 3.20
Pkt. 4
Pkt. 5
Pkt. 7
Pkt. 9

Generelle bemærkninger

Pkt. 3.2 om medvirken

Det er en forbedring, at der skal være partshøring om en afgørelse; men da der er tale om en afgørelse der kan medføre op til 4 måneders fængselsstraf, og da "medvirken" og "manglende medvirken" ikke er tydeligt afgrænset, bør der være tale om en domstolsafgørelse, da den indebærer betydelige skøn, og den afviste og udviste bør have ret til advokathjælp og naturligvis tolkning.

Der må i øvrigt være henvist til en forkert paragraf om straf i lovforslagets kommentar side 40:
"Manglende medvirken til sin udrejse vil kunne straffes med bøde eller fængsel indtil 4 måneder jf. den foreslåede bestemmelse i § 24, stk. 1, 2. pkt." ?

I lovforslaget er der indført eksempler på medvirken:

- fastlægge sin identitet, fremskaffe rejselegitimation, visum, indrejsetilladelse mv.
- samarbejde med Hjemrejsestyrelsen i øvrigt, herunder i forhold til planlægning af hjemrejsen, og i øvrigt gennemføre hjemrejsen på det af Hjemrejsestyrelsen fastlagte tidspunkt

og afståelse fra medvirken:

- vildledende oplysninger eller en åbenbart usand forklaring
- eller fremlægger falsk eller forfalsket pas mv.
- hvor en udlænding ikke møder op til aftalte samtaler eller frivillige fremstillinger for hjemlandets myndigheder
- hvor udlændingen på anden vis tydeligt modsætter sig at medvirke til sin hjemrejse.
- Det vil endvidere kunne indgå i vurderingen, om udlændingen overholder sin hjemrejsekontrakt.

Det er måske nok blevet mere tydeligt end før, hvor det var politiet, der afgjorde om en udlænding medvirkede eller ej. Men vores erfaring er, at det, der i mange tilfælde kan afgøre en sag, er, om udlændingen kan fremskaffe dokumenter fra hjemlandet. I mange tilfælde vil dette være umuligt, farligt, eller kunne tage lang tid og koste mange penge. I mange af de krigsramte lande, som afviste asylansøgere kommer fra, har administrationen været brudt sammen, ikke fungeret, eller dokumenter kan være brændt eller bombet under krigen. Så mange dokumenter vil ikke kunne findes, eller ikke kunne fremskaffes, eller de kan være farlige at fremskaffe, hvis vedkommende ulovligt har forladt landet eller er mistænkt for at være imod magthaverne i landet, og vil kunne bringe myndighederne på sporet af vedkommende ved indrejse til landet og evt. bringe vedkommendes familie i fare. Det kan være usikkert at sende dokumenter, og nogle dokumenter sendes måske med kurer, men kan være farlige for kureren at medbringe. At fremskaffe dokumenter eller udskrifter fra administrationen kan i nogle lande koste store summer i bestikkelse + evt. et beløb til den person, der skal overbringe dokumenterne som kurer. Nogle lande eller områder vil kræve, at en eller flere personer kan sige god for én ved indrejse. I nogle tilfælde vil en udlænding kun kunne skaffe et falsk pas, fødselsattest, eller lign.

I nogle lande kan oprørsbevægelser infiltrere administrationen og fx vide, hvilke passagerer der kommer med de enkelte fly, mhp. at opspore dem, forfølge dem eller indrullere dem som mulige spioner eller soldater, det gælder fx Somalia.

Det kan således være farligt, hvis al-Shabaab kender hjemrejsetidspunktet i forvejen, og det kan komme i karambolage med Hjemrejsestyrelsens definition af at udlændingen skal udrejse på et tidspunkt angivet af Hjemrejsestyrelsen.

Mange udlændinge er reelt statsløse, som intet land vil tage imod. Og mange er født som flygtninge i et andet land, hvor landet – ligesom Danmark – ikke vil give dem statsborgerskab, og flygtningens forældres hjemland heller ikke vil det.

Pkt. 3.3 om digital kommunikation mellem Hjemrejsestyrelsen og den udviste

SOS Racisme foreslår at den foreslåede § 3 i hjemrejseloven udgår, med mindre det tydeligt kommer til at fremgå, at ordningen udelukkende vil være et supplement til mundtlig kommunikation gennem personlig underretning på et sprog udlændingen forstår, og det samtidig tydeliggøres, at kun afgørelser der er forkyndt personligt og på et sprog udlændingen forstår, er gyldige.

Punktet er i lovforslaget nævnt som en forbedring for udlændingene, men efter vores overbevisning svækker digitaliseringen retssikkerheden for en udlænding, der ikke har lovligt ophold i Danmark.

Når flygtninge boligplaceres i kommunerne, vil de, der ikke forstår dansk eller engelsk på et rimeligt niveau normalt blive fritaget for NEM-ID, da det som regel forudsætter, at en anden må hjælpe med at finde, åbne, og eventuelt også oversætte beskeder, inkl. fx fortrolig post fx fra sundhedsvæsenet. Mange af de personer, der opholder sig på udrejsecentre, bør af samme grunde være fritaget for digital kommunikation.

For de udlændinge, der kan dansk, og som i forvejen er vant til at bruge pc og smartphone kan den digitale kommunikation være et godt supplement til den almindelige kommunikation, men netop kun et supplement. Det kan være en hjælp for de pågældende til at have mails og afgørelser fra myndighederne tilgængeligt samlet.

Med det anførte forslag vil Hjemrejsestyrelsen/Udlændingeministeriet overlade ansvaret for tolkning, oversættelse og modtagelse af indkaldelser mhp. fremmøder til de udviste udlændinge. Dette er urimeligt og uforsvarligt, både retssikkerhedsmæssigt og i forhold til, at kommunikationen skal kunne forstås af udlændingen og af Hjemrejsestyrelsens medarbejder. Det er afgørende i et retssamfund, at samtalen mellem en myndighed og en borger skal kunne forstås; og at en person ikke får skylden for noget, som han/hun ikke har haft mulighed for at høre, læse og forstå.

Hjemrejsestyrelsen har ansvaret for en forståelig og brugbar kommunikation med de udviste, med brug af tolk når som helst det er fornødent, og med den relevante skriftlige information på udlændingens sprog. Relevante procedurer i form af udførelsen af pligterne må gennemgås grundigt med udlændingene selv på de relevante steder og ved de relevante scannere, hvis man fortsat vil bruge det fejlbehæftede system, ligesom konsekvenserne i form af straffe skal tydeliggøres i lovgivningen (Hjemrejseloven).

Hvis en pålagt pligt: til at tage ophold i et udrejsecenter, til at melde sig ved en scanner eller hos politiet et bestemt sted og på et bestemt tidspunkt, eller til at underrette Hjemrejsestyrelsen ved fravær mellem kl. 23 og 06 på et udrejsecenter, eller til at mødes med en sagsbehandler i Hjemrejsestyrelsen skal være gyldig, så må Hjemrejsestyrelsen i det mindste have forkyndt denne pligt eller beskeden om fremmøde på et sprog, som den pågældende udlænding kan forstå, og i en form, som han/hun kan tilgå.

SOS Racisme finder ikke, at en udlænding kan være ansvarlig for at have modtaget en meddelelse fx om indkaldelse til en samtale med Hjemrejsestyrelsen ved digital kommunikation, og hvor udeblivelse kan medføre at han/hun pålægges meldepligt, opholdspligt, eller underretningspligt, eller bedømmes som at han/hun ikke vil medvirke til egen hjemsendelse.

Udlændinge på udrejsecentre:

Mange, men ikke alle udviste udlændinge, har adgang til en pc eller smartphone, men internettet på fx Kærshovedgård har i perioder været nede i længere tid og bl.a. på et tidspunkt udløst en sultestrejke blandt de indkvarterede, som ikke kunne kommunikere med deres familie og venner eller søge nødvendige oplysninger.

På udrejsecentrene har pc'er med fælles adgang været taget ud af drift for at mindske smittespredning under Corona lock-down i foråret såvel som nu, så hvis en udlænding ikke selv havde en pc eller smartphone med mailadgang, havde vedkommende heller ikke adgang til mails.

Vi ved ikke, om det hele tiden har virket på de øvrige udrejse-/hjemrejsecentre. I nogle tilfælde har politiet beslaglagt mobiltelefoner for at tjekke rejseruten hos nyankomne asylansøgere i modtagecentre mv. De vil i så fald ikke kunne modtage beskeder på nettet.

Frihedsberøvede udlændinge på Ellebæk og i diverse fængsler:

En stor del af beboerne på udrejsecentrene har pga. mulige overtrædelser af "pligterne" været frihedsberøvede – enten under varetægtsfængsling eller efter domme, som måske skal gå om nu, hvor saltosystemet igen har vist sig upålideligt. I disse perioder har de ikke kunnet modtage mails.

Indsatte i Ellebæk, i andre fængselslignende institutioner og i lukkede fængsler har normalt ingen adgang til en mobiltelefon eller pc med internetadgang, og hvis de ikke har lov til det, kan de i Ellebæk blive straffet for at have en pc, i-pad eller smartphone i cellen, normalt med 2 ugers isolationscelle, i nogle tilfælde op til 4 uger.

Under alle omstændigheder bør indsatte i Ellebæk og andre fængsler fritages for digital kommunikation. Desuden bør Justitsministeren/Udlændingeministeren tage klagepunkterne fra Europarådets Komité til forebyggelse af tortur, CPT alvorligt, frem for fortsat at afsondre de frihedsberøvede udlændinge fuldstændig fra kommunikation med omverdenen.

Argumentet om, at de bedre kan flygte fra Ellebæk, hvis de har smartphone eller pc-adgang, er ikke reelt. Flugtforsøg fra Ellebæk har været meget sjældne - de sidste 5 år vist kun et enkelt – og meget sjældnere end selvmordsforsøg, og der har været et fuldbyrdet selvmord for 1 ½ år siden i Ellebæk.

Manglende muligheder for kommunikation med omverdenen er gift for en depressiv og desperat udlænding, der er frihedsberøvet i Ellebæk, og som ikke har mulighed for at søge støtte eller forstå det meningsløse system, han/hun befinder sig i.

Behandlingen af selvmordstruede med fratagelse af alt tøj - fraset underbukser og evt. et tæppe - og placering i isolationscelle er under al kritik, ligesom det er stærkt kritisabelt at ikke alle selvmordsforsøg indberettes til US og rapporteres videre til UUI.

De reelle sundhedsmæssige personaleresressourcer og menneskelige ressourcer blandt kriminalforsorgens ansatte har desuden været alt for små, og kontaktmulighederne med personer uden for institutionerne har været blokeret næsten totalt under corona-nedlukningen fra 13/3 – 3/7, hvor besøg er udelukket.

Så vidt vi er orienteret har man heller ikke anvendt Skype til kommunikation med indsatte børn, selv om det har været foreslået af besøgsvenner (som også har været udelukket fra besøg og som er det nu under den anden nedlukning pga. corona, også selv om det generelt har været anbefalet under Kriminalforsorgen).

I øvrigt overtrådte regeringens frihedsberøvelser af udlændinge mhp. udsendelse EMRK artikel 5 i perioden, hvor ingen kunne hjemsendes pga. standsning af Dublin-overførsler fra 13/3 – 3/7, og i øvrigt manglende flyforbindelser, manglende hjælp fra IOM og indrejseforbud som følge af covid-19-epidemien.

Selv hvis en udlænding har en i-phone, smartphone el. pc, er det jo ikke sikkert, den altid fungerer, ligesom den kan være bortkommet. Eftersom udlændinge uden lovligt ophold normalt ikke kan have nogen form for lovlig indtjening, er det ikke sikkert at de kan købe sig en ny, hvis den gamle svigter. Udlændinge i udsendelsesposition har ikke brug for øget stress. De motivationsfremmende foranstaltninger har sendt mange ud i psykisk sygdom pga. stress og usikkerhed. De har ikke resulteret i mange frivillige hjemsendelser, men er nærmere en barriere herfor, idet mange voldsomt stressede og sårbare ikke kan tage en beslutning. Så meget mere som Hjemrejsestyrelsen selv hævder, at man ved at tale med de udviste kan få dem til at acceptere frivillig hjemsendelse, men at det ofte kræves at man deltager i flere møder, mener vi nærmere at den digitale kommunikation er et tilbageslag, med mindre den udelukkende anvendes som et supplement, så udlændingen har noget skriftligt at forholde sig til.

Pkt. 3.5 om betaling af hjemrejsen

SOS Racisme foreslår at § 6, stk. 1 og 2 udgår af pragmatiske grunde.

Hvor der er tale om frivillig hjemrejse er rejseudgifterne dog så små sammenlignet med, hvad et fortsat ophold i Danmark vil koste, og problemerne med at inddrive dem efter en udrejse kan nemt være så store,

at det ikke kan betale sig for statskassen at forsøge, ligesom de fleste udlændinge, der udvises, ikke har større værdier.

Pkt. 3.7 Om forholdene på indkvarteringssteder

SOS Racisme mener, at udrejse- og hjemrejsecentre bør lukkes, og folk bør have mulighed for at bo, hvor de allerede bor, og ellers må kunne fordeles ud i almindelige lejeboliger.

Desuden at udlændinge ikke bør administrativt frihedsberøves, og at frihedsberøvelsen i så fald bør mindskes til det mindst mulige, fx til en uge før hjemrejsen.

Et halvlukket institutionsmiljø med pigtrådshegn omkring, låste døre overalt og betjent af Kriminalforsorgen og med disciplinære regler fra fængselsvæsnet udgør et meget hårdt miljø for alle. Hvis man sammenligner med forholdene før der herskede opholdspligt og straffe for pligtforsømmelser, så har indførslen og omdefinitionen af pligter og udbygning af dem med en underretningspligt blot bidraget til et hårdere miljø, og til at alle konstant føler sig stressede i udrejsecentrene.

Lukkede og afsondrede miljøer som Kærshovedgård, Avnstrup og Sjælsmark og Ellebæk kan være en grobund for magtmisbrug og mobning, på samme måde som vi har set at visse lukkede psykiatriske afdelinger, fængsler, og tidligere døgninstitutioner for børn og unge har været det. Vi mener, det er en fejl at lade udrejsecentre drives af Kriminalforsorgen, i øvrigt med alt for lidt pædagogisk, omsorgs- og sundhedspersonale. De fleste indkvarterede er jo ikke kriminelle, men en del bliver kriminaliserede af de lange fængselsstraffe.

Institutionaliseringen er samtidig et angreb på de indkvarteredes liv, selvstændighed, psyke og personlighed. Når de næsten intet kan lave eller bestemme selv, og når de kun ser afmagt og en meningsløs tilværelse omkring sig, risikerer de helt at lade sig drive og miste grebet om tilværelsen og falde hen i apati, depression, uoverskuelighed og ubeslutsomhed.

Vi mener i øvrigt, at alle udlændinge, som ikke kan dansk, har ret til at få en husorden på eget sprog, og har ret til tolkning fx kort efter ankomsten til stedet, for at de kan blive viste til rette på stedet og blive oplyst om deres muligheder og pligter.

Udlændinge risikerer at blive pålagt fængselsstraffe på fx 2 – 4 uger for et mundhuggeri med en ansat. Mange i Danmark har set Youtube-videoen med ”kartofler og broccoli” hvor en dreng ikke måtte få kartofler og broccoli, og hvor faderen gentagne gange i Sjælsmarks cafeteria spurgte om det dog ikke kunne lade sig gøre, at han fik en lille kartoffel og et stykke broccoli. Faderen optog – i første omgang heldigvis for ham selv – episoden på sin mobiltelefon, og kunne lade politiet, der var blevet tilkaldt for at efterforske sagen, høre og se den. Imidlertid siger rygter, at han senere i den grad blev mobbet af personale på Sjælsmark, så han ikke kunne holde til det, men flygtede.

Vi har hørt om lignende episoder andre steder, hvor de indkvarterede i enkelte tilfælde mødes af en overdreven anvendelse af magt og arrogance hos en ansat, som kører en konflikt op, og forsøger at få udlændingen straffet. I en sag fra Kærshovedgård måtte en ansat dog gå af, da en video i retten viste, at det, som udlændingen var blevet anklaget for, havde han ikke gjort. Maduddeling og cafeteriaer er åbenbart steder hvor nogle konflikter kører op, og det er derfor belastende og utåleligt, hvis de indkvarterede er nødt til at komme der for at få noget at spise flere gange dagligt, da de jo ikke selv må tjene penge, så de kan ernære sig selv.

Vi kan slet ikke se noget formål med at institutionalisere disse mennesker, hvoraf en del formentlig havde kunnet klare sig selv og tjene samfundet, hvis de ikke havde fået ophævet deres opholdstilladelse og var blevet pålagt at udrejse til fx Syrien – også nu, hvor Danmark ikke kan tvangsudsende til Syrien.

Pkt. 3.8. Kontrolforpligtelser, motivationsfremmende foranstaltninger

Som det fremgår af pkt. 3.7 og 3.17, går SOS Racisme ind for ophævelse af de nævnte kontrolforpligtelser og desuden af de øvrige motivationsfremmende foranstaltninger, fordi de har vist sig aldrig at virke. De er – som en slags tortur og nedværdigende og livsindskrænkende foranstaltning - ødelæggende for dem, der er underlagt dem. Der er ingen logik i fx både at være pålagt opholdspligt og meldepligt, ligesom det eneste officielle formål med underretningspligten er, at den skal styrke overholdelsen af opholdspligten, og officielt desuden retsfølelsen i det danske samfund: man skal straffes, hvis man ikke overholder en pligt, især hvis man er udlænding!

Hvis Hjemrejsestyrelsen var sikker på, at den kunne udsende nogen, som ikke ville medvirke til det inden for en uge, kunne den jo få dem varetægtsfængslet indtil udsendelsen, men en tilværelse på et udrejsecenter eller Ellebæk i måneder eller år er uden mening og effekt, udover at det nedbryder psyken.

Pkt. 3.9. Tvangsudsendelser

SOS Racisme mener, man skal undgå tvangsudsendelser, især til krigsramte lande og lande, hvor tortur er udbredt.

Tvangsudsendelser er dyre, farlige og nedværdigende. Når folk i den grad modsætter sig hjemsendelse er det i reglen fordi de er bange for, hvad der kan ske med dem i deres eget land.

Flere tvangsudsendelser har ikke resulteret i en reel udsendelse, fordi de pågældende myndigheder har nægtet at modtage den tvangsudsendte. For tre år siden fik en ung mand fra Nordafrika respirationsstop i Kastrup Lufthavn under en tvangsudsendelse, hvor to politifolk lå ovenpå ham og en tredje forsøgte at mase ham ned i et flysæde, den unge mand døde få dage efter.

For nogle år siden blev en 17årig sendt til Afghanistan sammen med sin lidt ældre bror, der havde psykiske mén. Den 17-årige blev angiveligt dræbt af Taleban efter tortur. Senere er hans bror kommet tilbage til Danmark. IOM nægtede at medvirke ved udsendelse og modtagelse af brødrene, da de mente at udsendelsen var for risikabel.

I vinteren 2010-11 har 4 tvangsudsendelser af kurdere til Syrien resulteret i fængsling og forsvinden, fængsling og tortur, fængsling og løsladelse og tilbagevenden til Danmark. I det 4. tilfælde blev personen kort efter at de syriske myndigheder umiddelbart ikke havde villet tage imod ham ført ind i et rum af nogle torturbøddler og afhørt og slået med en stav i den hensigt at få ham til at skrive under på et papir, hvad han vedblivende nægtede. Han blev taget med tilbage af de ventende politifolk.

For adskillige år siden tvangsudsendte man en 18-årig dreng til Iran, hvor han blev fængslet og tortureret i mere end 2 år. Drengen havde forsøgt selvmord i Kastrup Lufthavn, men blev blot kørt på skadestuen og udsendelsen blev gennemført. Muligvis har selvmordsforsøget været en medvirkende grund til den meget lange og alvorlige tortur, idet torturbøddlerne kan have troet, han vidste noget vigtigt.

Pkt. 3.10. Varetægtsfængsling og frihedsberøvelse

SOS Racisme er imod administrativ frihedsberøvelse, medmindre der er tale om at afværge en alvorlig forbrydelse.

Vi forstår heller ikke, at man konstant i udlændingelovgivningen vil gå ud over kanten af konventionerne og bruge frihedsberøvelse som en standardløsning, hvis fx en udlænding ikke møder op til en samtale han er indkaldt til af Hjemrejsestyrelsen.

Vi forstår slet ikke, at Danmark i den grad har opprioriteret varetægtsfængsling – også for helt uskyldige overtrædelser af fx meldepligt og opholdspligt, som jo ikke gør nogen fortræd. Det er jo i strid med EMRK art. 6, stk. 2:

”Enhver, der anklages for en lovovertrædelse, skal anses for uskyldig, indtil hans skyld er bevist i overensstemmelse med loven (EMRK art. 6, stk. 2.)”

En frihedsberøvelse efter EMRK art. 5 stk 1, f er kun lovlig, hvis der er fremdrift i den – ikke som motiverende foranstaltning. Anvendes den som motiverende foranstaltning må den – sammen med udsagnet om, at ”tålt ophold skal være så utåleligt som muligt” og sammenholdt med de vilkår, som CPT fandt i Ellebæk – tolkes som tortur.

Der er flere steder i lovforslaget foreslået frihedsberøvelse af en udlænding, uden der er nogen reel begrundelse; frihedsberøvelsen skal så åbenbart virke som ”motiverende foranstaltning”, selv om man godt ved, at man ikke kan sende en person på ”tålt ophold” tilbage, fordi det vil udgøre refoulement – det er jo netop derfor, vedkommende er på ”tålt ophold”. I forvejen kan Hjemsendelsesstyrelsen uanset hvor personen på ”tålt ophold” er, jo undersøge de generelle og specifikke forhold i hjemlandet, uden at den ”tålte” person er til stede. Og i forvejen kan Hjemsendelsesstyrelsen bede politiet om at varetægtsfængsle den pågældende, pga. hele systemet med uproportionale straffe for få overtrådte daglige pligter, som ikke har noget reelt formål. Eksemplet på side 110 lyder: **”Desuden foreslås det, at en udlænding på tålt ophold, der en eller flere gange ikke har efterkommet et pålæg om meldepligt, kan frihedsberøves, såfremt det er nødvendigt for at afgøre, om der er opstået mulighed for udsendelse, jf. udlændingelovens § 32 b”.**

§ 32 b lyder: *”En afgørelse om, at en udlænding, der er meddelt afslag på en ansøgning om opholdstilladelse efter § 7, ikke kan udsendes af landet, jf. § 31, skal ændres, hvis det grundlag, som er angivet i afgørelsen, ikke længere er til stede”. (Her er der tale om en spontan flygtning, der har søgt asyl og fået afslag, men som ikke kan tilbagesendes – er det bare en fejl i lovforslaget, eller skyldes det, at der er mistanke om, at vedkommende har begået en alvorlig forbrydelse og derfor også er på ”tålt ophold”?)*

Hvad har **overtrædelse af meldepligten** en eller flere gange at gøre med **muligheden for udsendelse**? Og hvordan kan en frihedsberøvelse af en afvist asylansøger **på tålt ophold** føre til en **afgørelse af, om der er mulighed for udsendelse, uden der er tale om refoulement**?

En afvist asylansøger skal så vidt muligt frihedsberøves, hvis han/hun ikke kan fås til at medvirke til udsendelse med mindre indgribende foranstaltninger. Dvs. at man normalt skal frihedsberøve en afvist asylansøger, der ikke medvirker til sin udsendelse, hvis ikke en mindre indgribende foranstaltning – evt. sammen med en trussel om frihedsberøvelse - får ham/hende til at medvirke, se s. 109 nederst:

”Det foreslås ligeledes, at såfremt en afvist asylansøger ikke medvirker til sin udrejse, skal udlændingen så vidt muligt frihedsberøves, med mindre mindre indgribende foranstaltninger for at sikre udlændingens medvirken er tilstrækkelige”.

Pkt. 3.16. Kompetencer og klageregler

SOS Racisme finder, at eftersom manglende medvirken er foreslået at skulle kunne resultere i op til 4 måneders frihedsberøvelse, må der ikke være tale om en administrativ afgørelse, men at sagen skal for en domstol.

Frihedsberøvelse eller pålæg om opholdspligt på et udrejsecenter for manglende medvirken kommer desuden formentlig til at virke kontraproduktivt, da udlændinge her vil være afskåret fra de fleste handlinger mhp. hjemrejse.

Pkt. 3.17 Om straf

Den eksisterende ordning med voldsomme uproportionale straffe, som fra 1. juni 2021 øges så strafammen er op til 2 års fængsel for overtrædelse af melde-, opholds-, og underretningspligt en eller få gange, hvis man også tidligere har overtrådt en eller flere pligter, oplever SOS Racisme som ren chikane af indkvarterede på udrejsecentre. De skærpede straffe var oprindeligt bestemt kun at skulle ramme kriminalitetsdømte, der skulle udvises efter udstået straf, og folk på "tålt" ophold, som ikke kunne hjemsendes, men efter de første to afgørelser hos en afvist asylansøger, går anklagemyndigheden oftest efter fængselsstraf, og med et forbandet trylleslag er asylansøgeren efter en fængselsdom for pligtovertrædelser blevet til en "kriminal udvisningsdømt", med indrejseforbud i Danmark, og vil herefter blive varetægtsfængslet ved mistanke om pligtovertrædelser, pålagt underretningspligt, og vil blive nægtet familiesammenføring med sine børn og sin hustru pga. indrejseforbuddet.

De helt uproportionale straffe er en kæmpe stor belastning for beboerne på udrejsecentre og har slået mange i stykker rent psykisk. Det gælder bl.a. en mor til to småbørn, som blev adskilt fra sit mindste barn, mens barnet stadig blev ammet, og overført til Kærshovedgård. Hun overtrådte opholdspligten mange gange og blev hjemme pga. den mindstes hyppige sygdom, og afsonede en fængselsstraf på ti dage herfor, her kunne hun ikke se sine børn, og hun fik hun selvskadende adfærd. Hendes familie kørte hende frem og tilbage til Kærshovedgård hver dag i bil, fordi hun ikke kunne udholde ikke at se børnene. Efter tilbagekomst på Kærshovedgård blev hun truet med, at man pga. sigtelse for nogle flere pligtovertrædelser overvejede en ny fængselsstraf på 1 år, en af de overtrædelser hun blev dømt for, skyldtes, at hendes mand ikke kunne bringe hende tilbage til Kærshovedgård en aften pga. en kraftig storm, da et væltet træ spærrede vejen for bilen, og underrettede Udlændingestyrelsen herom. Hun blev tiltagende dårlig psykisk, og forsøgte selvmord dagen før et retsmøde, selvmordsforsøget er dog hidtil ikke blevet registreret i skemaer herom til UUI. Hun blev en måned efter idømt 3 måneders ophold i surrogat på en psykiatrisk afdeling, hvor der samtidig skulle foretages en mentalundersøgelse. Grundet Covid-epidemien kunne hun ikke se sine børn i den tid, og hendes tilstand var betydeligt forværret, da hun kom tilbage på Kærshovedgård. Hun er nu psykotisk trods medicin, og har fået afslag på opholdstilladelse til familiesammenføring med sin søn.

At en del af straffene formentlig ikke skyldes overtrådte pligter men derimod et svigtende, fejlbehæftet og upålideligt kontrolsystem, gør ikke sagen bedre; der er formentlig begået justitsmord i lange baner i det voldsomme straffecirkus!

Når vi kalder det for straffecirkus, er det også fordi, at personer, som det er lykkedes for at slippe ud af udrejsecentrenes pligter, kan risikere at komme derhen igen, hvis de efter en genoptagelse af deres sag er blevet anerkendt som flygtninge, men mangler at afsone en straf for pligtovertrædelser. Efter overstået straf er de så blevet forvandlet til "kriminal udvisningsdømte", kan overføres til Ellebæk eller et udrejsecenter, og pålægges pligter og straffes for overtrædelser af dem igen!

Vi er en lille smule usikre på, hvad der menes i lovforslaget med:

"Henset til forarbejderne til udlændingelovens § 60, stk. 1, er den i praksis anvendte strafferamme for overtrædelser i medfør af udlændingelovens § 60, stk. 1, 1. pkt., således bøde eller under skærpende omstændigheder fængsel indtil 4 måneder, og for overtrædelser i medfør af udlændingelovens § 60, stk. 1, 2. pkt., bøde eller fængsel indtil 4 måneder. Det gælder for alle afviste asylansøgere og øvrige udlændinge uden ret til at opholde sig her i landet, og som ikke er omfattet af det skærpede strafregime i udlændingelovens § 60, stk. 2. (side 139)"

Betyder det ovennævnte citat **reelt**, at de skærpede straffe hele tiden kun har skullet gælde de fire nævnte grupper : "tålt ophold, kriminalitetsdømte udviste, fremmedkrigere og folk til fare for Danmark" – altså

sådan som det var ment - og ikke de almindelige afviste asylansøgere og andre udlændinge, der er blevet administrativt udvist, fordi de har ændret forklaring, eller fordi man mener deres hjemland er blevet mere fredeligt, **nu ikke** skal idømmes de skærpede straffe for pligtovertrædelser, selv om de er blevet straffet med fængselsstraffe?

Straffene for at overtræde indrejseforbud er også uproportionale, formålsløse og vanvittige, ofte på 1 års fængsel! De lange straffe for overtrædelser af pligter og for overtrædelser af indrejseforbud var en modydelse til Dansk Folkeparti som betaling for at stemme for Finansloven for 2019.

SOS Racisme har i mange høringsvar protesteret mod de lange straffe for såvel overtrædelser af pligterne, - som er lige så overflødige som selve straffene er - som for at overtræde et indrejseforbud. Denne hang til at straffe udlændinge kan ikke ses som havende andet formål end at kombinere magtfuldkommenhed med mobning af de udlændinge, der allerede som udviste og udstødte ligger allernederst i det danske samfund, straffene kan sammenlignes med dem i filmen "Ondskab". De meningsløse uproportionale straffe overtræder menneskerettighederne. Både pligterne, straffene for ikke at overholde dem, udrejsecentrene og Ellebæk bør afskaffes!

Pkt. 3.18 Om indrejseforbud

SOS Racisme finder det foreslåede indrejseforbud helt uproportionalt og ulogisk!

Vi vil derimod foreslå, at indrejseforbud aldrig skal kunne pålægges ægtefæller til herboende eller forældre til herboende børn, medmindre udvisningsgrunden er en kriminalitetsdom for grov vold, eller hustru- eller børnemishandling eller incest. Dette af hensyn til artikel 8 i EMRK.

Det er en besynderlig tankegang, at det skulle være en stor gevinst for folk, at få længden af et indrejseforbud til Danmark halveret. Og at denne halvering af et indrejseforbud pålagt pga. manglende medvirken skal være en gulerod!!! For forældre er en adskillelse fra et barn på selv ½ eller 1 år en kæmpe belastning, og det vil et indrejseforbud nemt kunne betyde. For de fleste mennesker vil et pålæg af indrejseforbud formentlig medføre en stor vrede mod Danmark. Og at man derfor skal idømme folk et indrejseforbud medmindre de medvirker til at samarbejde om at udrejse fra Danmark inden udrejsefristen er udløbet, er fuldstændig formålsløst, urimeligt og uproportionalt!

Udlændinge er mennesker, ligesom danskere er det, og at alle vi mennesker har umistelige rettigheder bl.a. til privatliv og familieliv! Også selv om Danmark desværre ofte krænker artikel 8 i EMRK for udlændinge og for familier med dansk og med udenlandsk baggrund.

Der er ikke brug for nye krænkelser, og trods det, at nogle politikere mener, at alle udlændinge skal jages ud af Danmark, uanset om de har børn, kærester eller ægtefolk i Danmark, så har en fuldstændig urimelig og uproportional lovgivning ingen værdi i selv, men er bare til besvær for dem, det går ud over, og for deres familie, og Danmarks ry i udlandet! Her tror vi ikke, at befolkningen er lige så optaget af fremmedfjendtlige stramninger, som visse politikere er!

Pkt. 3.19. Om hjemrejsestøtte hvis udlændingen afstår fra at anke til Flygtningenævnet

SOS Racisme foreslår, at § 7, stk. 3 udelades.

§ 7, stk. 3. lyder: "En udlænding, der frafalder en klage til Flygtningenævnet om afslag på opholdstilladelse efter udlændingelovens § 7, kan få supplerende kontant hjemrejsestøtte". Jo hurtigere vedkommende kan afstå fra anke, jo større bliver støtten, dog max 20.000 kr.

Målgruppen er - så vidt vi kan forstå - tæt på dem, der i dag behandles efter Åbenbart Grundløs-proceduren. Allerede af den grund mener SOS Racisme det er en dårlig idé at indføre en halv løsning.

Efter vores mening har asylansøgere i Danmark allerede nu en dårlig retssikkerhed under asylproceduren, og vi mener, det er en stor fejl, at der ikke er mulighed for en retslig stillingtagen af en uvildig domstol, vi finder ikke at Flygtningenævnet er domstolslignende på mange områder, og de procedurer Flygtningenævnet anvender lever ikke op til standarden for en almindelig retssag om fx husleje, selv om sagens udfald kan afgøre liv og død for den pågældende.

Asylsager i Danmark foregår for låste døre for ikke at afsløre asylansøgeren over for nogle fra hjemlandet, som kunne forfølge og udsætte ham eller hende for fare ved en evt. hjemsendelse. Den manglende åbenhed er dog en vigtig indskrænkning af retssikkerheden, selv om den er nødvendig.

Der mangler dokumentation i form af båndoptagelse af samtalen/samtalerne med sagsbehandleren i Udlændingestyrelsen, og af båndoptagelse af sagsbehandlingen i Flygtningenævnet undtagen voteringen. Afhøringerne i 1. instans er ofte så lange, at asylansøgeren er udtrættet, inden de er færdige. De fleste sager afgøres på grund af anseelsen af troværdighed af den asylansøgende, hvorfor der lægges stor vægt på detaljer og udsagn og fornemmelser i Nævnet af, om flygtningen taler sandt, og fortæller præcis samme historie igen og igen. Afvigelser mellem to forklaringer tolkes som udbygninger eller usandheder. Der mangler uddannede tolke, og krav om brug af autoriserede tolke. Der mangler bedre mulighed for afhøring af vidner. Påstande om tortur er sjældent søgt dokumenteret, når en asylsag skal afgøres, og selv efter afgørelser fra FN's Menneskerettighedsråd lægeundersøges den pågældende asylansøger ikke altid herfor, hvis Flygtningenævnet i øvrigt ikke finder at vedkommende er tilstrækkelig troværdig. Den anvendte metode til aldersbestemmelse af børn og unge er upålidelig, men tillægges alligevel afgørende betydning.

Asylansøgeren bør have ret til advokathjælp inden den første asylafhøring. Der er en meget stor forskel på, i hvor mange procent af sagerne, de enkelte dommere i Flygtningenævnene omstøder et afslag fra Udlændingestyrelsen, flere dommere omstøder ingen afslag igennem et helt år. Der tages meget lidt hensyn til beskyttelsesgrunde – både generelle og specifikke, - og i hvert fald i mange offentliggjorte resumeer er afslagene ofte præget af de samme floskler, der skal matche en vending i en lovparagraf.

SOS Racisme mener allerede nu, at selve konstruktionen af Flygtningenævnet, FLN, hvor den ene ud af tre voteringsberettigede personer er ansat i eller af Udlændingeministeriet, er en hån mod en asylansøgers ret til at få en ny og uvildig behandling af asylsagen. Men samtidig – trods en faldende omgørelsesprocent af sager i Flygtningenævnet fra 21% i 2015 til 16% i 2019, - kan Flygtningenævnet dog samle nogle af de mest urimelige afslag på asyl op, og FLN sender i en del tilfælde asylsagen tilbage til fornyet behandling i Udlændingestyrelsen, hvis den ikke er godt nok oplyst, hvilket rimeligt ofte er sket, bl.a. i Somaliasager og inddragelsessager, eller når FLN har fået kritik af fx FN's komité mod tortur for ikke at have undersøgt asylansøgerens påstand om at have været udsat for tortur.

Vi ser jo, at anerkendelsesprocenten i Udlændingestyrelsen også er faldet meget fra 85% i 2015, 72% i 2016, 36% i 2017, 56% i 2018 og 57% i 2019. Hertil kommer at en masse sager nu tages op igen af Udlændingestyrelsen, med det formål, at forsøge at få flygtningen til at vikle sig ind i "divergerende og udbyggende" forklaringer i forhold til en forklaring, der måske ligger 5 – 10 år tilbage. Og her vil man så gå efter, om man kan hævde, at asylansøgeren den gang har "løjet" for Udlændingestyrelsen/ eller Flygtningenævnet. Mange flygtninge har PTSD, som medfører koncentrations- og hukommelsesproblemer, der er mange oversættelsesproblemer og intet krav om lydoptagelse, der ellers i nogle tilfælde kunne afsløre en ukorrekt oversættelse, der kan føre til misforståelser, og der kan være oversættelsesfejl af datoer mellem den islamiske og den gregorianske kalender, ligesom stednavne skrevet med andre skrifttyper kan oversættes forkert. Vi frygter en epidemi af inddragne opholdstilladelser baseret på et fejlagtigt grundlag nu.

For det første er Danmark det første europæiske land der har taget asylstatus fra syriske flygtninge. Danmark ved ligesom de øvrige europæiske lande godt, at der ikke er sikkert i Syrien, heller ikke i Damaskus-regionen. Det kan man i øvrigt forvise sig om ved at se i ACLED's databaser om Syrien. Der registreres jævnligt personer døde efter tortur i regimets fængsler i Damaskus og i den landlige del af Damaskusområdet.

Flygtningenævnet tiltræder, at den generelle sikkerhedssituation i Mogadishu er forbedret væsentligt i forhold til 2012, og at situation er forbedret i et sådant omfang, at klageren vil kunne sendes tilbage til Somalia uden at risikere at blive udsat for sådanne forhold, at han er omfattet af udlændingelovens § 7, stk. 2, jf. udlændingelovens § 31, stk. 1. Nævnet bemærker herved, at klageren oprindeligt er udrejst af Somalia på grund af borgerkrigen, og at han hverken da eller nu havde nogle konkrete konflikter med myndigheder eller grupperinger i Somalia. Soma/2017/44/MJM

Danmark er desværre også et af de første – forhåbentlig fortsat det eneste – europæiske land, der finder det OK at hjemsende folk til Somalia – selv hvis de har haft konflikter med al-Shabaab. Man medregner ikke, at al-Shabaab har en effektiv efterretningstjeneste, og fx. typisk har navnene på flypassagerer, samt kendskab til indbookninger på hoteller, og har spioner mange steder i Mogadishu.

Udlændingemyndighederne påstår at forholdene er sikre i Somalia, uanset, at der samtidig med, at man for alvor begyndte at inddrage opholdstilladelser og udvise somaliere i 2017 skete en stigning i registrerede civile dødsfald, og uanset at en terroraktion 14. oktober 2017 i hovedstaden dræbte 587 stort set alle civile.

Antal dræbte civile i Somalia var ifølge ACLED's optælling i ACLEDDATA.COM pr. 4/1/2020 følgende:

2010	732
2011	550
2012	641
2013	762
2014	838
2015	670
2016	928
2017	1837
2018	786
2019	925

Over 40% af de civile dødsfald i 2015 – 2019 inkl. de terrordræbte ved det omtalte lastbil-bombeangreb fandt sted i Mogadishu, som regeres af Forbundsstaten. Så ifølge ACLEDDATA's tal over dræbte civile var det lodret forkert, når Flygtningenævnet 2 måneder efter, i december 2017 i et resumé af et asylafslag skrev, at uprofilerede personer i Mogadishu ikke risikerer asylbegrundende overgreb alene ved deres blotte tilstedeværelse (vores fremhævelse). FN og UNHCR advarer fortsat i 2020 om ikke at tvangstilbagesende nogen til Somalia, samt at Mogadishu ikke kan udgøre et Internt Flugt Alternativ (IFA). Dansk Flygtningehjælp tolker i øvrigt den herunder omtalte fælles rapport med Udlændingestyrelsen modsat af, hvordan Flygtningenævnet og Udlændingestyrelsen tolker den, nemlig at det ikke er sikkert at tvangsudsende nogen til Mogadishu.

” Ansøgeren har som asylmotiv henvist til, at han frygter at blive ramt af al-Shabaabs bombesprængninger og mordattentater eller at blive slået ihjel i kampene mellem al-Shabaab og myndighederne. Til støtte herfor har ansøgeren henvist til, at han utallige gange har overværet kampe mellem al-Shabaab og myndighederne. Der var tale om kampe, hvor ansøgeren tilfældigt befandt sig i nærheden, og angrebene var ikke rettet mod ansøgeren. Ansøgeren følger med i de lokale nyheder og finder fortsat, at det er usikkert og farligt for civile at opholde sig i Mogadishu. For nyligt blev et kvindeligt familiemedlem slået ihjel i forbindelse med et bombeangreb. Flygtningenævnet kan lægge ansøgerens forklaring til grund. Ansøgeren har alene henvist til de generelt vanskelige forhold i Somalia, herunder i Mogadishu. Det fremgår af det foreliggende baggrundsmateriale, herunder Udlændingestyrelsens og Dansk Flygtningehjælps fact finding rapport, South and Central Somalia, Security Situation, al-Shabaab Presence, and Target Groups, udgivet marts 2017, og EASO Country of Origin Information Report, Somalia Security Situation, udgivet februar 2016, at uprofilerede personer i Mogadishu ikke risikerer asylbegrundende overgreb alene ved deres blotte tilstedeværelse. Det samme fremgår af dom af 10. september 2015 fra Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol (sag 4601/14), navnlig præmis 73 og 74. (...) Flygtningenævnet lægger til grund, at ansøgeren i forhold til al-Shabaab er uprofileret, ligesom han ikke er omfattet af nogle af de grupper, som ifølge de ovenfor nævnte rapporter særligt er mål for angreb fra al-Shabaab. Ansøgeren har forklaret, at han ikke har haft konflikter med de somaliske myndigheder eller med AMISOM. De

generelle forhold i Mogadishu kan, om end de er vanskelige, således ikke begrunde at der meddeles ansøgeren opholdstilladelse.” soma/2017/48/DTO.

I en anden afgørelse fra 2020 hedder det:

(...) ”Flygtningenævnet finder på baggrund af de foreliggende baggrundsoplysninger, at situationen i Buulale i Galgaduud-provinsen, hvor klageren kommer fra, er ændret således, **at ikke enhver ved sin blotte tilstedeværelse vil være i risiko for overgreb i strid med Den Europæiske Menneskerettighedskonventions artikel 3. Forholdene er – om end de fortsat er skrøbelige og uforudsigelige – forbedrede, og ændringerne findes ikke at være af helt midlertidig karakter.** Betingelserne for at inddrage opholdstilladelsen efter udlændingelovens § 19, stk. 1, nr. 1, er således opfyldt. Ved vurderingen heraf er det lagt til grund, at klagerens hjemområde er kontrolleret af al-Shabaab. Ophold i al-Shabaab kontrollerede områder er dog ikke tilstrækkelig til opnåelse af asyl for personer, der er uprofilerede uden individuelle konflikter med al-Shabaab. Flygtningenævnet har herudover lagt vægt på, at al-Shabaabs måde at operere på generelt har ændret sig fra at være vilkårlige angreb mod civilbefolkningen til at være målrettede angreb mod profilerede personer, ligesom det er indgået i vurderingen, at disse angreb ikke foretages i områder, hvor al-Shabaab de facto har kontrollen. Flygtningenævnet finder på denne baggrund, at en udsendelse af klageren til Somalia, herunder til klagerens hjemområde, ikke længere udgør en krænkelse af Danmarks internationale forpligtelser, herunder artikel 3 i Den Europæiske Menneskerettighedskonvention. soma/2020/65/MME

Pkt. 4. Forholdet til Danmarks internationale forpligtelser

Grundprincipper i EMRK, Flygtningekonventionen og Konventionen mod tortur er, at ingen stat må tilbagesende en person til et land, hvor vedkommende risikerer forfølgelse, tortur, dødsstraf, eller umenneskelig eller nedværdigende behandling, da dette vil udgøre refoulement. Sufi- og Elmi-dommen (EMD, 2011) fastslog at det overskred EMRK art. 3 at tilbagesende nogen til Mogadishu, da enhver ville være i livsfare pga. sin blotte tilstedeværelse i Mogadishu. Hjemsendelsesloven forudsætter som grundregel at de danske udlændingemyndigheders og Flygtningenævnets afgørelser er korrekte, og danske politikere påstår, at de går ind for armslængdeprincippet og lader et uvildigt organ, Flygtningenævnet, afgøre sagen uden indblanding fra regeringen, og at det derfor er helt korrekt at tilbagesende alle afviste asylansøgere til det land, de er flygtet fra. Regeringen lader som om, at Flygtningenævnets afgørelser er uvildige og ikke kan være forkerte! Også selv om regeringen godt ved, at nævnets koordinationsudvalg heller ikke er uvildigt i sin opbygning, men omfatter formanden for Flygtningenævnet, som er dommer, en advokat indstillet af Advokatsamfundet og en repræsentant fra Udlændinge- og Integrationsministeriet, som typisk er højt placeret dér, aktuelt kontorchefen for Asyl og visum.

Tilbagesendelser til Somalia har fundet sted siden 2016 på trods af, at FN specifikt har advaret Danmark imod tvangshjemsendelser til Somalia og advaret mod at bruge Mogadishu som internt flugtalternativ. Somalia har siden 2008 været nr. 1 eller 2 på listen over verdens mest skrøbelige lande, idet Yemen var endnu mere skrøbeligt i 2019-20, og Syd-Sudan lå som nr. 1 i 2014-15 samt 2017-18, mens Somalia var det mest skrøbelige land i 2016. Trods fortsat krig i landet, trods det, at landet fortsat er skrøbeligt, og det er usikkert, om hvorvidt det fortsat vil være et sammenhængende land, idet nogle delstater har erklæret sig selvstændige, har Danmark tvangstilbagesendt somaliere og mulige somaliere til Mogadishu, for ca. et år siden endda en kvinde med Etiopisk pas. Nævnet har i forløbet brugt usande og til dels selvmodsigende udsagn i deres afslag om, at situationen i Mogadishu er forbedret, og i hvor høj grad civile, der er uprofilerede, er i risiko for attentater fra al-Shabaab, også selv om der i 2019 ifølge ACLEDDATA.com var flere registrerede civile krigsdødsfald i Somalia end i 2011.

Artikel 6 i FN's: Verdenserklæringen om menneskerettighederne lyder:

”Ethvert menneske har overalt i verden ret til at blive anerkendt som retssubjekt”.

Hjemrejseloven og Udlændingeloven tilsammen bryder **med mange af de rettigheder og principper**, der er nævnt i Verdenserklæringen om menneskerettighederne.

Ved et samråd i forbindelse med et lovforslag om indførelse af underretningspligten for udviste på ”tålt ophold” og ”kriminelle dømt” omtalte daværende Udlændinge- og Integrationsminister Inger Støjberg de udviste som krigsforbrydere og kriminelle og sagde: ”Danmark skylder dem intet!”, ligesom hun har udtalt, at ”tålt ophold skal være så utåleligt som muligt”. Her mener vi, at der er tale om en overskridelse af forbuddet mod tortur og nedværdigende og umenneskelig behandling, også selv om Højesteret tidligere først har ophævet pligterne, fordi de overskred Danmarks internationale forpligtelser, efter 4 år eller efter

3 år og 11 måneder! Men det er usandt, at Danmark ikke skylder de udviste noget, for Danmark skylder enhver, der opholder sig under dansk jurisdiktion, at overholde menneskerettighederne! Det gælder ikke kun menneskerettighederne nævnt i Den Europæiske Menneskerettighedskonvention, men også i alle de FN-konventioner, som Danmark er med i og i EU's charter om grundlæggende rettigheder. Den efterfølgende socialdemokratiske minister på området og Justitsministeren har samme tendenser i deres ordvalg som Inger Støjberg: blot at bruge betegnelsen "motiverende" eller "motivationsfremmende" foranstaltninger, som reelt jo bidrager til at nedbryde en person, i formodning om, at vedkommende så accepterer tilbagesendelse til hjemlandet, er en form for fysisk og psykisk tortur. Den har til formål at skræmme dem i udrejsecentre og i Ellebæk til "medvirken" til hjemsendelse, men skræmmer dem nærmere til at gå under jorden og forsøge at få asyl i et land med mere respekt for udlændinges menneskerettigheder end Danmark. Og til at skræmme afviste asylansøgere og andre udviste til at medvirke frivilligt til deres hjemsendelse for at undgå udrejsecentre, varetægtsfængsling, fængselsdisciplin, eller administrativ frihedsberøvelse i Ellebæk eller et andet sted uden en reel retsbehandling. Nogle ved ikke, hvorfor de er frihedsberøvet, og mange har end ikke talt med de advokater, der skal forsvare dem i retten, før en varetægtsfængsling forlænges, og mange ved ikke, at de selv kan vælge en advokat, og har ikke mulighed for at orientere sig om, hvilke advokater, der vil gøre et gedigent arbejde på at få dem løsladt.

Danmark har indført "motiverende" eller "motivationsfremmende" foranstaltninger såsom opholdspligt i udrejsecentre, frihedsberøvelse i Ellebæk detentionscenter, melde-, opholds-, og underretningspligt, og straffer folk med straffe, der er helt uproportionale set i relation til den "forbrydelse" eller pligtforsømmelse", der udløser straffen. Politikerne har oprindeligt kun drøftet disse uproportionale straffe i relation til udviste på "tålt ophold" og "kriminelle dømt". Rigsadvokaten har egenhændigt udstrakt straffene til også at gælde afviste asylansøgere, som ikke har generet nogen personer, men blot søgt international beskyttelse i Danmark, som er blevet afslået. Efter to afgørelser efter en mildere straftabel for pligtovertrædelser op til over 1500 gange, skal Anklagemyndigheden nu overveje at gå efter fængselsstraf 3. gang der rejses tiltale for overtrædelser af "pligterne". En fængselsstraf vil betyde, at en afvist asylansøger desuden straffes med udvisningsdom og indrejseforbud, og med pålæg af underretningspligt, som i lovforslaget omkring dens indførelse kun var beregnet på folk på tålt ophold og kriminalitetsdømte udlændinge, samt varetægtsfængsling og hårdere fængselsdomme ved sigtelse for nye overtrædelser af pligterne. Hertil kommer, at indrejseforbuddet normalt forhindrer familiesammenføring med herboende ægtefælle og børn, ligesom der nu er lovforslag om, at man ikke med en fængselsstraf bag sig nogensinde skal kunne blive dansk statsborger.

Trods det faktum at salto-systemet som anvendes på Kærshovedgård og Sjælsmark har vist sig fejlbehæftet og upålideligt og af denne grund ikke benyttes aktuelt, er der henvist til saltologgen i lovforslaget. Sigtelserne mod personer fra tidspunkter med datanedbrud blev først ophævet, samtidig med, at Datatilsynet påbegyndte en undersøgelse af forholdene i august 2020, - dette er også et indicium for, hvor ringe retssikkerhed de udviste udlændinge bliver forundt. En sigtelse, der kan medføre fængselsstraf foruden de nævnte afledede forhold, er naturligvis meget ubehagelig at bære rundt på, ligesom en uretfærdig varetægtsfængsling er. Der findes ikke nogen reel begrundelse for varetægtsfængsling, når en person har overtrådt en eller flere pligter ved en eller flere lejligheder, idet forpligtelsen ikke skader nogen. Varetægtsfængslingen her bryder principperne i artikel 2, 6, 7, 10 og 11 i Verdenserklæringen om Menneskerettighederne.

De relevante artikler i Verdenserklæringen, hvor de udviste udlændinges menneskerettigheder overskrides, er markeret med fed skrift. Mange af indskrænkningerne kommer fra tidligere lovgivning, der kun er videreført her, men det nye lovforslag har også medført yderligere indskrænkninger, fx at myndighederne kan inddrage alt materiale fra de udvistes telefoner, papirer, elektroniske devices og sociale medier, uden der er tale om efterforskning af kriminalitet.

FN: Verdenserklæringen om menneskerettighederne (1948):

Da anerkendelse af den mennesket iboende værdighed og af de lige og ufortable rettigheder for alle medlemmer af den menneskelige familie er grundlaget for frihed, retfærdighed og fred i verden, da tilsidesættelse af og foragt for menneskerettighederne har ført til barbariske handlinger (...), da det er af afgørende betydning, at menneskerettighederne beskyttes af loven, hvis ikke mennesket som en sidste udvej skal tvinges til at gøre oprør mod tyranni og undertrykkelse,(...),

proklamerer PLENARFORSAMLINGEN derfor nu denne **VERDENSERKLÆRING OM MENNESKERETTIGHEDERNE** som et fælles mål for alle folk og alle nationer med det formål, at ethvert menneske og ethvert samfundsorgan stedse med denne erklæring for øje skal stræbe efter gennem undervisning og opdragelse at fremme respekt for disse rettigheder og friheder og gennem fremadskridende nationale og internationale foranstaltninger at sikre, at de anerkendes og overholdes overalt og effektivt, både blandt befolkningerne i medlemsstaterne og blandt befolkningerne i de områder, der befinder sig under deres styre.

Artikel 1.

Alle mennesker er født frie og lige i værdighed og rettigheder. De er udstyret med fornuft og samvittighed, og de bør handle mod hverandre i en broderskabets ånd.

Artikel 2.

Enhver har krav på alle de rettigheder og friheder, som nævnes i denne erklæring, uden forskelsbehandling af nogen art, f. eks. på grund af race, farve, køn, sprog, religion, politisk eller anden anskuelse, national eller social oprindelse, formueforhold, fødsel eller anden samfundsmæssig stilling.

Der skal heller ikke gøres nogen forskel på grund af det lands eller områdes jurisdiktionsforhold eller politiske eller internationale stilling, til hvilket en person hører, hvadenten dette område er uafhængigt, under formynderskab eller er et ikke selvstyrende område, eller dets suverænitet på anden måde er begrænset.

Artikel 3.

Enhver har ret til liv, frihed og personlig sikkerhed.

Artikel 4.

Ingen må holdes i slaveri eller trældom; slaveri og slavehandel under alle former skal være forbudt.

Artikel 5.

Ingen må underkastes tortur eller grusom, umenneskelig eller vanærende behandling eller straf.

Artikel 6.

Ethvert menneske har overalt i verden ret til at blive anerkendt som retssubjekt.

Artikel 7.

Alle er lige for loven og har uden forskelsbehandling af nogen art lige ret til lovens beskyttelse. Alle har ret til lige beskyttelse mod enhver forskelsbehandling i strid mod denne erklæring og mod enhver tilskyndelse til en sådan forskelsbehandling.

Artikel 8.

Enhver har ret til en fyldestgørende oprejsning ved de kompetente nationale domstole for handlinger, der krænker de fundamentale rettigheder, som forfatningen eller loven giver vedkommende.

Artikel 9.

Ingen må underkastes vilkårlig anholdelse, tilbageholdelse eller landsforvisning.

Artikel 10.

Enhver har under fuld ligeberettigelse krav på en retfærdig og offentlig behandling ved en uafhængig og upartisk domstol, når der skal træffes en afgørelse med hensyn til hans rettigheder og forpligtelser og med hensyn til en hvilken som helst mod ham rettet strafferetlig anklage.

Artikel 11.

1. Enhver, der anklages for et strafbart forhold, har ret til at blive anset for uskyldig, indtil hans skyld er godtgjort i henhold til lov ved en offentlig retshandling, hvorunder han har fået alle de garantier, der er

fornødne for hans forsvar.

2. Ingen må anses for skyldig i noget strafbart forhold på grund af nogen handling eller undladelse, der ikke i henhold til national eller international ret var strafbar på det tidspunkt, da den blev begået. Der skal heller ikke kunne idømmes strengere straf end fastsat på den tid, da det strafbare forhold blev begået.

Artikel 12.

Ingen må være genstand for vilkårlig indblanding i private forhold, familie, hjem eller korrespondance, ej heller for angreb på ære og omdømme. Enhver har ret til lovens beskyttelse mod sådan indblanding eller angreb.

Artikel 13.

1. Enhver har ret til at bevæge sig frit og til frit at vælge opholdssted indenfor hver stats grænser.

2. Enhver har ret til at forlade et hvilket som helst land, herunder sig eget, og til at vende tilbage til sit eget land.

Artikel 14.

1. Enhver har ret til i andre lande at søge og få tilstået asyl mod forfølgelse.

2. Denne ret må ikke påberåbes ved anklager, der virkelig hidrører fra ikke-politiske forbrydelser eller fra handlinger i strid med De forenede Nationers formål og principper.

Artikel 15.

1. Enhver har ret til en nationalitet.

2. Ingen må vilkårligt berøves sin nationalitet eller nægtes ret til at skifte nationalitet.

Artikel 16.

1. Uden begrænsninger af racemæssige, nationalitetsmæssige eller religiøse grunde har mænd og kvinder, der har nået myndighedsalderen, ret til at gifte sig og stifte familie. De har krav på lige rettigheder med hensyn til indgåelse af ægteskab, under ægteskabet og ved dets opløsning.

2. Ægteskab skal kun kunne indgås med begge parter frie og fulde samtykke.

3. Familien er samfundets naturlige og fundamentale enhedsgruppe og har krav på samfundets og statens beskyttelse.

Artikel 17.

1. Enhver har ret til at eje ejendom såvel alene som i fællig med andre.

2. Ingen må vilkårligt berøves sin ejendom.

Artikel 18.

Enhver har ret til tanke-, samvittigheds- og religionsfrihed: denne ret omfatter frihed til at skifte religion eller tro og frihed til enten alene eller i fællesskab med andre, offentligt eller privat, at give udtryk for sin religion eller tro gennem undervisning, udøvelse, gudsdyrkelse og overholdelse af religiøse forskrifter.

Artikel 19.

Enhver har ret til menings- og ytringsfrihed; denne ret omfatter frihed til at hævde sin opfattelse uden indblanding og til at søge, modtage og meddele oplysning og tanker ved et hvilket som helst meddelelsesmiddel og uanset landegrænser.

Artikel 20.

1. Alle har ret til under fredelige former frit at forsamles og danne foreninger.

2. Ingen kan tvinges til at være medlem af en forening.

Artikel 21.

Enhver har som medlem af samfundet ret til social tryghed og har krav på, at de økonomiske, sociale og kulturelle rettigheder, der er uundværlige for hans værdighed og hans personligheds frie udvikling, gennemføres ved nationale foranstaltninger og internationalt samarbejde og i overensstemmelse med hver stats organisation og hjælpemidler.

1. Enhver har ret til arbejde, til frit valg af beskæftigelse, til retfærdige og gunstige arbejdsvilkår og til beskyttelse mod arbejdsløshed.

2. Enhver har uden forskel ret til lige løn for lige arbejde.

3. Enhver, der arbejder, har ret til et retfærdigt og gunstigt vederlag, der sikrer ham selv og hans familie en menneskeværdig tilværelse, og om fornødent tillige til andre sociale beskyttelsesforanstaltninger.

4. Enhver har ret til at danne og indtræde i fagforeninger til beskyttelse af sine interesser.

Artikel 24.

Enhver har ret til hvile og fritid, herunder en rimelig begrænsning af arbejdstiden, og til periodisk ferie med løn.

Artikel 25.

1. Enhver har ret til en sådan levestandard, som er tilstrækkelig til hans og hans families sundhed og velvære, herunder til føde, klæder, bolig og lægehjælp og de nødvendige sociale goder og ret til tryghed i tilfælde af arbejdsløshed, sygdom, uarbejdsdygtighed, enkestand, alderdom eller andet tab af fortjenstmulighed under omstændigheder, der ikke er selvforskyldt.

2. Mødre og børn har krav på særlig omsorg og hjælp. Alle børn skal, hvadenten de er født i eller udenfor ægteskab, have den samme sociale beskyttelse.

Artikel 26.

1. Enhver har ret til undervisning. Undervisningen skal være gratis, i det mindste på de elementære og grundlæggende trin. Elementær undervisning skal være obligatorisk. Teknisk og faglig uddannelse skal gøres almindelig tilgængelig for alle, og på grundlag af evner skal der være lige adgang for alle til højere undervisning.

2. Undervisningen skal tage sigte på den menneskelige personligheds fulde udvikling og på at styrke respekten for menneskerettigheder og grundlæggende friheder. Den skal fremme forståelse, tolerance og venskab mellem alle nationer og racemæssige og religiøse grupper, og den skal fremme De forenede Nationers arbejde til fredens bevarelse.

3. Forældre har førsteret til at vælge den form for undervisning, som deres børn skal have.

Artikel 27.

1. Enhver har ret til frit at deltage i samfundets kulturelle liv, til kunstnydelse og til at blive delagtiggjort i videnskabens fremskridt og dens goder.

2. Enhver har ret til beskyttelse af de moralske og materielle interesser, der hidrører fra en hvilken som helst videnskabelig, litterær eller kunstnerisk frembringelse, som vedkommende har skabt.

Artikel 28.

Enhver har krav på en social og international orden, i hvilken de i denne erklæring nævnte rettigheder og friheder fuldt ud kan virkeliggøres.

Artikel 29.

1. Enhver har pligter overfor samfundet, der alene muliggør personlighedens frie og fulde udvikling.

2. Under udøvelsen af sine rettigheder og friheder er enhver kun underkastet de begrænsninger, der er fastsat i loven alene med det formål at sikre skyldig anerkendelse af og hensyntagen til andres rettigheder og friheder og med det formål at opfylde de retfærdige krav, som moralen, den offentlige orden og det almene vel stiller i et demokratisk samfund.

3. Disse rettigheder og friheder må i intet tilfælde udøves i strid med De forenede Nationers formål og principper.

Artikel 30.

Intet i denne erklæring må fortolkes som givende nogen stat, gruppe eller enkeltperson hjemmel til at indlade sig på nogen virksomhed eller foretage nogen handling, der tilsigter at nedbryde nogen af de heri opregnede rettigheder og friheder.

Det ser desværre ud som om regeringen med lovforslaget fuldstændig har tilsidesat denne vigtige del af menneskeretten for de udviste udlændinge, og bestemt sig for, at menneskerettighedskonventionerne ikke kommer udviste udlændinge ved! Men det gør de jo! De menneskerettighedskonventioner, som Danmark har ratificeret gælder ethvert menneske der befinder sig under dansk jurisdiktion, uanset om det opholder sig lovligt eller ulovligt i Danmark!

Det aktuelle lovforslag viderefører og skærper yderligere asyl- og udlændingepolitikken siden 2015, der går ud på, at så få udlændinge uden for EU/EØS og så få asylansøgere som muligt skal komme til Danmark, - og at de, der er her, skal behandles så utåleligt som muligt for at skræmme dem væk fra Danmark.

EU- og EØS-borgere har dog en mere sikker retstilstand, da danske regeringer har og har haft mere respekt for EU-Domstolens afgørelser og de konsekvenser en afgørelse vil have for Danmark, end for Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol, EMD.

De seneste udlændingeministre er fortsat villige til at tage en "procesrisiko" ved EMD, når det gælder den danske stats menneskerettighedsovertrædelser over for udenlandske borgere, især flygtninge og asylansøgere, som de gerne vil behandle retsløst og ringe, med det formål at afskrække enhver fra at søge asyl i Danmark. Også når det gælder den beskyttelse af menneskeretten, der ligger i de enkelte konventioner: om forbud mod tortur, om elimination af racediskrimination, om flygtnings retsstilling, om politiske, borgerlige, økonomiske, sociale og kulturelle rettigheder, om børns og om kvinders rettigheder m.v., tages der i det fremsatte lovforslag ikke stilling til konventionernes begrænsninger for lovgivningen.

Pkt. 5. Økonomiske konsekvenser

Punktet er ubeskrevet ved høringen, men i et svar til Rosa Lund, UUI, oplyste udlændingeministeren, at den årlige udgift til en plads i et asylcenter var ca. 120.000 kr., mod - i et udrejsecenter - ca. 300.000 kr. Vi ved ikke, hvad en plads i Ellebæk koster, formentlig er den endnu dyrere, trods de endnu ringere vilkår.

Hertil skal lægges betragtelige samfundsmæssige udgifter til:

- Indlæggelser til behandling for de psykiske lidelser og tilstande, som de motivationsfremmende foranstaltninger påfører eller aggraverer for de indkvarterede og for de indsatte i Ellebæk
- Surrogatfængslinger og retspsykiatriske undersøgelser på regionernes psykiatriske afdelinger, fx. når sindslidende bliver straffet for overtrædelser af pligterne
- Betragtelige beløb til merudgifter som de uproportionale og uretfærdige straffe koster i fængselspladser, politiudgifter og retsvæsen
- Store beløb til drift af salto-systemet, som er upålideligt
- På sigt må der vel også tillægges udgifter forårsaget af kriminalitet og stofmisbrug blandt dele af de indkvarterede på udrejsecentrene
- Udgifter til de børneliv der smadres, og til støtte af den anden forælder, som stresses og er pålagt ekstra opgaver, udgifter og genvordigheder mens den anden forælder er i fængsel. Et barn havde 6 personer omkring sig i forbindelse med at en forælder var på et udrejsecenter. Man må tænke på, at angst og stress og savn hos børnene i høj grad underminerer deres tryghed, sociale, emotionelle og intellektuelle udvikling
- Når de indkvarteredes lovpligtige behov for tolkning også skal tages hensyn til, så at de forstår, hvordan de skal efterkomme deres "pligter", eller skal have oversat en begrundelse for, hvad de er sigtet for, eller har brug for tolk i forbindelse med en advokatsamtale og i retten, vil alene dette også repræsentere en stor udgift
- Når man ikke vil tage konsekvensen af pandemien, men opretholder opholdspligten på udrejsecentrene, på trods af at der allerede har været flere Covid-udbrud på Kærshovedgård, og ikke løslader de indsatte i Ellebæk, selv om frihedsberøvelsen af dem intet formål har lige nu, hvor de ikke kan hjemsendes pga. Coronapandemien, må det jo koste på statens budgetter.
- En udgift kan være til en eventuel fremtidig retssag ved EMD, og selv om nogle ministre taler om, at "tage en procesrisiko" eller "det må en dommer afgøre", har man pligt til at overholde lovgivningen i Danmark, inkl. EMRK, jf. implementeringsloven af 1992.
- Da udviste udlændinge er under dansk jurisdiktion og har pligt til at opholde sig på et udrejsecenter, har staten også pligt til så godt som muligt at beskyttet deres liv. Under Covid-

epidemien vil det bl.a. sige at sikre sig, så godt som muligt imod et udbrud i udrejsecentre og Ellebæk

- Her må man i det mindste skabe forhold, som gør, at de indkvarterede kan holde afstand og opretholde en god hygiejne: dvs. indplacere alle i enkeltværelser med tilknyttet bad, med mindre der er tale om par; sørge for at meldestandere (hvis systemet genoptages) er placeret med stor afstand imellem, sørge for brede døre og gange, eller undlade døre ved indgangen til lokaler med meldestandere, sørge for at der altid er nok værnemidler til rådighed for beboerne, som ikke slev kan tjene penge, og undgå så vidt muligt at bringe smitte ind på udrejsecentre ved at ophæve opholdspligten midlertidigt for de indkvarterede, der har familie, og som kan bo hos familien.
- Hvis disse forhold ikke kan ændres, må man lade de indkvarterede tage ophold fx på hoteller.

Pkt. 5.2. Implementeringsmæssige konsekvenser

SOS Racisme er stærkt uenige i det formålstjenlige med digital kommunikation, se pkt. 3.3

Pkt. 7. Administrative konsekvenser for borgerne

SOS Racisme er helt uenige.

Digital kommunikation risikerer ikke at kunne tilgås af udlændingen, og nogle udlændinge vil ikke kunne forstå teksten. Af hensyn til retssikkerheden bør pligter forkyndes for dem med brug af tolk, se pkt. 3.3

Pkt. 9. Forholdet til EU-retten

SOS Racisme mener det er helt forkert hvis Hjemrejsestyrelsen meddeler indrejseforbud før en udlænding har overskredet udrejsefristen, for at kunne lægge pres på udlændingen

”Det er derfor Udlændinge- og Integrationsministeriets vurdering, at udlændingemyndighederne fremover som noget nyt bør kunne meddele en udlænding, der ikke har ret til at opholde sig her i landet, og som ikke medvirker til sin hjemrejse eller udrejse, et indrejseforbud, uanset at udlændingen er meddelt en frist for frivillig udrejse, og at denne endnu ikke er udløbet. Indrejseforbuddet meddeles som følge af udlændingemyndighedens afgørelse om medvirken.”

SOS Racisme forstår ikke, hvad der menes med, at afgørelsen om medvirken er foreneligt med udsendelsesdirektivet: ”Lovforslagets element om meddelelse af indrejseforbud som følge af en afgørelse om medvirken til hjemreisen vurderes at være foreneligt med udsendelsesdirektivets artikel 11.” Udsendelsesdirektivet understreger, at man – trods magtfuldkommenhed – også skal respektere udlændinges menneskerettigheder, er det her skoen trykker?

Konklusion:

Lovforslaget rummer bl.a.:

- flere muligheder for administrativ frihedsberøvelse,
- administrativ beslutning om pålæg om ophold på et udrejsecenter, som nærmest kan sammenlignes med et åbent fængsel
- Hjemsendelsesstyrelsens ensidige afgørelse af, at en udvist udlænding ikke medvirker til sin udsendelse, og efterfølgende pålæg af fængselsstraf op til 4 måneder samt en lang række øvrige konsekvenser
- udvisning ledsaget af indrejseforbud, også i tilfælde af at udlændingen er gift med en herboende med dansk opholdstilladelse, evt. en dansk statsborger og har mindreårige børn
- beslaglæggelse og kopiering af data fra udlændinges mobiltelefoner
- 20.000 kr. for at give afkald på anke til Flygtningenævnet ved afslag på asyl. Det strider mod et grundlæggende forvaltningsretligt princip i Danmark om mulighed for anke ved afslag. I en sådan sag drejer ansøgningen sig jo om asyl, og kan udgøre forskellen på liv og død for asylansøgeren.

- videreførelse af pålæg af pligter, som umuliggør meningsgivende aktiviteter fx praktik og uddannelse uden for udrejse- og hjemrejsecentre for udlændingene
- helt uproportionale straffe for overtrædelser af pligter
- Videreførelse af salto-systemet som har vist sig at være behæftet med mange fejl og være helt upålideligt, og være skyld i flere sigtelser, varetægtsfængslinger og domme af udlændinge, der ikke har overtrådt det. Når man fortsat bruger varetægtsfængsling – som i forvejen er uproportional og ikke har et reelt formål – i sager, hvor en indkvarteret på et udrejsecenter har overtrådt en eller flere af pligterne – og når man baserer sigtelserne der fører til disse varetægtsfængslinger på salto-systemet i Kærshovedgård og Sjælsmark, selv om det har vist sig upålideligt og givet anledning til justitsmord i flere tilfælde - må lovgivningen her være et overlagt brud på artikel 5 i EMRK.
- ringe indkvarteringsforhold

Formålet med lovudkastet angives at være, at styrke arbejdet med at få udviste udlændinge, herunder afviste asylansøgere til hurtigst muligt at rejse tilbage til deres "hjemland". Udlændingeministeren har om lovforslaget udtalt at han vil satse på at få så mange som muligt til at forlade Danmark frivilligt, fordi det vil være den bedste løsning for alle. Der har også været bemærkninger om gulerødder i stedet for pisk.

For SOS Racisme at se, er gulerødderne blevet næsten væk og erstattet af stramminger. 20.000 kr. er jo reelt ikke mange penge, hvis man går ind på at medvirke til hjemrejse til et af de lande, hvor der erfaringsmæssigt næsten aldrig gives asyl af Flygtningenævnet, men dog uden at ansøgningen falder under åbentlys grundløs (ÅG) proceduren. Som vi forstår andre udtalelser fra Hjemrejsestyrelsen, tales der om tidlig dialog, om at vinde tillid og fortrolighed fra asylansøgeren, og at Hjemrejsestyrelsen vil hjælpe de afviste og udviste med at bestille billetter, med bedre at kunne overskue og i nogle tilfælde at betale hjemrejsen. "Go-prepare" har været nævnt som en mulighed for, at fx faderen i en børnefamilie kunne rejse hjem og forberede bolig, skole og arbejde i op til 3 måneder før resten af familien blev sendt hjem.

Imidlertid er der ikke megen frivillighed at se i lovforslaget, snarere noget der bedre kan karakteriseres som "frivillig tvang": Hvis en udlænding ikke gør som udlændingemyndigheden siger, og fx ikke vil samarbejde om egen hjemsendelse, kan man starte med at give vedkommende 4 måneders fængsel for at motivere vedkommende – uanset om en udsendelse er i syne eller ej! Men et sådant ophold i Ellebæk eller andre steder kan ganske vist knække den indsatte psykisk, men betyder måske, at han slet ikke kan vurdere sin egen situation og handle. Vi ser i udlændingelovgivningen og især i denne del af den flere overtrædelser af EMRK artikel 3, 5 og 8!

SOS Racisme mener, at lovforslaget særligt vil betyde at en øget del af pladserne i danske fængsler vil blive optaget af udlændinge, der afsoner overtrædelser af udlændingeloven og hjemrejseloven begrundet i de uproportionale straffe for overtrædelser af opholds-, underretnings- og meldepligt, som ovenikøbet bliver endnu mere uproportionale efter 1. juni 2021. Desuden vil mange pladser blive optaget af udlændinge, der af Hjemrejsestyrelsen ikke anses at medvirke i tilstrækkelig grad til deres egen hjemsendelse. Som sideeffekt vil – som nu – flere udlændinge, end de, der frivilligt medvirker til hjemrejsen, gå under jorden i Danmark eller flygte til et andet land, og enten leve illegalt dér eller forsøge at få asyl – trods afslag i Danmark.

Så efter SOS Racismes overbevisning, er lovforslaget i strid med EMRK og desuden formålsløst, hvorfor det bør forkastes.

Med venlig hilsen,
Anne Nielsen, medlem af landsrådet, SOS Racisme.

Til: Caroline Krogh (cagr@uim.dk)
Fra: Susanne Topgaard (STO@udln.dk)
Titel: Udlændingenævnets hørings svar
Sendt: 22-12-2020 11:10
Bilag: Udlændingenævnets hørings svar.pdf;

Der henvises til ministeriets j.nr. 2020-6279

Venlig hilsen
Susanne Topgaard

Souschef • Telefon (dir) +45 61 98 38 04 • E-Mail sto@udln.dk

| UDLÆNDINGENÆVNET |

Udlændingenævnets sekretariat
Adelgade 11-13 • 1304 København K
Telefon +45 61 98 38 00 • E-mail udln@udln.dk

[Her kan du læse om, hvordan Udlændingenævnet behandler personoplysninger](#)

[Processing of your personal data](#)

Udlændinge- og Integrationsministeriet
Sendt pr. e-mail til uim@uim.dk
og cakr@uim.dk

Dato: 22. december 2020
Sagsnr. 20/283508

Udlændinge- og Integrationsministeriet har ved e-mail 30. november 2020 anmodet blandt andet Udlændingenævnet om eventuelle bemærkninger til udkast til forslag til lov om hjemrejse for udlændinge uden lovligt ophold (hjemrejseloven).

Lovforslaget lægger som alt overvejende hovedregel op til at gøre Udlændingenævnet til klageinstans for Hjemrejsestyrelsens afgørelser efter hjemrejseloven. Endvidere lægges der også op til at ændre udlændingeloven og en række andre love, hvorefter Hjemrejsestyrelsens afgørelser vil kunne påklages til Udlændingenævnet efter udlændingelovens § 46 a.

Udlændingenævnet henviser til, at Udlændingenævnets sekretariat forestår den indledende sagsbehandling, indhenter de nødvendige oplysninger og udarbejder et udkast til afgørelse, inden en sag behandles af Udlændingenævnet. Udlændingenævnets sekretariat har siden den 1. august 2020 organisatorisk været placeret som et kontor i Hjemrejsestyrelsen. Udlændingenævnet skal i den forbindelse bemærke, at den foreslåede klageordning vil kunne give anledning til spørgsmål om generel myndighedsinhabilitet, jf. principperne i forvaltningslovens § 3, stk. 2 og 3.

Udlændingenævnet skal herudover opfordre til, at den almindelige klagefrist på 8 uger, der følger af udlændingelovens § 46 a, stk. 3, og som efter lovforslaget også skal gælde for Hjemrejsestyrelsens afgørelser, jf. lovforslagets § 22, stk. 2, også kommer til at omfatte politidirektørens afgørelser efter lovforslagets § 10, stk. 2.

Endelig bemærker Udlændingenævnet, at lovforslagets økonomiske konsekvenser og implementeringskonsekvenser ikke har været en del af den eksterne høring.

Der henvises til ministeriets j.nr. 2020-6279.

Venlig hilsen

A handwritten signature in black ink, appearing to be 'MK', on a light blue background.

Michael Kistrup

Til: UIM (uim@uim.dk), Caroline Krogh (cacr@uim.dk)
Fra: 'Sekretariat@VestreLandsret.dk' (Sekretariat@VestreLandsret.dk)
Titel: Hørings svar fra Vestre Landsret
Sendt: 10-12-2020 15:06
Bilag: Svar.pdf;

Med venlig hilsen

Lars B Olesen
Kontorfuldmægtig

Vestre Landsret
Sekretariatet

Asmildklostervej 21
8800 Viborg.
Tlf.: + 45 99 68 80 00
www.VestreLandsret.dk

Vestre Landsret
Præsidenten

Udlændinge- og Integrationsministeriet
Slostholmsgade 10
1216 København K

Sendt pr. mail til uim@uim.dk og cakr@uim.dk

J.nr. 20/02580
Den 10/12-2020

Udlændinge- og Integrationsministeriet har ved brev af 30. november 2020 (sagsnr. 2020-6279) anmodet om eventuelle bemærkninger til høring over udkast til lov om hjemrejse for udlændinge uden lovligt ophold.

I den anledning skal jeg meddele, at landsretten ikke ønsker at udtale sig om udkastet.

Med venlig hilsen

Helle Bertung

Til: UIM (uim@uim.dk)
Cc: Caroline Krogh (cakr@uim.dk)
Fra: Samfundsanalyse (samfundsanalyse@aeldresagen.dk)
Titel: Høringssvar - Ældre Sagen - lov om hjemrejse for udlændinge uden lovligt ophold
E-mailtitel: Høringssvar - Ældre Sagen - lov om hjemrejse for udlændinge uden lovligt ophold (UIM Id: 1464673)
Sendt: 11-12-2020 11:50

Til Udlændinge- og Integrationsministeriet

Ældre Sagen har ingen bemærkninger til ovenstående høring, j.nr. 2020-6279.

Venlig hilsen

Pia Westring
Afdelingssekretær/PA
Samfundsanalyse
Direkte: 33 96 86 29
Mobil: +45 21 19 59 53
pw@aeldresagen.dk

Ældre **Sagen**

Snorresgade 17-19 · 2300 København S · Tlf. 33 96 86 86

[Læs vores persondatapolitik](#)

Fra: Merethe Bjerager <meb@uim.dk>

Sendt: 30. november 2020 16:37

Til: Advokatsamfundet <samfund@advokatsamfundet.dk>; Amnesty International <amnesty@amnesty.dk>; BARD - Board of Airlines Representatives in Denmark <info@barid.dk>; Bedsteforældre for Asyl <styregruppen@bedsteforaeldreforasyl.dk>; Centralorganisationernes Fællesudvalg CFU <info@cfu-net.dk>; Danes Worldwide <danes@danes.dk>; Danmarks Biblioteksforening <dbf@dbf.dk>; Danmarks Rederiforening <info@shipowners.dk>; Danmarks Rejsebureau Forening <drf@travelassoc.dk>; Dansk Arbejdsgiverforening <da@da.dk>; Dansk Flygtninge Hjælp <drc@drc.ngo>; Dansk Flygtningehjælp Ungdom <mail@dfunk.dk>; Dansk Socialrådgiverforening <ds@socialrdg.dk>; Danske Advokater <mail@danskeadvokater.dk>; Danske Regioner <regioner@regioner.dk>; Danske Universiteter <dkuni@dkuni.dk>; Datatilsynet <dt@datatilsynet.dk>; Den Danske Dommerforening <dommerforeningen@gmail.com>; Den Danske Helsinki-Komiteé for Menneskerettigheder <main@helsinki-komiteen.dk>; Den Katolske Kirke i Danmark <bispekontor@katolsk.dk>; DIGNITY - Dansk Institut Mod Tortur <info@dignityinstitute.dk>; Dokumentations- og Rådgivningscentret om Racediskrimination <drc@drcenter.dk>; Dommerfuldmægtigforeningen <hoeringer@dommerfm.dk>; Domstolsstyrelsen <post@domstolsstyrelsen.dk>; Finansrådet <mail@finansdanmark.dk>; Flygtningenævnet <fln@fln.dk>; Folkehøjskolernes Forening <kontor@ffd.dk>; Folketingets Ombudsmand <post@ombudsmanden.dk>; Foreningen af Offentlige Anklagere <lsc@ankl.dk>; Advokat Jytte Lindgård - FAU Foreningen af Udlændingeretsadvokater <jl@nhglaw.dk>; Færøernes Landsstyre <info@tinganes.fo>; Naalakkersuisut (Grønlands Selvstyre) <info@nanoq.gl>; HK/Danmark <hk@hk.dk>; Odense Universitetshospital - Indvandrermedicinsk Klinik <ode.q@rsyd.dk>; Indvandreradgivningen <postmaster@indvanderraadgivningen.dk>; Institut for Menneskerettigheder <info@humanrights.dk>; International Organization for Migration - IOM <iomcopenhagen@iom.int>; Kirkernes Integrationstjeneste <info@kit-danmark.dk>; KL - Kommunernes Landsforening <kl@kl.dk>; knud@vilby.dk; Kvindernes Internationale Liga for Fred og Frihed <wilpfdk@gmail.com>; Retten i Helsingør <helsingor@domstol.dk>; Retten i Herning <herning@domstol.dk>; Retten i Hillerød <hillerod@domstol.dk>; Retten i Hjørring <hjorring@domstol.dk>; Retten i Holbæk <holbaek@domstol.dk>; Retten i Holstebro <holstebro@domstol.dk>; Retten i Horsens <horsens@domstol.dk>; Retten i Næstved <naestved@domstol.dk>; Retten i Odense <odense@domstol.dk>; Retten i Roskilde <roskilde@domstol.dk>; Retten i Svendborg <svendborg@domstol.dk>; Retten i Esbjerg <esbjerg@domstol.dk>; Retten i Glostrup <glostrup@domstol.dk>; Retten i Kolding <kolding@domstol.dk>; Retten i Lyngby <lyngby@domstol.dk>; Retten i Nykøbing Falster <nykobing@domstol.dk>; Retten i Randers <randers@domstol.dk>; Retten i Svendborg <svendborg@domstol.dk>; Retten i Sønderborg <sonderborg@domstol.dk>; Retten i Viborg <viborg@domstol.dk>; Retten i Aalborg <aalborg@domstol.dk>; Retten på Bornholm <bornholm@domstol.dk>; Retten på Frederiksberg <frederiksberg@domstol.dk>; Landsforeningen Adoption og Samfund <foreningen@adoption.dk>; Landsforeningen af Forsvarsadvokater

<pt@strafferetsadvokaten.dk>; Landsorganisation af kvindekrisecentre (LOKK) <sekretariat@lokk.dk>; Mellemfolkeligt Samvirke <ms@ms.dk>; Plums Fond for Fred, Økologi og Bæredygtighed <plumsfond@plumsfond.dk>; Politiforbundet <mail@politiforbundet.dk>; PRO-Vest <vnv@provest.dk>; Vestre Landsret <post@vestrelandsret.dk>; Østre Landsret <praesident@oestrelandsret.dk>; Refugees Welcome <kontakt@refugeeswelcome.dk>; Retspolitisk Forening <formand@retspolitik.dk>; Rigsadvokaten <rigsadvokaten@ankl.dk>; Dansk Røde Kors <info@rodekors.dk>; Rådet for Etniske Minoriteter <rem@siri.dk>; SOS mod Racisme <sos@sosmodracisme.dk>; Udlændingenævnet <udln@udln.dk>; UNHCR Regional Representation for Northern Europe <swest@unhcr.org>; Work-live-stay Southern Denmark <info@workliverstay.dk>; AeldreSagen <aeldresagen@aeldresagen.dk>; Ægteskab Uden Grænser <info@aegteskabudengraenser.dk>; Erhverv Aarhus <mail@erhvervaarhus.dk>; 3F <horingshenvendelser@3f.dk>; thorkild.hay@3f.dk; direktionssekretariatet@politi.dk
Emne: Høring vedr. lov om hjemrejse for udlændinge uden lovligt ophold (UIM Id: 1464673)

Hermed fremsendes lovforslag til lov om hjemrejse for udlændinge uden lovligt ophold.

Med venlig hilsen
Merethe Bjerager

Til: UIM (uim@uim.dk), Caroline Krogh (cacr@uim.dk)
Cc: 'Sekretariat@VestreLandsret.dk' (Sekretariat@VestreLandsret.dk), Alex Elisiussen (AEL@domstol.dk), Anni Højmark (ANNIH@domstol.dk), Betina Heldmann (BJH@domstol.dk), Carina Marie Gjede Hansen (CarinaMarieGjedeHansen@OestreLandsret.dk), Christian Lundblad (CHL@domstol.dk), Mikael Sjöberg (MikaelSjoeberg@OestreLandsret.dk), Dommerfuldmægtigforeningen (hoeringer@dommerfm.dk), Domstolsstyrelsen (post@domstolsstyrelsen.dk), Elisabet Michelsen (ELMI@domstol.dk), Helle Bertung (HelleBertung@VestreLandsret.dk), Henning Larsen (HLA@domstol.dk), Henrik Agersnap (HAG@domstol.dk), Henrik Engell Rhod (HER@domstol.dk), Henrik Johnsen (HJ@domstol.dk), Jørgen Lougart (JLO@domstol.dk), Lonnie Gredal Rasmussen (LonnieGredalRasmussen@OestreLandsret.dk), Lotte Wetterling (LotteWetterling@Shret.dk), Malene Welin (MWA@domstol.dk), Marie Louise Klenow (MLK@domstol.dk), René Bergfort (ReneBergfort@Hoejesteret.dk), Susanne Skotte Wied (WIED@domstol.dk), Søren Axelsen (SAX@domstol.dk)
Fra: Stine Dyppel (StineDyppel@OestreLandsret.dk)
Titel: Høringssvar fra Østre Landsret: Landsretten ønsker ikke at udtale sig - Høring over lov om hjemrejse for udlændinge uden lovligt ophold (Sagsnr. 2020-6279)
Sendt: 22-12-2020 11:55
Bilag: 20_01559-2 Høringssvar 210624_3_0.docx;

Se vedhæftet høringssvar af dags dato.

Med venlig hilsen

Stine Dyppel

præsidentens sekretær
Direkte: + 45 99 68 62 15

Østre Landsret
Præsidentsekretariatet

Bredgade 59
1260 København K.
Tlf.: + 45 99 68 62 00
www.OestreLandsret.dk

Østre Landsret
Præsidenten

Den 22-12-2020
J.nr. 20/01559
Init: cr

Udlændinge- og Integrationsministeriet
Sendt pr. mail til uim@uim.dk og cakr@uim.dk

Udlændinge- og Integrationsministeriet har ved brev af 30. november 2020 (Sagsnr. 2020-6279) anmodet om eventuelle bemærkninger til høring over udkast til forslag om lov om hjemrejse for udlændinge uden lovligt ophold.

I den anledning skal jeg meddele, at landsretten ikke ønsker at udtale sig om udkastet.

Med venlig hilsen

Carsten Kristian Vollmer

Ellen Busck Forsbo

Til: UIM (uim@uim.dk), Caroline Krogh (cakr@uim.dk)
Cc: Danske Universiteter (dkuni@dkuni.dk)
Fra: Christin Jensen (chje@au.dk)
Titel: Hørings svar vedr, sagsnr. 2020-6279
Sendt: 28-12-2020 07:16
Bilag: Lovforslag.pdf; Høringsbrev.pdf; Høringsliste.pdf;

Til Udlændinge- og Integrationsministeriet
Att.: Caroline Krogh

Aarhus Universitet takker for høringsmuligheden over udkast til lov om hjemrejse for udlændinge uden lovligt ophold. Høringen giver ikke anledning til bemærkninger.

Med venlig hilsen

Christin Jensen
Teamkoordinator, Uddannelsesjura

Mobil: 93521637
E-mail: chje@au.dk
<http://person.au.dk/chje@au.dk>

Uddannelsesstrategisk Sekretariat
AU Uddannelse
Aarhus Universitet
Fredrik Nielsens Vej 5, Bygning 1445, Lokale 433
8000 Aarhus C

